

ภาค ๒

การสงเคราะห์โสเภณีในประเทศไทย

บทที่ ๔

การบริหารงานสงเคราะห์โสเภณี

ประวัติของสถานสงเคราะห์

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า ปัจจุบันนี้สหประชาชาติมีนโยบายที่จะยกเลิกโสเภณีเสีย จึงได้ร่างอนุสัญญาฉบับรวมขึ้นเพื่อให้ภาคีสมาชิกนำเอาปฏิบัติ และมาตรา ๖ ของอนุสัญญาฉบับนี้ ได้ระบุว่า "ให้ดำเนินการยกเลิกกฎหมาย หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ ซึ่งมีผลให้สตรีต้องประกอบอาชีพโดยการค้าประเวณี การยกเลิกดังกล่าวให้รวมถึงการยกเลิกการจดทะเบียนโสเภณีและขอสัญญาซึ่งผูกมัดโสเภณีด้วย" (๑) โดยนัยแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ ประเทศไทยในฐานะภาคีสมาชิกสหประชาชาติได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณีเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ อันมีผลเป็นการยกเลิกพระราชบัญญัติป้องกันสัญจรโรค ร.ศ. ๑๒๗ ที่ให้มีการจดทะเบียนโสเภณี และเนื่องจากในมาตรา ๑๖ ของอนุสัญญาฉบับรวมได้กำหนดไว้ว่า "ให้ดำเนินการอบรมปรับสภาพผู้ตกเป็นเหยื่อของการค้าประเวณีให้สามารถปรับปรุงตัวเข้ากับสังคมได้" (๒) ฉะนั้นในพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี จึงกำหนดให้มีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์สำหรับรักษาและอบรมฝึกอาชีพผู้รับการสงเคราะห์ โดยให้เป็นหน้าที่ของกรมประชาสงเคราะห์ หลังจากกฎหมายซึ่งได้มีผลบังคับใช้เพียงสัปดาห์เดียว กรมประชาสงเคราะห์ ก็ได้มีประกาศจัดตั้งสถานสงเคราะห์ปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยได้ใช้สถานที่สงเคราะห์ที่คนขอทานเดิมเป็นสถานสำหรับรักษาและอบรมฝึกอาชีพผู้รับการสงเคราะห์ ตามพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ. ๒๕๐๓

ในเรื่องที่เกี่ยวกับนโยบายยกเลิกโสเภณีนี้ ประเทศไทยได้เคยมีการเตรียมการมาแล้วครั้งหนึ่ง กล่าวคือในปี พ.ศ. ๒๔๘๗ คณะรัฐมนตรีได้ลงมติจัดตั้งคณะกรรมการชั้นชุดหนึ่งชื่อว่า "คณะกรรมการพิจารณาเรื่องการยกเลิกโรงนครโสเภณีอนุญาต" อยู่ภายใต้การควบคุมของกระทรวงมหาดไทย เพื่อพิจารณานโยบาย

(๑) คำบรรยายเรื่องการโสเภณี โดยแพทย์หญิงเพียร เวชบุล จุฬารวิชัยสังคมศาสตร์ สัปดาห์ที่ ๑๘ วันจันทร์ที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๖ หน้า ๕๗

(๒) เรื่องเดียวกัน หน้า และดู Convention for the Suppression of the Traffic in persons and of the Exploitation of the Prostitution of Others, Art. 16, United Nations 1950

ยกเลิกโสเภณีตามที่สันนิบาตชาติเรียกร้อง แต่เนื่องจากรัฐบาลในสมัยนั้นเห็นว่าวิธียกเลิกของสันนิบาตชาติไม่เหมาะสมกับภาวะของประเทศ เพราะสันนิบาตชาติเรียกร้องให้ยกเลิกปัจจุบันทันด่วนเกินไป ไม่อาจปฏิบัติได้ ฉะนั้นนโยบายการยกเลิกโสเภณีจึงต้องหยุดชงักไป^(๓) อย่างไรก็ตาม แม้ในสมัยนั้นจะมีได้เช่นนโยบายยกเลิกโสเภณี แต่ในส่วนที่เกี่ยวกับการสงเคราะห์โสเภณีนั้นก็ได้มีการจัดทำอยู่บ้าง จะเห็นได้จากมีผู้กล่าวไว้ในบันทึกเรื่องการ โสเภณีในประเทศไทยว่า

แพทย์หญิงเพียร เวชบุต ซึ่งเป็นผู้หนึ่งในคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้น ได้ดำเนินการที่ต่อต้านการค้าประเวณี และขณะเดียวกันก็อบรมปรับสภาพหญิงโสเภณีให้กลับตัว แพทย์หญิงเพียร ทำงานด้วยความเข้มแข็งและทำด้วยตัวท่านเองตลอดมา ท่านได้เอาใจใส่ต่อการรักษาแก่หญิงโสเภณีเป็นอันมาก^(๔)

แต่โดยที่การดำเนินงานสงเคราะห์ในระยะนั้น เป็นการดำเนินงานโดยเอกชนปราศจากความช่วยเหลือจากรัฐบาล จึงเป็นการดำเนินงานในวงแคบ ๆ กล่าวคือในราวปี พ.ศ. ๒๔๔๒ - ๒๔๔๔ แพทย์หญิงเพียร ได้จัดเข้าบ้านอยู่ที่ตรอกพระยาพิพัฒน์ สีสุม ให้การช่วยเหลือแก่โสเภณีที่สมัครใจประสงค์จะกลับตัวเป็นคน โดยช่วยรักษาพยาบาลและจัดหางานให้ทำ การดำเนินงานครั้งนั้นให้การสงเคราะห์แก่หญิงโสเภณีได้ราวครั้งละ ๓ - ๔ คน และเฉพาะกรณีที่มีสมัครใจเท่านั้น การสงเคราะห์สมัยนั้นแม้จะจัดทำไม่ได้มาก แต่ก็เห็นว่าไคลยดี ฉะนั้นในระยะเวลานั้นสันักก็สามารถช่วยหญิงเหล่านั้นได้ประมาณ ๗๐ คน พอที่เกิดสงครามโลกครั้งที่สอง การดำเนินงานจึงหยุดชงักแต่นั้นมา^(๕) อย่างไรก็ตาม ภายหลังสงครามโลกสิ้นสุดก็ได้มีการดำเนินงานอีก โดยแพทย์หญิงเพียร เวชบุต ได้ก่อตั้งมูลนิธิพระยานุเคราะห์ขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๕๑ มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือหญิงมีครรภ์นอกสมรส และเลี้ยงเด็กกำพร้าและบุตรนอกสมรส ซึ่งเป็นการช่วยป้องกันมิให้หญิงตกเป็นโสเภณีข้างหน้า และในปี พ.ศ. ๒๔๕๕ แพทย์หญิงเพียร ได้ก่อตั้งมูลนิธิสงเคราะห์หญิงบางจำพวก และภายหลังได้เปลี่ยนชื่อเป็นมูลนิธิสุขภาพสังคม โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานเกี่ยวกับโสเภณีโดยตรง กล่าวคือได้ให้การศึกษาและสนับสนุนให้หญิงโสเภณีกลับตัวเป็นคนดี โดยการฟื้นฟูในด้านอาชีพ ทำการค้นคว้าเกี่ยวกับมูลเหตุ การป้องกันภัย การรักษาและป้องกันภัยจากคามโรค แนะนำประชาชนและบุคคลที่มีปัญหาทางเพศตลอดจนติดต่อประสานงานกับองค์กรอื่น ๆ นอกจากนี้ ในด้านการทำงานของเอกชนก็มี

(๓) Fox หน้า ๑
(๔) เรื่องเดียวกัน หน้า ๒
(๕) สัมภาษณ์ แพทย์หญิงเพียร เวชบุต

สมาคมและมูลนิธิอื่น ๆ ที่มีส่วนช่วยในด้านการสงเคราะห์หญิงโสเภณีโดยทางอ้อม เช่น สมาคมสังคมสงเคราะห์หญิงแห่งประเทศไทย สภาสตรีแห่งชาติ สมาคม ไว. คับปลิว. ซี. เอ. มูลนิธิสงเคราะห์เด็กอนาถา ฯลฯ เหล่านี้เป็นการดำเนินงานในด้านการสงเคราะห์หญิงโสเภณี นอกจากนั้นแล้วในการสงเคราะห์โสเภณีนี้ ซึ่งมีองค์การและสถาบันต่างประเทศให้ความช่วยเหลือในการดำเนินงานเสมอมา เช่น องค์การอนามัยโลก และองค์การยูซอม ได้ให้ความช่วยเหลือในด้านการวิชาการโดยส่งแพทย์ไปศึกษาในการควบคุมการโรค องค์การสหประชาชาติได้ให้ทุนเจ้าหน้าที่ของกรมประชาสงเคราะห์ ไปศึกษางานการสงเคราะห์ในต่างประเทศ สมาคมระหว่างประเทศได้จัดส่งซึ่งจำนวน ๓ คน มาช่วยงานสงเคราะห์โสเภณี เป็นต้น

ในสมัยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้เตรียมการวางแผนที่จะยกเลิกการจดทะเบียนโสเภณี และได้มีคำสั่งครั้นจะทะเบียนโรงหญิงโสเภณี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๒ เพื่อให้มีโสเภณีที่จดทะเบียนน้อยลง อันจะได้ประกาศยกเลิกระบบการจดทะเบียนโสเภณีในที่สุด ระหว่างนั้นก็ได้มีการเตรียมร่างกฎหมายและเตรียมที่จะให้มีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์หญิงโสเภณีขึ้น โดยรัฐบาลได้มอบให้กรมประชาสงเคราะห์ไปพิจารณาวางโครงการสงเคราะห์หญิงโสเภณี และหาทางปรับปรุงสวัสดิภาพและความเป็นอยู่ของหญิงโสเภณีให้ดีขึ้น ฉะนั้น ในปี พ.ศ. ๒๔๘๗ จึงได้มีการจัดตั้งแผนกสงเคราะห์หญิงบางจำพวกขึ้น และได้เตรียมการดำเนินงานในด้านการสงเคราะห์เรื่อยมา เป็นต้นว่า การป้องกันมิให้หญิงตกเป็นโสเภณี การสงเคราะห์และฟื้นฟูฐานะของหญิงโสเภณี โดยมีการร่วมมือกับกรมตำรวจและกรมอนามัย และได้มีการจัดสร้างสถานสงเคราะห์หญิงโสเภณีขึ้น ที่ถนนพระบรมม ๖ ใกล้กับโรงพยาบาลประสาท พญาไท และสถานสงเคราะห์บ้านเกร็ดกระถาง ได้ก่อสร้างเสร็จตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๘ แต่แล้วการดำเนินงานในคานนี้ก็หยุดขงัก(๖) เนื่องจากคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาเห็นว่า ประเทศไทยควรจะเป็นภาคีแห่งอนุสัญญาว่าที่จะให้มีภรรยาเลิกโสเภณีตามนโยบายสหประชาชาติเสียก่อน จึงระงับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติไว้ชั่วคราว และให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการต่อไป(๗) นโยบายที่จะยกเลิกระบบการจดทะเบียนโสเภณีจึงหยุดขงักลงแต่นั้นมา อย่างไรก็ตาม ในการสงเคราะห์หญิงโสเภณีน้น ก็ได้มีการดำเนินงานของกรมตำรวจและกรมอนามัยอยู่ กล่าวคือในปี พ.ศ. ๒๔๘๗ กรมตำรวจเคยมีนโยบายที่จะควบคุมหญิงโสเภณีให้รัดกุมยิ่งขึ้น โดยคิดที่จะตั้งโรงหญิงโสเภณีให้อยู่รวมกันเช่นเขต ๆ ที่เหมาะสมกับท้องถิ่นในรูปนิคมของโสเภณี แต่เนื่องจากนโยบายดังกล่าวขัดกับนโยบายของสหประชาชาติ จึงต้องตกไป ถึงกระนั้นก็ตามก็ตีกรมตำรวจแม้ภายหลังจะงด

(๖) เรื่องเดียวกัน

(๗) บุญส่ง เฒ่าทรง ปัญหาโสเภณีในประเทศไทย (วิทยานิพนธ์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)

รับจดทะเบียนโรงและหญิงโสเภณีแล้วก็ตาม แต่ก็ยังทำหน้าที่ควบคุมการจดทะเบียนโรงและหญิงโสเภณี ในจังหวัดพระนครและธนบุรีที่มีอยู่แล้ว โดยอยู่ในความรับผิดชอบของแผนกควบคุมโรงแรม การพนัน เรือไร กองกำกับการ ๒ กองทะเบียน กรมตำรวจ เรื่อยมาจนกระทั่งใช้พระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี ๒๕๐๓ และภายหลังที่ประกาศใช้กฎหมายฉบับนี้แล้ว กรมตำรวจ ก็ได้ร่วมมือกับกรมประชาสัมพันธ์ ในการจับกุม ผู้กระทำความผิด การจัดส่งผู้รับการสงเคราะห์ไปอบรมฝึกอาชีพ การส่งตัวกลับภูมิลำเนาเดิม การป้องกันการ ลอดวงสตรีและเด็ก การสอบประวัติ เป็นต้น

ในด้านกรมอนามัยก็เช่นกัน ได้มีบทบาทในด้านการศึกษาสงเคราะห์โสเภณี โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน ด้านการควบคุมการป้องกันกามโรค ได้มีการจัดตั้งแผนกบำบัดกามโรคขึ้นจำนวนหลายแห่ง ทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค นอกจากนี้ แม้ภายหลังได้จัดตั้งการสงเคราะห์ขึ้นแล้ว กรมอนามัยก็ยังได้ร่วมมือกับกรมประ- ชาสงเคราะห์ โดยการจัดส่งนายแพทย์ และจิตแพทย์ไปประจำที่สถานสงเคราะห์ ตลอดจนการร่วมมือใน การวางแผนทางเพื่อให้การสงเคราะห์เป็นไปโดยได้ผลดียิ่งขึ้น

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ การดำเนินการสงเคราะห์หญิงโสเภณี ได้มีการเตรียมการดำเนินงานมา ก่อนแล้ว กล่าวคือ ก่อนที่จะได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี กรมประชาสัมพันธ์ ได้มีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์ขึ้นที่ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๓ โดยให้ชื่อสถานสงเคราะห์ว่า "บ้านเกร็ดตระการ" โดยรับทำการสงเคราะห์เฉพาะโสเภณี ที่สมัครใจจะกลับตัวเท่านั้น แต่การจัดตั้งสถานสงเคราะห์แห่งนี้ ยังมีได้กำหนดขึ้นเป็นทางการ ในระยะนั้น คือในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ สถานสงเคราะห์จึงสามารถรับโสเภณีที่สมัครใจไว้เพียง ๕๗ คนเท่านั้น (๘) จนกระ- ทั่งได้มีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์ขึ้นเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๓ คือสถานสงเคราะห์ "ปากเกร็ด" ดังที่ได้อธิบายแล้วข้างต้น แต่สถานสงเคราะห์แห่งใหม่นี้ก็ยังมีได้มีการรับบุคคลเข้าทำการสง- เคราะห์ จนกระทั่งเมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๔ โดยเริ่มรับโสเภณีที่ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมใน จังหวัดพระนครและธนบุรี

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ นี้เอง ได้มีการสร้างสถานสงเคราะห์แห่งใหม่ขึ้นที่ริมถนนติวานนท์ อำเภอ ปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เยื้องวัดชลประทานรังสรรค์ อยู่ติดกับมูลนิธิสงเคราะห์เด็กพิการ

(๘) รายงานประจำปี ๒๕๐๖ หน้า ๑๑

ให้ชื่อสถานสงเคราะห์แห่งนี้ว่า "ปากเกร็ด ๒" ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น "สถานสงเคราะห์หญิงไร้อาชีพปากเกร็ด" เมื่อได้สร้างสถานที่แห่งใหม่เสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็ได้มีการย้ายผู้รับการสงเคราะห์จากสถานสงเคราะห์บ้านเกร็ดตระการมาอยู่สถานที่แห่งใหม่นี้ และขณะเดียวกันก็ได้ย้ายผู้รับการสงเคราะห์จากสถานสงเคราะห์ปากเกร็ดไปอยู่ที่สถานสงเคราะห์บ้านเกร็ดตระการ ครั้งนี้จึงได้ตั้งสถานสงเคราะห์บ้านเกร็ดตระการขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๔ ฉะนั้นในปัจจุบันนี้สถานสงเคราะห์ปากเกร็ดจึงมิได้ใช้เป็นที่สงเคราะห์หญิงโสเภณีอีกต่อไป สถานสงเคราะห์ขณะนี้จึงมีอยู่เพียง ๒ แห่งคือ สถานสงเคราะห์หญิงไร้อาชีพที่ริมถนนติวานนท์ และสถานสงเคราะห์หญิงไร้อาชีพบ้านเกร็ดตระการที่เกาะเกร็ดเท่านั้น

ความมุ่งหมาย

โดยที่พระราชบัญญัติปรมการค่าประเวณีได้กำหนดให้มีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์หญิงโสเภณีขึ้น อันเป็นการปฏิบัติตามนโยบายสหประชาชาติ ฉะนั้น ความมุ่งหมายในการจัดตั้งสถานสงเคราะห์นี้จึงมีความเกี่ยวข้องกับนโยบายของสหประชาชาติที่จะให้มีการเลิกโสเภณี เหตุนี้เอง เมื่อกล่าวถึงความมุ่งหมายของการสงเคราะห์โสเภณี จึงควรที่จะพิจารณาถึงนโยบายของสหประชาชาติด้วย สำหรับนโยบายที่จะให้มีการยกเลิกโสเภณินั้นได้มีการคัดค้านโต้เถียงกันมานานแล้ว ทั้งฝ่ายสนับสนุนและฝ่ายคัดค้าน ต่างก็ได้ยกเหตุผลขึ้นสนับสนุนข้อคิดเห็นของตนจนไม่เป็นที่ยุติลงได้ ทั้งนี้จะสังเกตเห็นได้จาการที่ประเทศต่าง ๆ ได้เปลี่ยนแปลงนโยบายเกี่ยวกับโสเภณีหลายครั้งหลายหน แม้แต่ปัจจุบันบางประเทศก็ยังมีได้รับนโยบายของสหประชาชาติไปปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากประเทศไทยขณะนี้ได้ยอมรับและเห็นด้วยกับนโยบายของสหประชาชาติแล้ว ฉะนั้นในที่นี้จะขอกล่าวถึงเหตุผล ในนโยบายเลิกโสเภณีที่สหประชาชาติได้กล่าวไว้เท่านั้น โดยจะไม่กล่าวถึงข้อถกเถียงของนักวิชาการในนโยบายดังกล่าวซึ่งล้วนแต่มีเหตุผลถูกต้องด้วยกันทั้งสิ้น

ความมุ่งหมายของสหประชาชาติที่จะให้มีการยกเลิกโสเภณินั้นได้กล่าวไว้หลายประการด้วยกัน ซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้

- (๑) สหประชาชาติเล็งเห็นว่า "การที่ยังคงมีการจดทะเบียนโสเภณียุ่่นั้นเป็นการทำ

ลายศักดิ์ศรี เสรีภาพของมนุษย์ลง ทั้งยังเป็นการก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างสิทธิเสรีภาพระหว่างหญิงกับชาย"^(๕) ฉะนั้นจึงควรยกเลิกการจดทะเบียนเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวนี้เสีย

(๒) สหประชาชาติเชื่อว่า การยกเลิกโสเภณีทำให้สามารถควบคุมการแพร่ของกามโรคได้โดยคำนึงงานไปพร้อม ๆ กับงานด้านอื่นนอกเหนือไปจากการป้องกันในหมู่โสเภณี

(๓) สหประชาชาติเห็นว่า การยกเลิกโสเภณีสามารถต่อต้านปัญหาการค้าสตรีและเด็กทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ

(๔) นโยบายเลิกโสเภณีทำให้ขจัดบุคคลที่สามที่มีอาชีพด้วยการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของหญิง

(๕) ประการสุดท้ายก็คือ สามารถแก้ไขหญิงโสเภณีให้กลับตัวเป็นคนดีอยู่ในสังคมร่วมกับบุคคลอื่นได้ต่อไปโดยการฟื้นฟูสภาพและฝึกอาชีพ

เหตุผลเหล่านี้เองทำให้สหประชาชาติเรียกร้องประเทศต่าง ๆ ให้ใช้นโยบายยกเลิกการจดทะเบียนโสเภณีเสีย และขณะเดียวกันก็กำหนดให้มีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์ขึ้นเพื่อปรับปรุงสภาพและฝึกอาชีพโสเภณีให้กลับตนเป็นคนดีต่อไป การที่ต้องให้มีการฟื้นฟูสภาพก็เนื่องมาจากเห็นว่าโสเภณีเป็นบุคคลที่ไม่สามารถประพฤติดัวให้สอดคล้องเข้ากับบุคคลอื่นในสังคมได้ จึงต้องมีการปรับปรุงเพื่อขัดเกลาเปลี่ยนแปลงนิสัยใจคอและทัศนคติที่ถูกต้องต่อไป ส่วนการที่ต้องจัดให้มีการฝึกอาชีพก็เพราะโสเภณีส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความสามารถทางการศึกษา จึงต้องจัดให้มีการฝึกอาชีพเพื่อจะได้เกิดความรู้ ต่อไปภายหน้าจะได้นำความรู้ไปประกอบอาชีพหาเลี้ยงตนต่อไป ด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่าความมุ่งหมายของการจัดตั้งสถานสงเคราะห์ก็เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของสหประชาชาติดังกล่าวข้างต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในข้อที่เกี่ยวกับขจัดแก้ไขโสเภณีให้กลับตัวเป็นคนดี ดังนั้นงานในหน้าที่ของสถานสงเคราะห์ก็คือการแก้ไขโสเภณีให้กลับตัวเป็นคนดี โดยการจัดให้มีการปรับปรุงสภาพและฝึกอาชีพนั่นเอง

การบริหารงานของสถานสงเคราะห์

๑. อาคารและสถาน สถานสงเคราะห์ปัจจุบันมีอยู่ ๒ แห่งคือ สถานสงเคราะห์หญิง

(๕) จุลสารวิจัยสังคมศาสตร์ หน้า ๕๘

ไร่อาชีพรากเกร็ด และสถานสงเคราะห์หญิงไร่อาชีพร้านเกร็ดตระการ สถานสงเคราะห์แห่งแรกตั้งอยู่ที่ริมถนนติวานนท์ แขวงวัดชลประทานรังสฤษดิ์ มีพื้นที่ประมาณ ๑๕ ไร่ สถานสงเคราะห์ประกอบด้วยตัวอาคารเป็นเรือนไม้ ๒ ชั้น จำนวน ๓ หลังทาสีเขียว หลังแรกชั้นบนใช้เป็นที่นอนของผู้รับการสงเคราะห์ นอกนั้นก็เป็นที่พักเจ้าหน้าที่และห้องเก็บพัสดุ ส่วนชั้นล่างเป็นที่ทำการ ห้องประชุม ห้องฝึกอาชีพและห้องแพทย์ นอกจากนั้นก็สร้างต่อออกไปเป็นที่ฝึกอาชีพ ห้องรับประทานอาหาร โรงครัวและโรงพิมพ์ เรือนที่สองชั้นบนใช้เป็นที่นอนเช่นเดียวกับเรือนหลังแรก ชั้นล่างใช้เป็นที่เรียนหนังสือ ที่อยู่ของเด็กที่ติดมารดา ส่วนเรือนที่สามเป็นเรือนนอน นอกจากนั้นก็เป็นที่บริเวณของสถานสงเคราะห์ได้ปลูกต้นไม้ไว้พอสมควร บริเวณที่ติดต่อกับสถานสงเคราะห์เป็นที่พักอาศัยของเจ้าหน้าที่ สถานสงเคราะห์แห่งนี้จึงสามารถมีผู้รับการสงเคราะห์ได้ประมาณ ๓๕๐ คน

สำหรับสถานสงเคราะห์บ้านเกร็ดตระการนั้น อยู่ที่เกาะเกร็ดมีเนื้อที่ประมาณ ๑๗ ไร่ ประกอบด้วยตัวอาคารไม้หลายอาคาร อาคารแรกเป็นอาคารไม้สองชั้นมีใต้ทาสี ชั้นล่างใช้เป็นที่ทำการ ห้องแพทย์และห้องฝึกอาชีพ ส่วนชั้นบนใช้ฝึกอาชีพโดยเฉพาะ นอกจากนั้นก็มีการอื่น ๆ ใช้เป็นที่ฝึกอาชีพ โรงครัว ส่วนบริเวณด้านหลังเป็นเรือนนอน ๔ หลัง บรรจุผู้รับการสงเคราะห์ได้ประมาณ ๓๕๐ คน นอกจากนั้นก็เป็นที่บริเวณไม้กว้างนัก ซึ่งส่วนใหญ่ใช้ปลูกต้นไม้ เนื่องจากว่าสถานสงเคราะห์แห่งนี้ค่า ในบางครั้งน้ำจึงท่วมบริเวณอยู่เสมอ ๆ ถึงกับต้องมีการขุดเอาดินในสถานสงเคราะห์ขึ้นมาถมบริเวณสถานีให้สูงขึ้น ทำให้ปรากฏเป็นบ่อใหญ่อยู่ภายในบริเวณสถานสงเคราะห์ด้วย ซึ่งบ่อนี้สถานสงเคราะห์มีโครงการจะใช้เป็นที่เลี้ยงปลา ส่วนบ้านพักเจ้าหน้าที่อยู่ติดกับสถานสงเคราะห์ เนื่องจากสถานสงเคราะห์แห่งนี้เป็นเกาะ จึงไม่สะดวกในการไปมาเท่าใดนัก

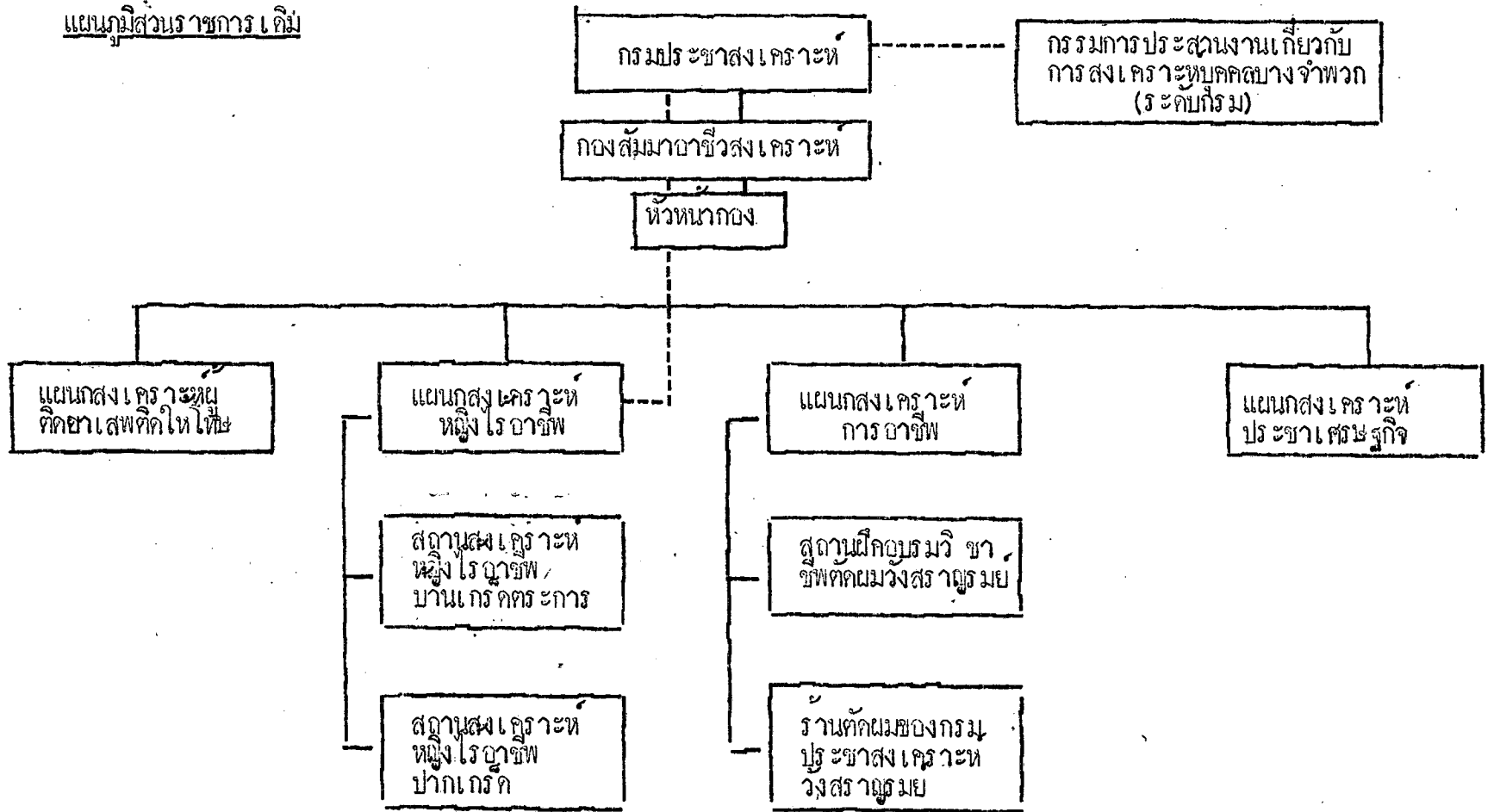
๒. การจัดองค์กร การดำเนินงานสงเคราะห์โสเภณีในประเทศไทยมีลักษณะคล้ายกับงานที่ประเทศตะวันออกไกลจัดทำเป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือเป็นงานที่ทางรัฐบาลได้จัดทำขึ้น ซึ่งแตกต่างจากประเทศอื่น ๆ ในยุโรปและอเมริกาที่ดำเนินงานโดยองค์กรเอกชน ฉะนั้นสถานสงเคราะห์ทั้งสองของไทยที่ได้ดำเนินงานอยู่ในขณะนี้จึงมีฐานะเป็นหน่วยราชการสังกัด

กองสัมาอาชีวสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์ ในการปกครองดูแลสถานสงเคราะห์แต่ละแห่งมีผู้ปกครองสถานสงเคราะห์เป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งอยู่ในความอำนวยการของผู้อำนวยการสถานสงเคราะห์อีกชั้นหนึ่ง แต่ในทางปฏิบัติขณะนี้ สถานสงเคราะห์ทั้งสองแห่งนี้อยู่ในความดูแลของผู้ปกครองเพียงคนเดียว และมีใต้อยู่ในความรับผิดชอบของผู้อำนวยการสถานสงเคราะห์ ฉะนั้น สายการดำเนินงานปัจจุบัน ผู้ปกครองสถานสงเคราะห์จึงขึ้นคอแผนกสงเคราะห์หญิงไร้อาชีพ ซึ่งเป็นแผนกหนึ่งในกองสัมาอาชีวสงเคราะห์ สำหรับกองอาชีวสงเคราะห์นี้ได้แบ่งออกเป็น ๔ แผนก คือ แผนกสงเคราะห์ผู้ศึกษาเสพยาเสพติดในโทษ แผนกสงเคราะห์ประชาเศรษฐกิจ และแผนกสงเคราะห์หญิงไร้อาชีพ ทั้ง ๔ แผนกนี้ขึ้นต่อระดัภคองและสายการบังคับบัญชาจะต่อไปยังระดัภกรม เช่นเดียวกับราชการทั่วไป อย่างไรก็ดี ในระดัภกรมนี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสงเคราะห์หญิงโสเภณีไคมีคณะกรรมการคณะหนึ่งทำหน้าที่ประสานงานคือ "คณะกรรมการประสานงานเกี่ยวกับการสงเคราะห์บุคคลมางจำพวก" ซึ่งจะไคกล่าวต่อไปในภายหลัง

การบริหารงานสถานสงเคราะห์นั้น สถานสงเคราะห์ทั้งสองแห่งดำเนินงานในรูปเดียวกัน คือแบ่งออกเป็นสองฝ่าย ฝ่ายแรกไคแก่ฝ่ายการแพทย์ และฝ่ายหลังไคแก่ฝ่ายฟื้นฟูและปรับสภาพ ในการดำเนินงานทางด้านการแพทย์นั้น มีหน้าที่ให้การรักษายาบาลผู้รับการสงเคราะห์ให้หายจากโรคร้ายต่าง ๆ ทำการป้องกันโรคติดต่อ ตรวจสอบประวัติร่างกายและจิตใจ ตลอดจนทำคลอดและให้การรักษายาบาลทารกดิมาารคาอีกด้วย นอกจากนี้ในกรณีที่ฝ่ายแพทย์เห็นว่าผู้รับการสงเคราะห์เจ็บป่วยมากหรือเป็นโรคติดต่ออันตรายอาจจะส่งให้ผู้รับการสงเคราะห์ไปรักษาตัวยังโรงพยาบาลที่สมควรไคได้ ในการดำเนินงานของฝ่ายแพทย์นี้ ไคมีที่สถานสงเคราะห์ไม่มีแพทย์ของสถานสงเคราะห์เอง หากไคได้รับความร่วมมือจากกรมอนามัยซึ่งส่งแพทย์มาช่วยเหลือจนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ จึงไคมีแพทย์ของสถานสงเคราะห์เอง ส่วนการดำเนินงานของฝ่ายฟื้นฟูปรับสภาพนั้น ไคแก่การดำเนินงานในด้านการสอบประวัติผู้รับการสงเคราะห์เพื่อพิจารณาวางแผนทางสงเคราะห์ให้เหมาะสมแก่กรณี ซึ่งเป็นการทำงานในหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์ การดำเนินงานฝึกอาชีพและเรียนหนังสืออยู่ในความรับผิดชอบของผู้ช่วยผู้ปกครองแผนกฝึกอาชีพ การดำเนินงานปกครองดูแลสถานสงเคราะห์ให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยและดูแลการงานในด้านการทั่วไป เช่น สถิติทะเบียน พัสดุ การเงิน การบัญชี ฯลฯ อยู่ในความรับผิดชอบของผู้ช่วยผู้ปกครองฝ่ายธุรการ ทั้งหมดนี้ขึ้นตรงต่อผู้ปกครองสถานสงเคราะห์

แผนภูมิที่ ๑

แผนภูมิส่วนราชการเดิม

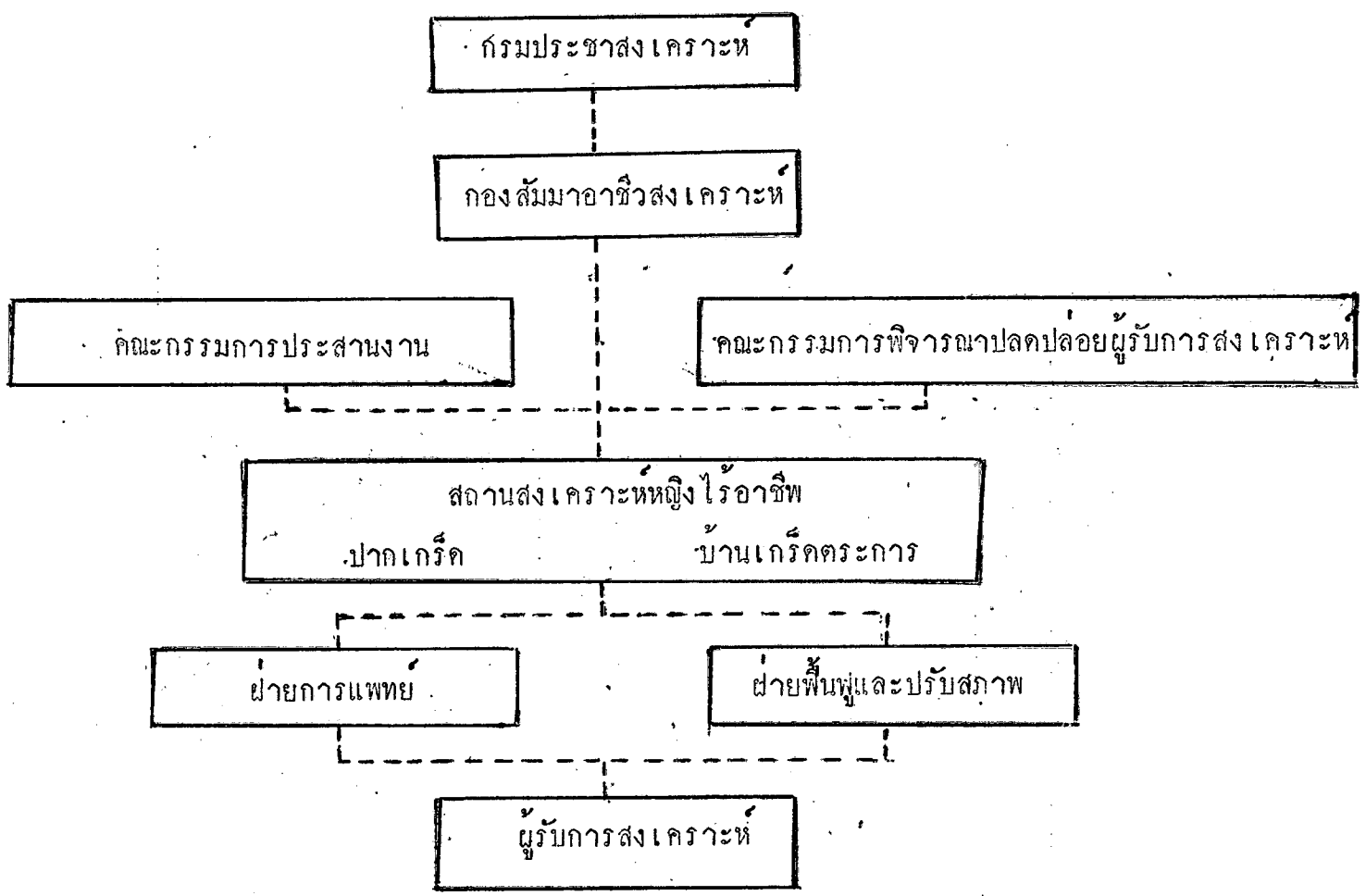

————— แสดงสายการบังคับบัญชา
 - - - - - แสดงสายการให้คำแนะนำ

ที่มา กองสัมมาอาชีวสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์

แผนภูมิที่ ๒๒

แผนการดำเนินงานของสถานสงเคราะห์หญิงไร้อาชีพ

๓. เจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์ ในสถานสงเคราะห์ทั้ง ๒ แห่ง มีผู้ปกครองสถานสงเคราะห์เป็นผู้ดูแลปกครองบังคับบัญชาและมีผู้ช่วยผู้ปกครอง ๒ คนทำงานฝ่ายธุรการคนหนึ่ง และฝ่ายฝึกอาชีพคนหนึ่ง อันเป็นการแบ่งงานตามหน้าที่รับผิดชอบ ฉะนั้นเจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์จึงอาจแบ่งได้เป็น ๓ พวก คือ พวกทำงานด้านบริหาร ด้านวิชาการและด้านการปกครอง พวกแรกได้แก่พวกที่ทำงานธุรการต่าง ๆ เป็นต้นว่าพนักงานพิมพ์ดีด พนักงานพัสดุ พนักงานการเงิน สมุห์บัญชี พนักงานรับส่งหนังสือ เจ้าหน้าที่จัดทำและรวบรวมสถิติตัวเลข และทะเบียน พวกที่สองได้แก่พวกที่ใช้วิชาความรู้ที่เรียนมาโดยเฉพาะได้แก่พวกแพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ และครูฝึกอาชีพ พวกสุดท้ายคือพวกที่ทำงานเกี่ยวกับการควบคุม การรักษาระเบียบวินัยของสถานสงเคราะห์ ดูแลความสงบเรียบร้อย ซึ่งได้แก่ผู้ปกครองสถานสงเคราะห์และผู้ช่วย

สำหรับเจ้าหน้าที่ของสถานสงเคราะห์นั้น ขณะนี้สถานสงเคราะห์หญิงไร้อาชีพปากเกร็ดมีเจ้าหน้าที่จำนวน ๓๘ คน ไม่มีตำแหน่งข้าราชการชั้นโทเลย แม้ตำแหน่งนายแพทย์ประจำสถานสงเคราะห์ซึ่งโดยปกติทำหน้าที่ประจำสถานสงเคราะห์ทั้งสองแห่งซึ่งเป็นตำแหน่งสำคัญก็บรรจุเป็นลูกจ้าง ส่วนตำแหน่งผู้ปกครองสถานสงเคราะห์นั้น เนื่องจากผู้ดำรงตำแหน่งถูกยืมตัวไปปฏิบัติราชการกองอื่น ฉะนั้นขณะนี้ผู้ปกครองสถานสงเคราะห์บ้านเกร็ดตระการจึงทำหน้าที่นี้ด้วย นอกจากนี้ก็มีตำแหน่งข้าราชการชั้นตรี ๓ คน เป็นตำแหน่งผู้ช่วยผู้ปกครอง นักสังคมสงเคราะห์ และครูฝึกอาชีพ ข้าราชการชั้นจัตวา ๒ คน เป็นตำแหน่งสถิติผลงาน การช่างประติษฐาน ครูสอนหนังสือ สมุห์บัญชี เจ้าหน้าที่พัสดุ และพยาบาล ๒๔ คน และลูกจ้างชั่วคราว ๒ คน ซึ่งส่วนใหญ่ทำหน้าที่ครูฝึกอาชีพ ยามและคนงาน (๑๐) นอกจากนี้ยังมีเจ้าหน้าที่ของตำรวจท้องที่มาช่วยรักษาความสงบโดยได้รับเบี้ยเลี้ยงจากสถานสงเคราะห์อีกด้วย

ส่วนสถานสงเคราะห์บ้านเกร็ดตระการนั้นมีเจ้าหน้าที่อยู่รวมทั้งสิ้นประมาณ ๔๑ คน เป็นข้าราชการชั้นโทเพียงคนเดียวคือผู้ปกครองสถานสงเคราะห์ ซึ่งทำหน้าที่ผู้ปกครองสถาน

(๑๐) คิดตามจำนวนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่จริง ๆ จากบัญชีรายชื่ออัตราตำแหน่งข้าราชการและคนงานของสถานสงเคราะห์ โดยมิได้คำนึงถึงตำแหน่งและอัตราว่าจะได้รับการบรรจุในสถานสงเคราะห์หรือไม่

สงเคราะห์ทั้งสองแห่ง ส่วนตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์โทก็ถูกยืมตัวไปปฏิบัติราชการกองอื่น ข้าราชการชั้นตรี ๒ คนเป็นตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ และประจำแผนกซึ่งต้องทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยผู้ปกครองสถานสงเคราะห์ด้วย นอกจากนั้นก็เป็นผู้ช่วยข้าราชการชั้นจัตวา ๒ คน ลูกจ้างประจำ ๓๑ คน และลูกจ้างชั่วคราว ๔ คน ซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งต่าง ๆ เช่น การเงิน การเบิกจ่ายพัสดุ สารบรรณ ทะเบียนประวัติ ฯลฯ เช่นเดียวกับสถานสงเคราะห์ปากเกร็ดตั้งที่กล่าวแล้วข้างต้น

๔. ฐานะการเงิน สถานสงเคราะห์หญิงไร้อาชีพทั้งสองแห่งได้รับงบประมาณในการดำเนินงานประมาณปีละสามล้านบาทเศษ โดยแยกเป็นค่าใช้จ่ายตามหมวดต่าง ๆ ตามงบประมาณปี ๒๕๐๘ (๑๑) ดังต่อไปนี้

หมวดเงินเดือน		๒๕๐,๘๐๐ บาท	
หมวดค่าจ้างประจำ		๓๑๗,๗๐๐ "	
หมวดค่าจ้างชั่วคราว		๕๗,๕๐๐ "	
หมวดเงินค่าตอบแทน			
ค่าสอน	๔,๖๐๐ บาท		
ค่าล่วงเวลา	๑,๐๐๐ "		
ค่าเล่าเรียนบุตร	๓,๕๐๐ "	๘,๕๐๐ "	
หมวดค่าใช้จ่ายสอย			
ค่าไปรษณีย์โทรเลข	๒๐๐ บาท		
ค่าซ่อมแซมทรัพย์สิน	๓๐,๐๐๐ "		
ค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าพาหนะเดินทาง	๗๖,๕๐๐ "		
ค่าไฟฟ้า	๑๓,๒๐๐ "		
ค่าน้ำประปา	๓,๖๐๐ "		
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	๗,๖๐๐ "	๑๓๑,๕๐๐ "	

(๑๑) งบประมาณรายจ่าย กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย ประจำปี ๒๕๐๘

หมวดค่าวัสดุ

ค่าอาหาร (๘๐๐ คน)	๑,๔๖๘,๐๐๐ บาท
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	๘๐,๐๐๐ "
ค่าวัสดุในการศึกษาและหย่อนใจ	๘,๑๐๐ "
ค่าหนังสือ	๒,๐๐๐ "
ค่าวัสดุการเกษตร	๒,๐๐๐ "
ค่าวัสดุสำนักงาน	๒๐,๐๐๐ "
ค่าวัสดุในการถ่ายรูป	๓,๐๐๐ "
ค่าวัสดุในการฝึกอาชีพ	๒๐,๐๐๐ "
ค่าพิมพ์แบบฟอร์มและเอกสาร	๗,๐๐๐ "
ค่าวัสดุงานบ้าน	๘๗,๐๐๐ "
ค่าเวชภัณฑ์	๖๖,๐๐๐ "
ค่าเสื้อผ้า	<u>๘๒,๗๐๐ "</u>

๑,๘๕๕,๘๐๐ บาท

หมวดค่าครุภัณฑ์

ตู้เสื้อผ้า ๒๕ ตู้	๕,๐๐๐ "
เครื่องเจาะและทำปกหนังสือ ๑ เครื่อง	๑๘,๐๐๐ "
เตียงนอน ๕๐ เตียง	<u>๑๐,๐๐๐ "</u>

๓๓,๐๐๐ "

หมวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

บ้านพักชั้นตรี ๓ หลัง	๑๕๐,๐๐๐ "
เรือนพักเจ้าหน้าที่ ๗ ห้อง	๑๐๕,๐๐๐ "
เขื่อนซีเมนต์ยาว ๑๕๐ ม. สูง ๒ ม.	๑๕๐,๐๐๐ "
เรือนนอนผู้รับการส่งเคราะห์ ๑ หลัง	<u>๑๕๐,๐๐๐ "</u>

๕๕๕,๐๐๐ "

หมวดเงินอุดหนุน

เงินอุดหนุนสังคมสงเคราะห์	<u>๑๐,๐๐๐ "</u>
---------------------------	-----------------

รวมงานสงเคราะห์

๓,๒๒๑,๖๐๐ "

ยกงบประมาณครั้งที่ใดก็ตามนี้จะเห็นได้ว่าเป็นหมวดวัสดุอุปกรณ์กว่าครึ่งหนึ่ง ทั้งนี้ เพราะถูกใช้เป็นค่าอาหารผู้รับการสงเคราะห์เกือบครึ่งหนึ่ง กล่าวคือ คิดเป็นค่าอาหารผู้รับการสงเคราะห์เฉลี่ยคนละ ๕ บาทต่อวัน จำนวนผู้รับการสงเคราะห์ ๘๐๐ คน ซึ่งโดยปกติมักจะมีผู้รับการสงเคราะห์ไม่ถึง ๘๐๐ คน แต่เนื่องจากต้องเฉลี่ยค่าอาหารดังกล่าว เป็นค่าอาหารของเด็กติดมารดาซึ่งมีประมาณ ๖๐ คน จึงต้องคิดค่าอาหารไว้โดยประมาณ ๘๐๐ คน นอกจากหมวดวัสดุอุปกรณ์แล้ว หมวดที่ต้องใช้งบประมาณมากก็คือ หมวดเงินเดือน และค่าจ้างเจ้าหน้าที่คณงานและหมวดค่าก่อสร้างซึ่งต้องใช้ก่อสร้างบ้านพักเจ้าหน้าที่ซึ่งมีไม่เพียงพอ เรือนพักผู้รับการสงเคราะห์ และเขื่อนซีเมนต์เนื่องจากสถานสงเคราะห์บ้านเกร็ด ทรกระการถูกน้ำเซาะ เขื่อนพังเสียหายพื้นที่ไปเกือบ ๒ ไร่ จึงต้องก่อสร้างเขื่อนซีเมนต์ไว้ป้องกัน อันเป็นการก่อสร้างต่อจากปี พ.ศ. ๒๕๐๘

งบประมาณแผ่นดินของสถานสงเคราะห์ทั้งสองแห่งนี้ เนื่องจากเป็นงานที่ใหม่ที่กำลังเริ่มขยายงาน ทางสถานสงเคราะห์จึงได้งบประมาณเพิ่มขึ้นเสมอ ๆ จะเห็นได้จากยกงบประมาณในปี พ.ศ. ๒๕๐๖ ซึ่งมีเพียง ๒,๐๙๐,๘๐๐ บาท เพิ่มเป็น ๓,๒๒๑,๖๐๐ บาท ในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ อย่างไรก็ตามงบประมาณค่าใช้จ่ายที่ได้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๓ - ๒๕๐๘ รวมเป็นเงิน ๑๖,๙๓๙,๖๒๐ บาท (๑๒) และในปีงบประมาณ ๒๕๐๙ สถานสงเคราะห์ทั้งสองแห่งได้เสนองบประมาณค่าใช้จ่ายสำหรับดำเนินงานไว้เป็นเงินถึง ๖,๙๒๕,๕๒๐ บาท โดยแยกเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับสถานสงเคราะห์หญิงไร้อาชีพปากเกร็ด ๓,๒๕๘,๐๒๐ บาท และสถานสงเคราะห์บ้านเกร็ดทรกระการ ๓,๘๖๗,๕๐๐ บาท ซึ่งเพิ่มจากในปี ๒๕๐๘ เป็นจำนวนกว่าเท่าตัวคือ ๓,๕๐๓,๕๒๐ บาท (๑๓) คาดว่าคงจะไม่ได้รับเพิ่มตามจำนวนที่เสนอขอไป

นอกจากงบประมาณแผ่นดินแล้ว สถานสงเคราะห์ยังมีรายได้อื่น ๆ อีกคือ รายได้จากการขายสิ่งประดิษฐ์และการใช้แรงงานผู้รับการสงเคราะห์ ซึ่งรายได้ของสถานสงเคราะห์จะถูกเก็บไว้เป็นเงินสะสม เมื่อมีความจำเป็นจะต้องใช้จ่ายและไม่อาจเบิกจากงบประมาณ

(๑๒) แผนงาน-งาน-รายจ่าย แผนงานประชาสงเคราะห์ โครงการสงเคราะห์บุคคล บางประเภท งานสงเคราะห์หญิงไร้อาชีพ ระยะเวลา ๑ ปี ๑ ตุลาคม ๒๕๐๘ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๐๙ หน้า ๑ (โรเนียว) ต่อไปนี้เรียกว่า แผนงาน-งาน-รายจ่าย งานสงเคราะห์หญิงไร้อาชีพ

(๑๓) เรื่องเดียวกัน

แน่นอนก็ได้ ก็จะขออนุมัติจากอธิบดีขอจ่ายเงินจำนวนนี้ได้ แต่เงินจำนวนนี้มีไม่มากนัก จะเห็นได้จากยอดเมื่อสิ้นปี ๒๕๐๓ มีเงินสะสมเพียง ๗,๘๖๐.๐๐ บาท (๑๔)

สำหรับรายได้จากการขายสิ่งประดิษฐ์และการใช้แรงงานของผู้รับการสงเคราะห์ นั้น มีระเบียบกำหนดไว้ดังนี้

ข้อ ๑๘. รายได้ที่เกิดจากการทำงานหรือการผลิตของผู้รับการสงเคราะห์เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้ว ก่าไรสุทธิให้จัดแบ่งดังต่อไปนี้

- (๑) รางวัลผู้รับการสงเคราะห์ ๓๐ %
 - (๒) เป็นเงินบำรุงสถานสงเคราะห์ ๒๐ %
 - (๓) รางวัลพนักงานเจ้าหน้าที่ ๑๐ %
- (๑๕)

เงินรายได้จากการทำงานหรือการผลิตของผู้รับการสงเคราะห์ในปี ๒๕๐๓ นั้น แยกได้ตามประเภทรายได้และก่าไรสุทธิได้ดังนี้

ประเภท	รายได้	ก่าไรสุทธิ
๑. ทอดผ้า	๘,๐๒๑.๒๐	๕,๕๕๗.๘๗
๒. ทอพรม	๗,๐๓๐.๐๐	๖,๘๘๒.๑๐
๓. โรงพิมพ์	๘,๑๕๖.๘๐	๘,๐๘๐.๘๐
๔. ตักเย็บเสื้อผ้า	๕๐,๗๐๐.๐๐	๑๖,๕๕๔.๓๐
๕. การฝีมือ	๗,๑๗๘.๓๐	๗,๐๘๔.๓๐
๖. ชักกรีด	๑๐,๓๐๘.๕๑	๘,๑๗๓.๔๑
๗. การเกษตร	๑๖,๑๘๔.๔๕	๑๕,๐๗๘.๔๕
รวม	๑๐๘,๕๘๐.๒๖	๖๘,๓๓๒.๒๓

สำหรับแหล่งที่มาของฐานะการเงินนอกจาก ๒ ประเภทข้างต้นแล้ว ก็ไม่มีมากนัก นอกจากจะมีผู้บริจาคเล็ก ๆ น้อย ๆ ส่วนมากมักเป็นสิ่งของมากกว่าเงิน จะเห็น

(๑๔) สัมภาษณ์ คุณจรรยา สมิตีสวัสดิ์ สมุหบัญชีสถานสงเคราะห์หญิงไร้อาชีพ ปากเกร็ด

(๑๕) ข้อบังคับว่าด้วยระเบียบและการทำงานของผู้รับการสงเคราะห์ ตามพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ. ๒๕๐๓ ข้อ ๑๘ ต่อไปนี้เรียกว่า ระเบียบและการทำงานของผู้รับการสงเคราะห์

ได้จากในปี ๒๕๐๖ มีผู้บริจาคเงินสดไว้เพียง ๕๐๐ บาท และในปี ๒๕๐๗ ไม่มีผู้ใดบริจาค
เงินสดเลย ในปี ๒๕๐๗ ที่ได้มาจากการบริจาคส่วนมากมักเป็นสิ่งของได้แก่จักร ๒ คัน โท
ทัศน์ ๒ เครื่อง พัดลมยี่สิบ ๑ เครื่อง เก้าอี้รับแขก ๑ ชุด นอกจากนั้นก็เป็พวกอาหาร
ของเล่น และเสื้อผ้า สำหรับเด็กติดมารดาที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ จึงไม่นับว่าเป็นที่มา
ทางการเงินที่สำคัญ

๕. การประสานงาน โดยที่การดำเนินงานสงเคราะห์หญิงโสเภณีนี้นี้มีการเกี่ยว
ข้องกันระหว่างเจ้าหน้าที่หลายฝ่าย และหน่วยงานหลายหน่วย ดังนั้นในการดำเนินงานจึง
ต้องมีการประสานทั้งภายในหน่วยงานและภายนอกหน่วยงาน ภายในหน่วยงานนั้นจำเป็น
จะต้องมีการประสานงานกันระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ทั้งฝ่ายแพทย์ ฝ่ายปกครอง และธุรการ
ฝ่ายสังคมสงเคราะห์ เพื่อวางแผนทางให้ผู้รับการสงเคราะห์กลับตนเป็นคนดีโดยกำหนดการ
ฝึกอาชีพตามแนวทางที่เหมาะสม กล่าวคือ ฝ่ายแพทย์ทำหน้าที่ตรวจรักษาพยาบาลผู้รับการ
สงเคราะห์เพื่อให้แน่ใจว่าผู้รับการสงเคราะห์มีสุขภาพที่สมบูรณ์และไม่เป็นโรคติดต่อที่อาจจะ
แพร่ไปยังผู้อื่น แล้วก็จะผ่านไปยังนักสังคมสงเคราะห์เพื่อสอบประวัติและค้นคว้าสาเหตุที่
กระทำผิด ฝ่ายปกครองจะมีหน้าที่ค้นหาประวัติเพิ่มเติมโดยการสอบไปทางภูมิดำเนาเดิม
เมื่อเชื่อว่าได้ประวัติถูกต้องแล้วก็กำหนดการเข้ารับการอบรมฝึกอาชีพ จนกระทั่งครบกำหนด
หนักก็ปลดปล่อยตัวจากสถานสงเคราะห์ไป ในการดำเนินงานต่าง ๆ เหล่านี้จำเป็นต้องมีการ
ร่วมมือกันและประสานงานกันเสมอ ๆ ฉะนั้นแต่ละฝ่ายจำเป็นต้องเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน
นอกจากนี้ในระหว่างสถานสงเคราะห์ทั้งสองแห่งก็มีการประสานงานกัน และก็ได้โดย
ไม่ยากนัก เพราะผู้ปกครองของสถานสงเคราะห์ทั้งสองแห่งเป็นบุคคลเดียวกัน งบประมาณ
มางก็ได้รับรวมเป็นจำนวนเดียวกัน ดังนั้นการประสานงานจึงดำเนินไปด้วยดี การประ
สานงานก็มีมากมายหลายเรื่อง เป็นต้นว่า การคัดเลือกตัวบุคคลหญิงบางคนจากสถานสง
เคราะห์บ้านเกร็ดตระการส่งมาฝึกอาชีพต่อที่สถานสงเคราะห์ปากเกร็ด การนำส่งประวัติ
ที่สอบได้แล้ว และการใช้เครื่องมือเครื่องใช้บางอย่างร่วมกัน

ส่วนการประสานงานระหว่างหน่วยงานนั้น ก็เนื่องจากรัฐบาลได้เล็งเห็นว่าการ

สงเคราะห์หญิงโสเภณีเกี่ยวพันกับหน่วยงานหลายหน่วย จะเห็นได้จากกรณีที่หญิงโสเภณีเมื่อถูกจับกุมตัว ก็จะต้องมีการเกี่ยวข้องกับเจ้าพนักงานตำรวจ เมื่อถูกฟ้องศาลและได้รับโทษก็ต้องเกี่ยวข้องกับกรมราชทัณฑ์เพื่อว่าภายหลังได้รับการลงโทษตามกฎหมายจะต้องถูกนำตัวมารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์ กรณีที่โสเภณีเป็นกามโรค ก็เกี่ยวข้องกับงานของกรมอนามัย และหน่วยงานอื่น ๆ อีกหลายแห่ง ฉะนั้นเพื่อให้การดำเนินงานสงเคราะห์เป็นไปโดยเรียบร้อยตามนโยบายของรัฐบาล นายกรัฐมนตรีจึงได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่งชื่อว่า "คณะกรรมการประสานงานเกี่ยวกับการสงเคราะห์หญิงบางประเภท" ซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ และผู้เชี่ยวชาญดังต่อไปนี้ คือ

๑. ปลัดกระทรวงมหาดไทย	เป็นประธานกรรมการ
๒. อธิบดีกรมมหาดไทย	เป็นกรรมการ
๓. อธิบดีกรมตำรวจ	"
๔. อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์	"
๕. อธิบดีกรมอนามัย	"
๖. อธิบดีกรมราชทัณฑ์	"
๗. นายกเทศมนตรีนครกรุงเทพและธนบุรี	"
๘. นายแพทย์ประสพ รัตนากร	"
๙. ดร. เพ็ชร เวชบุล	"
๑๐. ดร. วิบูลย์ ชรรวมวิทย์	"
๑๑. พันเอก พึ่ง พินธุโยธิน	"
๑๒. หัวหน้ากองสัมมาอาชีพสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์	เป็นกรรมการและเลขานุการ

การแต่งตั้งคณะกรรมการชุดนี้ได้ทำก่อนที่จะประกาศใช้พระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี โดยได้ตั้งขึ้นในระหว่างที่เตรียมการประกาศใช้กฎหมายฉบับนั้นเอง (๑๗) ฉะนั้น

(๑๗) คำสั่งของนายกรัฐมนตรีที่ ๕๑/๒๕๐๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานเกี่ยวกับการสงเคราะห์หญิงบางประเภท

โดยที่มีการเตรียมการดำเนินงานไว้ล่วงหน้าโดยการตั้งคณะกรรมการดังกล่าวเป็นผลได้ เมื่อประกาศใช้กฎหมายแล้วทำให้การสงเคราะห์ดำเนินไปโดยเรียบร้อย คือมีการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเวลาต่อมา นอกจากนี้เมื่อได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณีแล้ว กระทรวงมหาดไทยก็ได้มีคำสั่งเรื่องระเบียบการประสานงานเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณีอันเป็นการกำหนดการประสานงานภายในกระทรวงให้เป็นไปโดยเรียบร้อย โดยมีสาระสำคัญในการปฏิบัติงาน^(๑๒) คือ

(๑) เมื่อพนักงานสอบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณีแล้ว ระหว่างทำการสอบสวน ให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนแจ้งผลการจับกุมพร้อมด้วยชีวประวัติและพฤติการณ์เกี่ยวกับการกระทำความผิด ให้อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ทราบ ถ้าคดีเกิดนอกจังหวัดพระนคร ชนบุรี ให้แจ้งแก่ผู้ว่าราชการจังหวัด

(๒) เมื่ออธิบดีกรมประชาสงเคราะห์หรือผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควรให้ส่งตัวผู้กระทำความผิดไปอบรมฝึกอาชีพในสถานสงเคราะห์ ถ้าเหตุเกิดที่จังหวัดพระนครชนบุรี ให้อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ออกคำสั่งให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนส่งตัวผู้กระทำความผิดไปยังสถานสงเคราะห์หลังจากที่ได้ชำระค่าปรับหรือกักขังแทนค่าปรับแล้ว แต่ศาลพิพากษาจำคุกหรือปล่อยก็ให้พนักงานสอบสวนรายงานอธิบดีกรมประชาสงเคราะห์

(๓) ถ้าผู้กระทำความผิดได้รับโทษจำคุก ให้ผู้บัญชาการเรือนจำแจ้งวันพ้นโทษให้อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๗ วัน เพื่อให้อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์แจ้งให้ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลทราบผลละส่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจรับตัวผู้นั้นส่งสถานสงเคราะห์ต่อไป

ถ้าเหตุเกิดในจังหวัดอื่น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดออกคำสั่งไปยังผู้บังคับกองตำรวจท้องที่ดำเนินการในกรณีแรก ส่วนกรณีหลังให้ผู้บัญชาการเรือนจำหรือผู้บังคับกองตำรวจท้องที่แจ้งกำหนดพ้นโทษแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่ออธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ต่อไป

(๔) ค่าใช้จ่ายในการส่งตัวเข้ารับตัวการสงเคราะห์ให้จ่ายทดลองไปก่อน แล้ว

(๑๒) คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๑๖๑๓/๒๕๐๓ เรื่องระเบียบการประสานงานเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ. ศ. ๒๕๐๓

ส่งใบสำคัญเปิดที่กรมประชาสงเคราะห์

(๕) เมื่ออธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ได้สั่งให้ปล่อยตัวผู้รับการสงเคราะห์ ให้
แจ้งรายชื่อ ภูมิลำเนาและวันสั่งปล่อยของนั้นให้กรมตำรวจและจังหวัดนั้น ๆ ทราบ
ระเบียบปฏิบัติเหล่านี้จึงทำให้เรื่องการประสานมือร่วมกันระหว่างหน่วยงาน
ต่าง ๆ ผลคือ การสงเคราะห์เป็นไปด้วยดี

อย่างไรก็ดี เนื่องจากในการอสังกรรมของนายกรัฐมนตรื เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม
พ.ศ. ๒๕๐๖ ผลจึงทำให้คณะกรรมการประสานงานเกี่ยวกับการสงเคราะห์หญิงบางประเภท
ตั้งไว้แต่เดิมสิ้นสุดลงด้วย ดังนั้น กระทรวงมหาดไทยจึงเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาแต่งตั้ง
คณะกรรมการดังกล่าวขึ้นใหม่ และคณะรัฐมนตรีได้ลงมติแต่งตั้งกรรมการชุดใหม่ขึ้น ครังนี้
ประกอบไปด้วยกรรมการน้อยลงจากเดิม ส่วนใหญ่คงเป็นกรรมการชุดเก่า มีเปลี่ยนแปลง
บ้างคือ อธิบดีกรมราชทัณฑ์ ดร. วิบูลย์ ชรรวมวิทย์ และนายแพทย์ประสพ รัตนากร มิได้ร่วม
เป็นกรรมการด้วย และมีกรรมการเพิ่มขึ้นอีกท่านหนึ่งคือ พลตรี บัญชา มินทรชินทร^(๑๔)
และกรรมการชุดนี้ก็ยังคงปฏิบัติหน้าที่อยู่จนกระทั่งบัดนี้

จะเห็นได้ว่า ในเรื่องระเบียบการประสานงานก็เป็นไปด้วยดี คือมีการประสาน
งานทั้งภายในหน่วยงาน และระหว่างหน่วยงานทั้งที่ใกล้แล้ว

(๑๔) หนังสือสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีถึงปลัดกระทรวงมหาดไทย ที่ สร.

บทที่ ๕

การดำเนินงานสงเคราะห์

ก. ขอบเขตของการสงเคราะห์ ถึงไกลลวามาแล้วว่า สถานสงเคราะห์ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อกำเนนการสงเคราะห์หญิงโสเภณีตามนโยบายของสหประชาชาติ แต่ชื่อของสถานสงเคราะห์นั้นมีใครชื่อว่าสถานสงเคราะห์หญิงโสเภณี หากเรียกว่า "สถานสงเคราะห์หญิงไร้อาชีพ" ทั้งนี้ เนื่องจากเหตุผลที่ว่า "สถานสงเคราะห์ไม่ควรประกาศให้คนเห็นว่าที่นั่นเป็นแหล่งคอยควบคุมโสเภณี อันจะทำให้คนผ่านไปมาเห็นว่าเป็นแหล่งที่ไม่คอยดี เป็นแหล่งที่ทำให้เกิดปมคอยแก่คนที่อยู่ภายใน" (๑) อย่างไรก็ตาม แมสถานสงเคราะห์จะจัดตั้งขึ้นเพื่อการสงเคราะห์แก่โสเภณีก็ตาม แต่ขอบเขตในการดำเนินงานก็มีได้จำกัดเฉพาะบุคคลที่กระทำผิดตามพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณีเท่านั้น แต่ยังคงให้การสงเคราะห์เด็กหญิงที่มีความประพฤติอันมีความโน้มเอียงที่จะกลายเป็นโสเภณีในวันข้างหน้าอีกด้วย เด็กหญิงเหล่านี้อยู่ในวัยตั้งแต่ประมาณ ๑๐ - ๒๐ ปี มักประพฤติผิดต่าง ๆ นานา เป็นต้นว่า การเที่ยวชองกับเรื่องทางเพศก่อนวันอันควร การหนีออกจากบ้าน หนีโรงเรียน เที่ยวเตร่ในตอนกลางคืน เหวอนไปตามที่ต่าง ๆ โดยไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง ฯลฯ พฤติกรรมเหล่านี้ ย่อมจะทำให้เด็กเหล่านี้เสียคนในวันข้างหน้าได้ เพื่อป้องกันเหตุดังกล่าว ผู้ปกครองของเด็กหรือกองสวัสดิภาพเด็ก กรมตำรวจ ให้นำเด็กเหล่านี้มาฝากไว้ที่สถานสงเคราะห์ เพื่อที่จะคัดนิสัยและฝึกอาชีพอันจะทำให้กลับกลายเป็นดีต่อไป ในภายหน้า ฉะนั้น ขณะนี้สถานสงเคราะห์จึงได้ให้การสงเคราะห์เด็กเหล่านี้ด้วย นอกจากเด็กประเภทนี้ที่เรียกว่า "เด็กฝาก" แล้ว สถานสงเคราะห์ได้ให้การสงเคราะห์แก่โสเภณีประเภท "สมัครใจ" ขอเข้ารับการสงเคราะห์ฝึกอาชีพ พวกนี้มีความตั้งใจแน่วแน่ที่จะเลิกประกอบอาชีพดังกล่าว จึงมาขอสมัครเข้ารับการสงเคราะห์ แต่ผู้รับการสงเคราะห์

(๑) การปรับสภาพหญิงนครโสเภณี เอกสารสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาสังคมวิทยา

ประเภทนี้มีไม่มากนัก สำหรับประเภทสมัครใจนี้มีอีกประเภทหนึ่งคือพวกที่ถูกทางเจ้าพนักงานจับกุมตัวส่งสถานสงเคราะห์ในฐานะกระทำผิดความผิดพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พวกนี้เมื่อได้รับการสงเคราะห์จนครบกำหนดปลดปล่อย แต่เนื่องจากประสบปัญหาบางประการ เช่นจิตบกพร่อง หางานทำยังไม่ได้ ไม่รู้ว่าจะไปทางใด พวกนี้จึงสมัครใจขอรับการสงเคราะห์ต่อไป

พวกที่นับว่ามีอยู่มากและเป็นพวกที่กฎหมายได้กำหนดไว้ให้มีการสงเคราะห์ได้แก่บุคคลที่กระทำผิดฐานค้าประเวณีตามพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณีดังต่อไปนี้ คือ

พวกแรก ได้แก่พวกที่กระทำผิดโดยค้าประเวณีในลักษณะที่เป็นการค้าเปิดเผยและนำอวัยวะ เป็นที่เคื้อกร่อนรำคาญแก่สาธารณชน กระทำผิดโดยเตร็ดเตร่เรียกร้องค้าประเวณีตามถนนหรือสาธารณสถาน กระทำผิดโดยเข้ามั่วสุมในสถานการค้าประเวณี (๒)

พวกที่สอง พวกนี้ได้แก่พวกที่ค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี (๓)

พวกที่สาม ได้แก่พวกที่กระทำการค้าประเวณีต่อบุคคลเพศเดียวกัน (๔) ซึ่งผู้กระทำผิดพวกนี้อาจมีได้ทั้งหญิงและชาย

บุคคลทั้งสามพวกนี้ เมื่อได้รับการพิพากษาลงโทษแล้ว ถ้าปรากฏว่าเป็นโรคอันควรให้การรักษา หรือเป็นผู้ควรได้รับการอบรมฝึกอาชีพหรือทั้งสองอย่าง เมื่ออธิบดีกรมประชาสงเคราะห์เห็นสมควร ย่อมจะสั่งให้ส่งตัวบุคคลเหล่านั้นไปรับการรักษาและอบรมฝึกอาชีพในสถานสงเคราะห์ (๕) อย่างไรก็ดี แม้จะไม่มีกำหนดไว้ในระเบียบหรือกฎหมายว่าสถานสงเคราะห์จะให้การสงเคราะห์เฉพาะในกรณีที่ผู้กระทำผิดเป็นหญิง แต่ทางปฏิบัติแล้ว สถานสงเคราะห์จะรับผู้กระทำผิดที่เป็นหญิงไว้สงเคราะห์เท่านั้น ทั้งนี้ จะสังเกตเห็นได้ว่าชื่อสถานสงเคราะห์มิได้ใช้คำว่า สถานสงเคราะห์บุคคลไร้อาชีพ แต่ใช้

(๒) พระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๕

(๓) พระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๖

(๔) พระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๗

(๕) พระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๑๑

คำว่าสถานสงเคราะห์หญิงไร้อาชีพ

ในเรื่องที่เกี่ยวกับการส่งตัวผู้กระทำผิดเข้ารับการสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัติ
 ปราบการค้าประเวณีนั้น แม้บทบัญญัติแห่งกฎหมายจะมีผลบังคับใช้ทั่วราชอาณาจักร แต่เนื่อง
 จากสภาพปัจจุบันนี้ปรากฏว่ามีการจับกุมผู้ประกอบการค้าประเวณีได้มากมายจนชายควรร
 ได้รับการรักษาและฝึกอาชีพในสถานสงเคราะห์ทั้งสิ้น จึงทำให้เกิดข้อข้องในปัญหาเรื่อง
 สถานที่จะรับบุคคลและงบประมาณค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูให้การสงเคราะห์ ตลอดจนค่า
 พาทนะในการจัดส่งตัวผู้กระทำผิดไปยังสถานสงเคราะห์ (๖) ดังนั้น ในทางปฏิบัติเกี่ยว
 กับการส่งตัวผู้กระทำผิดเข้ารับการสงเคราะห์ จึงมีการส่งตัวเฉพาะผู้กระทำผิดในเขต
 จังหวัดพระนครและธนบุรี เป็นส่วนใหญ่ ส่วนจังหวัดอื่น ๆ ในส่วนภูมิภาคผู้กระทำผิดมักไม่
 ต้องถูกส่งตัวเข้ารับการสงเคราะห์ ทั้งนี้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งกำหนดไว้ว่า
 "อำนาจและหน้าที่ซึ่งอธิบดีมีอยู่ตามพระราชบัญญัตินี้ อธิบดีอาจมอบหมายให้ผู้ว่าราชการ
 จังหวัดใดเป็นผู้ใช้และปฏิบัติหน้าที่ในเขตจังหวัดนั้นได้" (๗) ซึ่งหมายความว่า โดยปกติ
 อำนาจในการสั่งให้ส่งตัวบุคคลเข้ารับการสงเคราะห์นั้น เป็นอำนาจของอธิบดีกรมประชา
 สงเคราะห์ แต่อำนาจนี้อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์อาจมอบให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้
 ใช้ก็ได้ ฉะนั้น ในกรณีที่มีผู้กระทำผิดในจังหวัดอื่นนอกจากพระนครและธนบุรี ผู้ว่าราชการ
 จังหวัดจะมีอำนาจสั่งให้ส่งตัวบุคคลเข้ารับการสงเคราะห์ได้หากได้รับมอบหมายจากอธิบดี
 แต่เนื่องจากเหตุขัดข้องดังโคลงกล่าวแล้วข้างต้น ในเรื่องนี้กระทรวงมหาดไทยจึงได้วางข้อ
 กำหนดไว้ว่า ในกรณีที่มีผู้กระทำผิดตามพระราชบัญญัติการค้าประเวณีในจังหวัดอื่น ๆ นอกจาก
 พระนครและธนบุรี ในเมื่ออธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ยังมีใ้มอบหมายอำนาจแก่ผู้ว่าราช
 การจังหวัด "ให้จังหวัดดำเนินการเกลี้ยกล่อมแนะนำหญิงโสเภณีเหล่านี้ให้กลับใจเลิกประกอบ

(๖) หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ ๒๑๕๓/๒๕๐๓ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๐๓ เวียน
 ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (เว้นจังหวัดพระนครธนบุรี) เรื่องการประสานงานเพื่อปฏิบัติ
 การตามพระราชบัญญัติปราบการค้าประเวณี พ.ศ. ๒๕๐๓

(๗) พระราชบัญญัติปราบการค้าประเวณี พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๑๗

อาชีพค้าประเวณีเสีย โดยช่วยจัดหาอาชีพอื่นที่เหมาะสมให้ทำหรือช่วยเหลือให้กู้ยืมเงินทุน ประกอบสัมมาอาชีพอย่างอื่น หรือช่วยจัดส่งกลัฏมิลาเนาเค็มที่มีคามารคาญาติพี่น้องพอจะ ให้ความอุปการะได้ หรือช่วยแนะนำให้ยินยอมสมัครใจเข้ารับการรักษาพยาบาลและอบรม ฝึกอาชีพ ณ สถานสงเคราะห์บ้านเกร็ดตระการ ที่ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เสียโดยทางจังหวัดจะมีวิธีการใดที่จะช่วยเหลือส่งเคราะห์จัดส่งตัวผู้สมัครใจ มาเอง โดยมีค่าใช้จ่ายประมาณของกรมประชาสงเคราะห์แล้ว กรมประชาสงเคราะห์ ก็ยินดีที่จะรับหญิงโสเภณีที่สมัครใจเหล่านี้ไว้ให้การรักษาพยาบาลและอบรมฝึกอาชีพและช่วย จัดหาอาชีพให้ทำภายหลังที่สำเร็จการอบรมแล้วโดยไม่จำกัดจำนวน" (๘)

อย่างไรก็ดี ในเรื่องการมอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ใช้อำนาจและปฏิบัติ หน้าที่ในเขตจังหวัดตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติปราบการค้าประเวณี พ.ศ. ๒๕๐๓ นี้ ขณะนี้อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ได้มอบหมายอำนาจดังกล่าวให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดแล้ว ๒ จังหวัดคือมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ (๘) และมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๐๔ (๑๐) ฉะนั้น ปัจจุบันนี้ผู้ที่ถูกส่งตัวเข้ารับการสงเคราะห์จึงเป็นผู้ที่ถูกจับในเขตจังหวัดพระนครธนบุรี นครราชสีมา และสมุทรปราการเกือบทั้งสิ้น สำหรับจำนวนผู้รับการสงเคราะห์ที่สถาน สงเคราะห์รับไว้ นั้น อาจแสดงได้ตามตารางต่อไปนี้

(๘) หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ ๑๒๔๓๐/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๐๔ เวียนผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (เว้นจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี) เรื่องผู้กระทำ ผิดฐานค้าประเวณีตามพระราชบัญญัติปราบการการค้าประเวณี พ.ศ. ๒๕๐๓

- (๘) ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๗๕ ตอนที่ ๑๐๕ วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๐๔
- (๑๐) ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๔๑ ตอนที่ ๑๔๔ วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๐๓

ตารางที่ ๒

จำนวนผู้รับการสงเคราะห์ ระหว่างปี ๒๕๐๓-๒๕๐๖

พ.ศ.	ผู้สมัครใจ	ผู้รับการสงเคราะห์			หมายเหตุ
		ผู้พ้นโทษที่ ตำรวจสงตัว	เด็กติดมารดา	รวม	
๒๕๐๓	๕๗	-	-	๕๗	ปี ๒๕๐๓ เริ่มดำเนินงานเมื่อ วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๐๓ รับสงเคราะห์เฉพาะผู้ สมัครใจ
๒๕๐๔	๘๓	๑๐๕๔	๓๖	๑๑๗๓	ปี ๒๕๐๖ ผู้ว่าราชการจังหวัด นครราชสีมาส่งผู้พ้นโทษฐาน ค้าประเวณีมารับการสงเคราะห์ ตาม ม. ๑๑ ซึ่งอธิบดีกรมประชา สงเคราะห์มอบหมาย รวม ๓๘ คน
๒๕๐๕	๓๔	๖๘๑	๓๘	๗๕๔	
๒๕๐๖	๑๒๕	๖๘๘	๘๖	๘๓๙	
รวม	๒๙๙	๒๔๒๙	๑๖๑	๒๘๘๙	

ที่มา รายงานประจำปี ๒๕๐๖

ข. กรรมวิธีดำเนินงานสงเคราะห์ ในการดำเนินงานสงเคราะห์นั้น มีวิธีดำเนินงานเป็นขั้น ๆ ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น ๓ ระยะ คือ ระยะก่อนเข้ารับการสงเคราะห์ ระยะเข้ารับการสงเคราะห์ และระยะภายหลังรับการสงเคราะห์ ในกรณีที่มิได้สมัครใจเข้ารับการสงเคราะห์ก็ กรณีเด็กซึ่งมีผู้มาฝากขอรับการสงเคราะห์ก็ หรือกรณีที่บุคคลตามพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี ตามมาตรา ๕, ๖ และ ๗ ก็คือ เมื่อบุคคลเหล่านั้นถูกส่งตัวมายังสถานสงเคราะห์จะต้องมาลงทะเบียนครั้งแรกที่สถานสงเคราะห์หญิงโรอาชีฟปากเกร็ด แล้วสถานสงเคราะห์จะส่งบุคคลเฉพาะประเภทที่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณีทั้งหมดไปยังสถานสงเคราะห์บ้านเกร็ดตระการอีกต่อหนึ่งในวันเดียวกันนั้น ส่วนประเภท "เด็กฝาก" จะได้รับการสงเคราะห์ที่สถานสงเคราะห์หญิงโรอาชีฟปากเกร็ด และประเภทสมัครใจอาจจะถูกกำหนดให้รับการสงเคราะห์ ณ สถานสงเคราะห์แห่งใดก็ได้แล้วแต่เหมาะสม เป็นต้นว่า ครบกำหนดแล้วสมัครใจขอรับการสงเคราะห์ต่อก็จะอยู่ที่สถานสงเคราะห์แห่งเดิม เคยผิดอาชัฟประเภทใดก็เข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์ที่มีการผิดอาชัฟดังกล่าว (การผิดอาชัฟบางวิชาในสถานสงเคราะห์ทั้งสองแห่งแตกต่างกัน) อย่างไรก็ตาม ในหลักการดำเนินงานรับบุคคลที่ถูกจับกุมตัวส่งสถานสงเคราะห์ฐานกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณีโดยทั่วไปนั้น เมื่อบุคคลได้รับการลงทะเบียนแล้วถูกส่งไปยังสถานสงเคราะห์บ้านเกร็ดตระการ ซึ่งถือเป็น "สถานที่แรกรับ" นอกจากในกรณีที่ผู้รับการสงเคราะห์มีบุตรหรือมีครรภ์ใกล้กำหนดจะคลอด จึงส่งไปอยู่ที่สถานสงเคราะห์หญิงโรอาชีฟปากเกร็ด ที่บ้านเกร็ดตระการจะมีการลงทะเบียนอีก และผู้รับการสงเคราะห์จะได้รับการแจกอุปกรณ์เครื่องใช้ที่จำเป็น และชุดแต่งกายที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ ได้รับการชี้แจงเกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ เช่น ไม่เล่นการพนัน และเสพยาเครื่องคองของเมา ห้ามมีทรัพย์สินมีค่าไว้ครอบครอง ฯลฯ และถูกกำหนดให้เข้าอยู่ในเรือนนอนหลังใดหลังหนึ่งที่เหมาะสมแล้วแต่จะว่าง แต่การที่จะกำหนดให้ผู้รับการสงเคราะห์อยู่เรือนนอนใดนั้น มีหลักปฏิบัติอันหนึ่งก็คือ ผู้รับการสงเคราะห์ที่ถูกจับมาจากที่เดียวกันในเวลาพร้อมกันมักจะถูกแยกเรือนนอน เพราะเกรงว่าจะสมคบกันหาทางหลบหนีจากสถานสงเคราะห์ เมื่อถูกกำหนดให้อยู่ในเรือนนอนแล้ว ต่อไปจะได้รับการชี้แจง

เกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ จากหัวหน้าหอ หัวหน้าหอนี้ทางสถานสงเคราะห์มีอำนาจในการแต่งตั้งโดยมีข้อกำหนดไว้ว่า

"ผู้รับการสงเคราะห์ผู้ใดประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัยอันดี ตั้งใจและขยันขันแข็งในการทำงานอบรมและฝึกอาชีพ และได้ช่วยเหลือการงานเป็นประโยชน์แก่ราชการสถานสงเคราะห์ซึ่งอธิบดีพิจารณาเห็นว่า เป็นความดีความชอบจะได้รับการพิจารณาตั้งให้เป็นหัวหน้าผู้รับการสงเคราะห์ เพื่อช่วยเหลือพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้รับการสงเคราะห์ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นหัวหน้าผู้รับการสงเคราะห์จะได้รับการยกเว้นข้อปฏิบัติบางประการตามข้อบังคับนี้ ตามที่อธิบดีจะกำหนดไว้" (๑๑)

อย่างไรก็ดี ในทางปฏิบัติแล้วสถานสงเคราะห์จะได้จัดให้มีการเลือกตั้งกันตามแบบประชาธิปไตยเพื่อผลทางจิตใจอันจะทำให้ผู้รับการสงเคราะห์อื่น ๆ เชื่อฟัง และทางปฏิบัติจะกำหนดให้มีการออกเสียง โดยวิธีลงคะแนนลับ ขณะเดียวกันสถานสงเคราะห์ก็ใช้วิธีพิจารณาตัวบุคคลที่มีความประพฤติดีไว้ล่วงหน้าแล้ว ฉะนั้นผลของการออกเสียงจึงได้แก่บุคคลที่สถานสงเคราะห์กำหนดไว้ เพราะใช้วิธีนี้บุคคลที่ผู้รับการสงเคราะห์ไม่รู้ไม่เห็น บุคคลที่ได้รับการเลือกเป็นหัวหน้าหอจึงเป็นผู้ดูแลผู้รับการสงเคราะห์อื่น ๆ แทนเจ้าหน้าที่ โดยมีใญ่น้อย เพราะถูกกำหนดให้รับผิดชอบ เกี่ยวกับความเรียบร้อย คอยดูแลความเคลื่อนไหวที่จะหลบหนี คอยตรวจนับจำนวนผู้รับการสงเคราะห์และอื่น ๆ

เมื่อเข้ารับการสงเคราะห์แล้ว ผู้รับการสงเคราะห์จะได้รับการตรวจรักษาจากฝ่ายแพทย์โดยการตรวจร่างกาย ตรวจโลหิตและปัสสาวะเพื่อจะได้แน่ใจว่าผู้รับการสงเคราะห์มีสุขภาพสมบูรณ์ปราศจากโรคติดต่อ ถ้าหากปรากฏว่าเป็นกามโรคหรือโรคติดต่ออื่น ๆ ก็จะได้จัดการรักษาทันที ในกรณีที่แพทย์เห็นว่าผู้รับการสงเคราะห์ป่วยเป็นโรคร้ายแรงสมควรส่งไปรับการรักษายามาล ๗ โรงพยาบาลหรือสถานอื่นที่เหมาะสม ทางสถานสงเคราะห์ก็ได้

ส่งตัวไปรักษาพยาบาลต่อไป เมื่อหายดีแล้วจึงรับตัวกลับเข้ารับการสงเคราะห์ตามเดิม (๑๒)

ในขณะที่ได้รับการตรวจรักษาจากฝ่ายแพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ก็จะทำหน้าที่สอบประวัติผู้รับการสงเคราะห์ถึงประวัติความเป็นมา แล้ววินิจฉัยถึงสาเหตุแห่งการเป็นโสเภณี ตลอดจนวางแนวทางสงเคราะห์ อย่างไรก็ตามก็ในทางปฏิบัติ ผู้รับการสงเคราะห์บางคนกว่าจะได้รับ การสัมภาษณ์สอบประวัติผู้รับการสงเคราะห์ก็เป็นเวลาหลังจากที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ ได้สองสามเดือน ทั้งนี้ เนื่องจากขณะนี้ในสถานสงเคราะห์บ้านเกร็ดกระถาง นักสังคมสงเคราะห์มีอยู่เพียง ๒ คนเท่านั้น ฉะนั้น บางครั้งการสอบประวัติจึงล่าช้า ต้องสอบประวัติ เมื่อส่งตัวผู้รับการสงเคราะห์ไปยังสถานสงเคราะห์หญิงไร้อาชีพปากเกร็ดก็มี และที่นั่นก็เช่นเดียวกันมีนักสังคมสงเคราะห์ปฏิบัติหน้าที่จริง ๆ เพียงคนเดียว

เพื่อที่จะให้ผู้รับการสงเคราะห์ได้ฝึกอาชีพ จึงมีการทดสอบความรู้จากฝ่ายปกครอง ว่า ผู้รับการสงเคราะห์คนใดสมควรจะได้รับการฝึกอาชีพในวิชาใด โดยปกติการคัดเลือกจะดูประวัติชีวิตว่าเคยทำงานอะไรมาก่อนแล้วกำหนดให้ฝึกงานนั้น ๆ บางครั้งก็แล้วแต่ผู้รับการสงเคราะห์สมัครใจเลือก แต่ถ้าในกรณีที่ผู้รับการสงเคราะห์ไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อนจะถูกกำหนดให้เรียนหนังสือโดยมิได้ฝึกอาชีพแต่อย่างใด อย่างไรก็ตามก็ หากปรากฏว่าเป็นผู้รับการสงเคราะห์ที่เคยปลดปล่อยแล้วถูกจับเข้ารับการสงเคราะห์อีก มักจะถูกกำหนดให้โรงงานหนัก เมื่อคัดเลือกได้แล้วก็จะถูกกำหนดให้ฝึกอาชีพหรือเรียนหนังสือต่อไป

นอกจากการดำเนินงานข้างต้นแล้ว ทางแผนกธุรการจะทำการสอบประวัติผู้รับการสงเคราะห์ไปทางบ้านโดยจะทำหนังสือปกปิดผ่านนายอำเภอท้องที่ให้ช่วยสอบประวัติผู้รับการสงเคราะห์ให้รับตัวกลับเมื่อครบกำหนดปลดปล่อย และเพื่อทราบถึงข้อเท็จจริงจากการสอบประวัติที่เคยทำไว้

(๑๒) การส่งตัวไปรักษาพยาบาล ๗ แห่งอื่นนี้ ไม่มีกฎหมายกำหนดให้อ่านใจ นอกจากมีระเบียบว่าด้วยการปล่อยตัวผู้รับการสงเคราะห์ ซึ่งผู้ปกครองสถานสงเคราะห์จะปลดปล่อยได้โดยได้รับอนุมัติจากอธิบดีในกรณีที่ผู้รับการสงเคราะห์เจ็บป่วยเรื้อรัง อันทำให้ต้องทนทุกข์เวทนานานไม่มีกำหนด แต่ก็เป็นเรื่องปลดปล่อยไม่ใช่เรื่องส่งตัวไปรักษาพยาบาล

เมื่อผ่านระยะแรกไปแล้ว ระยะต่อไปเป็นระยะที่ผู้รับการสงเคราะห์จะได้รับการฝึกอาชีพหรือเรียนหนังสือตามที่ได้รับการกำหนดไว้ ถ้าปรากฏว่าเป็นโรคหรือเจ็บป่วยอันควรได้รับการรักษา ก็ได้รับการรักษาจากฝ่ายแพทย์ไปพร้อม ๆ กัน ส่วนการอบรมทางค่านิยมใจนั้น บางครั้งก็จะมีบุคคลมีความรู้หรือพระสงฆ์มาอบรมศีลธรรม นอกจากนี้ทางค่านิยมใจ สงเคราะห์จะจัดหาผู้รับการสงเคราะห์ให้เย็บเย็บบ้านถ้าเป็นกรณีผู้รับการสงเคราะห์อยู่ในพระนครธนบุรี แต่ในระยะหลังปรากฏว่าผู้รับการสงเคราะห์มักจะหลบหนีบ่อยครั้ง นักสังคมสงเคราะห์จึงไปทรมาส่าฟ้างเพื่อพิจารณาลักษณะที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมและสอบถามถึงประวัติชีวิตความเป็นมาจากรอบครัวผู้รับการสงเคราะห์ ในบางครั้งเมื่อปรากฏว่าผู้รับการสงเคราะห์มีทรัพย์สินและเงินทองอยู่ที่เจ้าสำนักโสเภณี ก็เป็นหน้าที่ของสถานสงเคราะห์ที่จะไปติดต่อกับคณินผู้รับการสงเคราะห์ สำหรับตัวผู้รับการสงเคราะห์ระหว่างอยู่ในสถานสงเคราะห์ก็ได้ รับผิดชอบให้ติดต่อกับบุคคลอื่นในทางจดหมายโดยผ่านการตรวจทุกคราว ส่วนการเย็บเย็บนั้น ก็ได้รับอนุญาตให้เย็บเย็บได้จากญาติผู้ใกล้ชิดและสามี ฉะนั้น ในระยะนี้เป็นระยะเกี่ยวกับความเป็นอยู่ประจำวันเสียส่วนมาก ซึ่งสถานสงเคราะห์ได้กำหนดไว้ดังนี้ -

กำหนดเวลาการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของผู้รับการสงเคราะห์ (๑๓)

- ๐๖.๐๐ ตื่นนอน
- ๐๘.๐๐ รับประทานอาหารเช้า
- ๐๙.๐๐ เข้ารับการฝึกอบรมอาชีพหรือเรียนหนังสือ
- ๑๒.๐๐ รับประทานอาหารกลางวัน
- ๑๓.๐๐ เข้ารับการฝึกอบรมอาชีพหรือเรียนหนังสือ
- ๑๕.๐๐ พักผ่อน
- ๑๗.๐๐ รับประทานอาหารเย็นและพักผ่อน
- ๒๒.๐๐ สวดมนต์แล้วนอน

อย่างไรก็ดี กำหนดเวลาที่ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันดังกล่าวข้างต้นนั้นเป็นไปในกรณีวันธรรมดา ส่วนวันเสาร์วันอาทิตย์และวันหยุดราชการ ผู้รับการสงเคราะห์ไม่ต้องฝึกอบรม

(๑๓) ที่มา สถานสงเคราะห์หญิงไร้อาชีพปากเกร็ด

อาชีพหรือเรียนหนังสือ จึงกล่าวได้ว่าระยะนี้เป็นระยะที่ผู้รับการสงเคราะห์ใช้เวลาส่วนใหญ่ฝึกอบรมอาชีพและเรียนหนังสือ ส่วนเรื่องอื่น ๆ เช่น การเยี่ยมเยียน การรักษาพยาบาล การแก้ปัญหาทางบ้านสังคมสงเคราะห์เป็นส่วนที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันเท่านั้น

ในระยะหลังจากการอบรมฝึกอาชีพในสถานสงเคราะห์จนครบกำหนดปลดปล่อย หรือมีเหตุอย่างอื่นได้รับการพิจารณาปลดปล่อยแล้ว สถานสงเคราะห์จะติดต่อกับทางครอบครัวเดิมใหม่มาขอรับตัว - ผู้รับการสงเคราะห์กลับภูมิลำเนาเดิม หรือจัดส่งผู้รับการสงเคราะห์ไปยังภูมิลำเนาเดิม ในกรณีจังหวัดพระนครธนบุรี เจ้าหน้าที่สถานสงเคราะห์จะเป็นผู้ไปส่งเอง ถ้าหากอยู่ในต่างจังหวัดเมื่อไม่มีผู้มาขอรับตัวก็จะจัดส่งโดยฝากตำรวจรถไฟไปยังสถานีปลายทาง ซึ่งที่นั่นจะมีประชาสงเคราะห์จังหวัดหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่จะเป็นผู้รับตัวไปส่งบ้าน หลังจากนั้นผู้รับการสงเคราะห์จะไปรายงานตัวยังอำเภอท้องที่เพื่อแสดงว่าได้รับการส่งกลับบ้านแล้วก็เป็นอันสิ้นสุดลง ในการปลดปล่อยนี้ สถานสงเคราะห์ได้จัดให้มีการอบรมราว ๆ ๒ สัปดาห์เกี่ยวกับด้านศีลธรรมและความประพฤติ การปรุงอาหารและอื่น ๆ นอกจากนี้ยังมีการช่วยเหลือออกการดส่งตัวกลับภูมิลำเนาถ้าไม่มีผู้ใดมาขอรับตัว การฝากงานให้ในบางครั้ง การแนะนำชี้แนวทางเมื่อเกิดปัญหาภายหลังการปลดปล่อย

โดยเหตุนี้ลำดับการดำเนินงานสงเคราะห์จึงเริ่มต้นเมื่อผู้รับการสงเคราะห์ถูกส่งตัวเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์และสิ้นสุดลงเมื่อปลดปล่อยออกจากสถานสงเคราะห์และรับทราบจากอำเภอที่ผู้รับการสงเคราะห์ไปรายงานตัวยังภูมิลำเนาเดิมเท่านั้น การติดตามผลต่อจากนั้นยังมีได้จัดทำ แม้บางครั้งจะปรากฏว่าผู้รับการสงเคราะห์มิได้กลับไปยังภูมิลำเนาหรือกลับไปยังภูมิลำเนาแล้วต่อไปก็มีได้ติดตามว่าผู้รับการสงเคราะห์จะอยู่ ณ ที่นั้นหรือไม่อย่างไร

ค. การปรับสภาพ การฝึกอาชีพ และการใช้แรงงาน การปรับสภาพโดยการอบรมจิตใจผู้รับการสงเคราะห์นั้นเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งในงานสงเคราะห์โสเภณี ทั้งนี้ เพื่อโสเภณีจะได้รู้สำนึกและกลับตนเป็นคนดีต่อไป ฉะนั้น ในเรื่องการสงเคราะห์โสเภณีในประเทศต่าง ๆ จึงมีการปรับสภาพทางจิตใจไปขณะเกี่ยวกับการฝึกอาชีพผู้รับการสงเคราะห์ สำหรับ

การสงเคราะห์โสภณในประเทศไทยนั้น ในด้านการปรับสภาพทางจิตใจยังมีการจัดทำน้อยมาก แม้แต่ในกฎหมายที่กำหนดให้มีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์นั้นก็กล่าวถึงวัตถุประสงค์ไว้ว่า "สำหรับรักษาและอบรมเด็กอาชิต" โดยมีกล่าวถึงเรื่องการปรับสภาพทางจิตใจไว้น้อยเลย โดยเหตุนี้ การปรับสภาพทางจิตใจจึงเป็นการทำเป็นส่วนน้อย โดยการผ่านพระสงฆ์ซึ่งได้รับการนิมนต์มาเทศน์อบรมจิตใจบ้าง (๑๔) อนุศาสนาจารย์อบรมศีลธรรมเมื่อจะมีการปลดปล่อยบ้าง ซึ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่มีปฏิบัติบ่อยครั้ง นอกจากนี้ การปรับสภาพทางจิตใจก็เป็นการอบรมโดยผู้ปกครองสถานสงเคราะห์ ผู้ช่วย ซึ่งอบรมผู้รับการสงเคราะห์เป็นกลุ่ม ๆ กัน และมีครูฝึกหัดอาชีพคอยอบรมสั่งสอนหรือชี้แจงถึงความถูกต้องถึงการคาประเวณีในบางครั้ง ซึ่งเรื่องนี้ก็มีโชหน้าที่โดยตรงของครูฝึกอาชีพ การจัดทำจึงยอมแล้วแก่ตัวบุคคลที่จะจัดทำ จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่การปรับสภาพจิตทำกันเป็นกลุ่มรวมกันไปโดยมิได้มีการปรับสภาพเป็นรายบุคคล นอกจากนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับนักสังคมสงเคราะห์ที่มีการปรับสภาพจิตใจโดยทำพร้อม ๆ กันไปในขณะที่มีการสอบประวัติโดยการสัมภาษณ์ของนักสังคมสงเคราะห์ ซึ่งมักจะชี้แจงอบรมทางด้านจิตใจ แต่ก็เป็นเพียงครั้งเดียวตลอดระยะเวลาที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ เมื่อกล่าวรวมความแล้ว การอบรมปรับสภาพทางจิตใจยังมีการจัดทำน้อยมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในคานรายบุคคล

ในงานฝึกอาชีพผู้รับการสงเคราะห์ สถานสงเคราะห์ใดจัดให้มีการฝึกอาชีพต่าง ๆ มากมายหลายประเภทและให้มีการสอนหนังสือแก่ผู้รับการสงเคราะห์อีกด้วย สำหรับงานฝึกอาชีพนี้ สถานสงเคราะห์ทั้งสองแห่งมิได้จัดให้มีการฝึกอาชีพเหมือนกันทั้งหมด กล่าวคือ การฝึกอาชีพบางอย่างมีการจัดทำเหมือนกันทั้งสองแห่ง ได้แก่ การฝึกอาชีพในวิชาการตัดเย็บเสื้อผ้า การช่างประคิษฐ์ การเสริมสวย การปรุงอาหาร การบริบาลทารก การทำสวนดอกไม้ งานบางอย่างก็จัดให้มีการฝึกอาชีพเฉพาะสถานสงเคราะห์บ้านเกร็ดกระการ เช่น การเลี้ยงสัตว์ การทอผ้า การทอพรหม บางอย่างก็จัด

(๑๔) โครงการสงเคราะห์บุคคลบางประเภท งานสงเคราะห์หญิงไร้อาชีพใน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๕ ได้กำหนดคั้งงบประมาณเงินถวายพระที่นิมนต์มาฉัน และเทศน์ ในโอกาสวันสงกรานต์และวันปีใหม่ ในโอกาสแสดงธรรมในที่ปลดปล่อยผู้รับการสงเคราะห์ ปีละ ๓ ครั้ง และในโอกาสแสดงธรรมปีละ ๒ ครั้ง เท่านั้น

ให้มีเฉพาะสถานสงเคราะห์หญิงโรอาชีฟปากเกร็ด เช่น การชกกริดเสื่อน้ำ การพิมพ์หนังสือ การคักดม จึงเห็นได้ว่าโดยที่ลักษณะการฝึกอาชีพไม่เหมือนกันทีเดียวนี้ ทำให้เกิดปัญหาขึ้นเมื่อมีการส่งตัวจากสถานสงเคราะห์หญิงโรอาชีฟ บ้านเกร็ดตระการมาไวยังสถานสงเคราะห์หญิงโรอาชีฟปากเกร็ด เพราะอาจจะต้องเริ่มฝึกอาชีพกันใหม่หรือไม่อาจส่งตัวผู้รับการสงเคราะห์บางคนเข้ารับการฝึกอาชีพ เนื่องจากการฝึกอาชีพไม่ติดต่อกัน

สำหรับในด้านการสอนหนังสือนั้น ทางสถานสงเคราะห์ทั้งสองแห่งได้จัดให้มีการสอนหนังสือตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา ๑ ถึงชั้นประถมศึกษา ๔ โดยกำหนดให้มีการสอนตามหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งในการดำเนินงานทางสถานสงเคราะห์ได้ติดต่อกับกระทรวงศึกษาธิการให้มีการจัดส่งสมทบสอบเพื่อรับประกาศนียบัตรชั้นประถมศึกษา ๔ อีกด้วย โดยได้ให้มีการสอบสองครั้งคือในชั้นประถมศึกษา ๒ และประถมศึกษา ๔ ซึ่งจากการส่งผู้รับการสงเคราะห์เข้าสอบสมทบนี้ได้รับผลเป็นที่น่าพอใจ

เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกและกำหนดให้ผู้รับการสงเคราะห์เข้าเรียนหนังสือและฝึกอาชีพนั้นเป็นหน้าที่ของทางฝ่ายปกครองที่จะทำการคัดเลือก โดยปกติมักถือหลักปฏิบัติไว้ดังนี้ ในกรณีที่ผู้รับการสงเคราะห์ไม่เคยได้รับการศึกษามาก่อน ถ้าทางสถานสงเคราะห์เห็นว่ามีจิตใจและสติปัญญาพอที่จะเรียนหนังสือได้มักจะถูกกำหนดให้เข้าเรียนหนังสือ ซึ่งการเรียนหนังสือนี้ย่อมทำให้เกิดผลดีแก่ผู้รับการสงเคราะห์มิใช่น้อย แต่ผลเสียก็คือ ผู้รับการสงเคราะห์ไม่สามารถรับการฝึกอาชีพอื่น ๆ อันจะเกิดความรู้ความสามารถออกไปประกอบอาชีพภายหลังได้รับการปลดปล่อยได้ ถ้าเป็นในกรณีที่ผู้รับการสงเคราะห์เคยรับการศึกษามาก่อนแล้วก็จะถูกกำหนดให้รับการฝึกอาชีพในวิชาที่ผู้รับการสงเคราะห์สมัครใจจะเลือก เพื่อว่าต่อไปภายหน้าผู้รับการสงเคราะห์จะได้นำความรู้ไปใช้ประกอบหาเลี้ยงชีพต่อไป อย่างไรก็ตาม โดยที่เกิบบัญหาชกของดังกล่าวแล้วจึงทำให้เกิดความยุ่งยากในเมื่อจะมีการส่งผู้รับการสงเคราะห์บางคนจากสถานสงเคราะห์บ้านเกร็ดตระการซึ่งเป็นสถานที่แรกรับมาอยู่สถานสงเคราะห์หญิงโรอาชีฟปากเกร็ด

ทำให้ต้องมีการเริ่มฝึกอาชีพกันใหม่อีก ซึ่งเป็นการเสียประโยชน์อย่างมาก นอกจาก การเรียนหนังสือและฝึกอาชีพดังกล่าวแล้ว ผู้รับการสงเคราะห์บางคนถูกกำหนดให้ ปฏิบัติงานโดยมิได้รับการฝึกอาชีพเลย เช่นการทำงานรับใช้ราชการหรือการช่วยเหลือ พยายามเป็นคน

ในการฝึกอาชีพ ผู้รับการสงเคราะห์นั้นได้มีการใช้แรงงานผู้รับการสงเคราะห์ ทำงานประเภทต่าง ๆ ในวิชาที่ตนฝึกอาชีพ งานบางประเภทก็ทำให้เกิดรายได้ตอบแทน เช่น การซักผ้า เสื้อผ้า การพิมพ์หนังสือ การตัดเย็บเสื้อผ้า การทอพรม การทอผ้า บาง ประเภทไม่เกิดรายได้ตอบแทน เช่นการบริบาลทารก การปรุงอาหาร การช่วยเหลือ พยายาม การรับใช้งานราชการ การเรียนหนังสือ ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าการฝึกอาชีพใน สถานสงเคราะห์ย่อมมีทั้งการฝึกอาชีพในทางที่ได้รับผลประโยชน์ตอบแทนและไม่ได้รับผล ประโยชน์ตอบแทน เพราะในงานอาชีพบางอย่างก่อให้เกิดรายได้แก่สถานสงเคราะห์ ย่อมทำให้ผู้รับการสงเคราะห์ได้รับส่วนแบ่งจากกำไรสุทธิเป็นจำนวน ๒๐ % ดังที่กล่าว แล้วข้างต้น ฉะนั้น ถ้าหากผู้รับการสงเคราะห์ใดปฏิบัติงานก่อให้เกิดรายได้มาก ก็ย่อม ให้เงินตอบแทนมาก ซึ่งเงินรายได้นี้โดยปกติจะจ่ายแก่ผู้รับการสงเคราะห์เมื่อออกจาก สถานสงเคราะห์ (๑๕) สำหรับงานที่ก่อให้เกิดรายได้นี้ได้แสดงให้เห็นถึงจำนวนรายได้ ใว้ในขทก่อนแล้วว่า มาจากลักษณะงานเพียง ๗ ประเภท กล่าวคือในการพิมพ์หนังสือ สถานสงเคราะห์หญิงไร้อาชีพปากเกร็ดได้จัดซื้อแท่นพิมพ์มาไว้เพื่อฝึกอาชีพในค่านงานเรียง พิมพ์ และได้รับจ้างพิมพ์เอกสารและหนังสือจากห้างร้านเอกชนและหน่วยราชการ งานนี้ ก่อให้เกิดรายได้แก่สถานสงเคราะห์เป็นจำนวนไม่น้อย ซึ่งเฉลี่ยแล้วผู้รับการสงเคราะห์ คนหนึ่ง ๆ จะได้รับส่วนแบ่งจากรายได้เป็นเงินราวเดือนละ ๒๕ บาท ในงานซักผ้าเสื้อ ผ่าสถานสงเคราะห์แห่งนี้ก็ได้รับซักผ้าเสื้อจากคนงานและทหารที่ทำงานไม่ไกลจากสถาน

(๑๕) ระเบียบวินัยและการทำงานของผู้รับการสงเคราะห์ ข้อ ๑๔

สงเคราะห์มากนัก โดยมีรถไปรับเสื่อผ้ามาซัก และนำส่งเมื่อรีดเสร็จเรียบร้อยแล้ว
งานซักเย็บเสื่อผ้าซึ่งจัดทำที่สถานสงเคราะห์ทั้งสองแห่ง ก็ได้คิดต่อรับจ้างเอกชนซักเย็บ
กองกองและเสื่อผ้าเป็นจำนวนคราวละมาก ๆ ซึ่งทำให้สถานสงเคราะห์มีรายได้มาก
รายได้จากสิ่งประดิษฐ์ได้แก่การประดิษฐ์เครื่องใช้เล็ก ๆ น้อย ๆ เช่นผ้าเช็ดหน้า ของ
ชำร่วย เป็นต้น การทอพรมและพรมผ้าเป็นที่มาของรายได้อีกทางหนึ่ง สถานสงเคราะห์
ได้จัดให้มีการทอพรมเช็ดเท้าไว้จำหน่ายและให้มีการทอผ้าทั้งผ้าฝ้ายและผ้าไหม นอกจากนี้
นี้ก็ยังมียาได้จากกรเกษกรอื่นเนื่องมาจากที่สถานสงเคราะห์ได้เลี้ยงสุกร ไว้จำหน่ายซึ่ง
ทำรายได้แก่สถานสงเคราะห์เป็นจำนวนไม่น้อย ที่กล่าวมานี้เป็นลักษณะอาชีพที่ก่อให้เกิด
รายได้เป็นรางวัลแก่ผู้รับการสงเคราะห์ทั้งสิ้น นอกจากนี้ที่กล่าวมานี้เป็นงานที่ไม่ทำให้ผู้
รับการสงเคราะห์ได้รับผลตอบแทนแต่อย่างใด นอกจากการช่วยเหลืองานบางอย่างแก่
สถานสงเคราะห์ เช่นการบริบาลทารก การช่วยเหลือห้องพยาบาล การรับใช้งานชุมชน
การอาจทำให้ผู้รับการสงเคราะห์มีโอกาสได้รับการพิจารณาปลดปล่อยเป็นกรณีพิเศษ

เท่าที่กล่าวมาแล้วแสดงให้เห็นถึงการใช้จ่ายแรงงานผู้รับการสงเคราะห์ภายใน
สถานสงเคราะห์ อย่างไรก็ตามนอกเหนือไปจากที่กล่าวนี้ การใช้จ่ายแรงงานผู้รับการสงเคราะห์
นั้นอาจจะจัดให้มีการใช้จ่ายแรงงานผู้รับการสงเคราะห์ ไปทำงานภายนอกสถานสงเคราะห์ก็ได้
ซึ่งถ้าหากมีรายได้อีกก็มีข้อกำหนดให้รายได้นี้เป็นของผู้รับการสงเคราะห์เต็มจำนวน (๑๖)
ในเรื่องเกี่ยวกับการใช้จ่ายแรงงานผู้รับการสงเคราะห์ภายนอกสถานสงเคราะห์นี้ ได้มีกฎหมาย
กำหนดไว้ดังนี้

"มาตรา ๑๔ เมื่ออธิบดีพิจารณาเห็นว่า ถ้าจะจัดให้ผู้รับการสงเคราะห์ไปทำงาน
หรือประกอบอาชีพอยู่ ณ สถานที่ใดนอกจากสถานสงเคราะห์จะเป็นการเหมาะสม และเป็น
ผลดีแก่ผู้รับการสงเคราะห์ และเจ้าของสถานที่ยินยอมรับตัวไว้ก็ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้ส่ง
ตัวไปทำงานหรือประกอบอาชีพอยู่ ณ สถานที่นั้นได้" (๑๗)

(๑๖) เรื่องเกี่ยวกับ ข้อ ๑๔

(๑๗) พระราชบัญญัติปรมการคาประเวณี ๒๔๐๓ มาตรา ๑๔

จะเห็นได้ว่าภาระใช้แรงงานผู้รับการสงเคราะห์ไปทำงานนอกสถานสงเคราะห์ เป็นอำนาจของอธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ที่จะพิจารณาซึ่งกรณีดังกล่าวนี้ในทางปฏิบัติมี อยู่ไม่น้อยเหมือน เมื่อสถานสงเคราะห์เห็นว่า ผู้รับการสงเคราะห์มีความประพฤติดี และมีผู้แสดงความจำนงขอรับตัวไปทำงานภายนอก

นอกจากที่กล่าวมาแล้วในทางปฏิบัติยังมีการใช้แรงงานผู้รับการสงเคราะห์อื่น ๆ อีก เช่นการกำหนดให้ผู้รับการสงเคราะห์ทำงานโยธา เพื่อปรับปรุงสถานสงเคราะห์ โดยให้มีการขุดเอาดินจากบ่อขึ้นมาจากที่สถานสงเคราะห์หึ่งไร่อาสีที่บ้านเกร็ดกระการ ซึ่งนำท่วมในบางครั้ง การขุดดินปลูกต้นไม้หรือปรับพื้นที่ของสถานสงเคราะห์เป็นคณ ลักษณะงานประเภทนี้ถือว่าเกิดประโยชน์ในการปรับปรุงสถานสงเคราะห์ จึงให้มีการเว้น จากการฝึกอาชีพในบางครั้ง หรือจัดทำในวันหยุดราชการ บางครั้งก็กำหนดให้ผู้รับการ สงเคราะห์ที่ถูกจับส่งเข้ารับการสงเคราะห์เป็นครั้งที่สองครั้งที่สาม ซึ่งถือว่าเป็นพวกที่ไม่ สามารถกลับตัว ทำงานประเภทนี้เพื่อเป็นการลงโทษและเพื่อมิให้ผู้รับการสงเคราะห์ เกิดความสบายจนเกินไป

การใช้แรงงานผู้รับการสงเคราะห์เท่าที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่ามีทั้งที่เกี่ยว พันกับการฝึกอาชีพผู้รับการสงเคราะห์และไม่เกี่ยวข้องกับการฝึกอาชีพผู้รับการสงเคราะห์และ การใช้แรงงานบางครั้งบางลักษณะก็ก่อให้เกิดรายได้แก่ผู้รับการสงเคราะห์เป็นรางวัล คอบแทน บางครั้งก็เป็นการใช้เพื่อประโยชน์ทางราชการมิได้ทำให้ผู้รับการสงเคราะห์ มีรายได้อะไรเลย.

ตารางที่ ๑
จำนวนผู้รับการสงเคราะห์รับการอบรมและเรียนหนังสือ
สถานสงเคราะห์หญิงโรอาชีฟปากเกร็ด

ประเภท	ลำดับ	วิชา	จำนวน	รวม
ก. <u>การอบรมวิชา</u> <u>ชีพ</u>	๑.	การตัดเย็บเสื้อผ้า	๒๘ คน	๑๖๘ คน
	๒.	การช่างประดิษฐ์	๒๒ "	
	๓.	การเสริมสวย	๗ "	
	๔.	การคักคัม	๕ "	
	๕.	การพิมพ์หนังสือ	๑๕ "	
	๖.	การปรุงอาหาร	๑๒ "	
	๗.	การบริบาลทารก	๑๗ "	
	๘.	การเลี้ยงสัตว์	- "	
	๙.	การทำสวนดอกไม้	๕๐ "	
	๑๐.	การจักรเย็บเสื้อผ้า	๑๑ "	
	๑๑.	ช่วยหองพยาบาล	๑ "	
	๑๒.	อื่น ๆ และเจ็บป่วย	๕ "	
ข. <u>การเรียนหนังสือ</u>	๑.	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	๕๑ คน	๘๕ คน
	๒.	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	๒๐ "	
	๓.	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓	๘ "	
	๔.	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	๖ "	
ค. <u>การคนตรี</u>	๑.	คนตรีไทย	- คน	- คน
<u>รวมทั้งสิ้น</u>				๒๕๓ คน

ที่มา สถานสงเคราะห์หญิงโรอาชีฟปากเกร็ด

ตารางที่ ๔

จำนวนผู้รับการสงเคราะห์รับการอบรมและเรียนหนังสือ
สถานสงเคราะห์หญิงโรอาชีพนานเกร็ดกระการ

ประเภท	ลำดับ	วิชา	จำนวน	รวม
ก. การอบรมวิชาชีพ	๑.	ตัดเย็บเสื้อผ้า	๕๐ คน	
	๒.	ช่างประดิษฐ์	๒๗ "	
	๓.	เสริมสวย	๒๖ "	
	๔.	ทอผ้า	๔๖ "	
	๕.	ทอพรม	๒๓ "	
	๖.	ปรุงอาหาร	๑๓ "	
	๗.	บริหารอาคาร	๑ "	
	๘.	เลี้ยงสัตว์	๓ "	
	๙.	สวนดอกไม้	๒๔ "	
	๑๐.	ช่วยหองพยาบาล	๓ "	
	๑๑.	เบ็กเตล็ค - ป่วย	๒๖ "	๒๔๖ คน
ข. การเรียนหนังสือ	๑.	ชั้นประถมศึกษา ๑	๔๔ คน	
	๒.	ชั้นประถมศึกษา ๒	๒๔ "	
	๓.	ชั้นประถมศึกษา ๓	๒๓ "	
	๔.	ชั้นประถมศึกษา ๔	๓๕ "	๑๒๖ คน
		รวมทั้งสิ้น		๓๗๒ คน

ที่มา สถานสงเคราะห์หญิงโรอาชีพนานเกร็ดกระการ

ง. ระเบียบวินัย สถานสงเคราะห์หญิงโสเภณีของไทยขณะนี้มิได้มีลักษณะเป็นสถานสงเคราะห์เปิด (open institution) คือมีการควบคุมผู้รับการสงเคราะห์ไว้ในสถานสงเคราะห์เพื่อรักษาและฝึกอบรมอาชีพ และเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างดี จึงจำเป็นต้องมีการวางข้อกำหนดในเรื่องระเบียบวินัยขึ้น การกำหนดระเบียบวินัยนี้จะต้องวางไว้ถึง ๒ ทาง ทางหนึ่งเป็นระเบียบวินัยที่ไว้กับผู้รับการสงเคราะห์ อีกทางหนึ่งเป็นระเบียบวินัยที่ไว้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ปฏิบัติงานในสถานสงเคราะห์ การที่ต้องมีการกำหนดถึงสองทางนี้ก็เพื่อประโยชน์ในด้านการปกครองที่จะให้ผู้รับการสงเคราะห์อยู่กันด้วยความเป็นระเบียบเรียบร้อยและป้องกันผู้รับการสงเคราะห์ที่หลบหนีจากสถานสงเคราะห์

ในการวางข้อกำหนดขึ้นควบคุมผู้รับการสงเคราะห์นั้น อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ โดยอนุมัติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ. ๒๕๐๓ ออกขอมบังคับว่าด้วยระเบียบวินัยและการทำงานของผู้รับการสงเคราะห์ขึ้นเมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๓ ขอมบังคับดังกล่าวนี้ ได้วางระเบียบที่ผู้รับการสงเคราะห์พึงปฏิบัติหรือละเว้นปฏิบัติ อันมีสาระสำคัญพอสรุปได้ดังนี้ (๑๔)

๑. ผู้รับการสงเคราะห์ต้องชี้แจงชีวประวัติของตนตามความจริงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อประโยชน์แก่การจัดทำทะเบียนประวัติไว้เป็นหลักฐานราชการ และต้องแสดงหรือให้เจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจว่า ไม่มีสิ่งของต้องห้ามไว้ในครอบครอง

๒. ห้ามมิให้ผู้รับการสงเคราะห์มีทรัพย์สินอันมีค่าไว้กับตัว ถ้าหากมีก็ให้นำฝากผู้ปกครองดูแลรักษาและจะขอรับคืนได้เมื่อได้รับอนุญาตให้ออกจากสถานสงเคราะห์ เว้นแต่จะขอเบิกเงินตราไปใช้จ่ายตามระเบียบของสถานสงเคราะห์

๓. ผู้รับการสงเคราะห์ต้องแต่งกายให้สุภาพเรียบร้อยหรือแต่งกายตามแบบที่ จะได้กำหนดไว้

๔. ผู้รับการสงเคราะห์ต้องปฏิบัติตามเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิภาพด้วยความ เป็นระเบียบเรียบร้อยตามเวลาและสถานที่ที่จะได้กำหนดไว้

๕. ห้ามผู้รับการสงเคราะห์ติดต่อกับบุคคลภายนอก เว้นแต่จะได้รับอนุญาต จากผู้ปกครอง และจะติดต่อก็ได้เฉพาะวันที่เปิดให้เยี่ยมตามข้อกำหนดที่วางไว้ นอกจากนี้ การติดต่อกิจการจดหมายก็ สิ่งของที่ผู้เยี่ยมนำมาให้ผู้รับการสงเคราะห์ก็ จะต้องให้ผู้ปกครอง ตรวจสอบเสียก่อนทุกครั้ง

๖. ห้ามไม่ให้ผู้รับการสงเคราะห์มีไว้ในครอบครองซึ่งสิ่งของต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

- (๑) ฝิ่น กัญชา และยาเสพติดชนิดต่าง ๆ
- (๒) สุราหรือเครื่องคองของเมาที่ดื่มได้อย่างสุรา
- (๓) เครื่องเล่นการพนัน
- (๔) ศาสตราวุธหรือของมีคมทุกอย่าง
- (๕) ของเน่าเสียหรือสิ่งที่มีพิษต่อร่างกาย
- (๖) วัตถุระเบิด
- (๗) น้ำมันเชื้อเพลิง
- (๘) สิ่งของอื่น ๆ ซึ่งอธิบดีจะประกาศให้ทราบเป็นครั้งคราว

๗. ผู้รับการสงเคราะห์จะต้องปฏิบัติตามในการกินอยู่หลับนอนในสถานสงเคราะห์ หรือสถานที่อื่นตามเวลาและระเบียบที่กำหนดไว้ เว้นแต่จะได้รับคำสั่งเป็นอย่างอื่น

๘. ผู้รับการสงเคราะห์ทุกคน เว้นแต่ผู้ที่เจ็บป่วยซึ่งได้รับอนุญาตให้พักรักษา ที่จะต้องทำงาน ศึกษาเล่าเรียนและรับการอบรมฝึกอาชีพตามที่อธิบดีได้กำหนดไว้ หรือตาม ที่ผู้ปกครองได้จัดขึ้น ซึ่งโดยปกติให้เริ่มตั้งแต่ ๘.๓๐ น. ถึง ๑๖.๓๐ น. และให้พักกลางวัน ๑ ชั่วโมง และให้มีวันหยุดตามวันหยุดราชการทั่วไป แต่การทำงานบางอย่างเช่น การจักษุ รักษาความสะอาดเรียบร้อยหรือการทำงานในกรณีจำเป็น หรือเพื่อสาธารณประโยชน์ อาจ กำหนดให้ทำงานนอกวันและเวลาทำงานตามปกติเป็นครั้งคราวก็ได้

๘. ผู้รับการสงเคราะห์จะต้องอยู่ในระเบียบวินัยและปฏิบัติความซื่อสัตย์
โดยเคร่งครัด

๑๐. ผู้รับการสงเคราะห์จะต้องปฏิบัติตนให้สุภาพเรียบร้อย ไม่แสดงว่าจ้ออัน
ไม่สมควร

๑๑. ผู้รับการสงเคราะห์จะต้องเคารพเรือฟังและปฏิบัติตามคำสั่งของผู้
ปกครองและพนักงานเจ้าหน้าที่โดยเคร่งครัด

๑๒. ผู้รับการสงเคราะห์จะต้องมีความสามัคคีระหว่างผู้รับการสงเคราะห์
ด้วยกัน ไม่ก่อการทะเลาะวิวาทหรือก่อเหตุอันไม่สงบเรียบร้อยอย่างใดขึ้น

๑๓. ผู้รับการสงเคราะห์จะต้องตั้งใจทำการงานและอบรมฝึกอาชีพตลอดจน
ศึกษาเล่าเรียนด้วยความขยันขันแข็ง ไม่เกียจคร้าน

๑๔. ผู้รับการสงเคราะห์จะต้องปฏิบัติตนเป็นผู้มีศีลธรรมอันดี ไม่เล่นการพนัน
เสพเครื่องคองของเมา

๑๕. ผู้รับการสงเคราะห์จะต้องรักษาทรัพย์สินของหลวงไม่ให้ชำรุดเสียหาย
ระเบียบวินัยที่กล่าวข้างต้นเป็นระเบียบที่อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ โดยอนุมัติ

รัฐมนตรีมีอำนาจตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติปราชญ์การคาประเวณี พ.ศ. ๒๕๐๓ ซึ่ง
ถ้าผู้รับการสงเคราะห์ฝ่าฝืน อธิบดีย่อมมีอำนาจลงทัณฑ์โดยกฎหมายในมาตราเดียวกัน
กำหนดไว้ดังนี้

(๑) ถักบริเวณไม่เกินครึ่งละสิบห้าวัน หรือ

(๒) ตักหรือลดประโยชน์หรือความสะดวกที่สถานสงเคราะห์จะอำนวยความสะดวกให้ (๑๘)

จากอำนาจที่กฎหมายให้ไว้ อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ จึงวางข้อกำหนดลงทัณฑ์
ไว้ดังนี้ (๒๐)

๑. ถ้าผู้รับการสงเคราะห์ฝ่าฝืนข้อบังคับนี้ หรือกระทำความผิดกรณีความ
ผิดไม่ร้ายแรง ครั้งแรก ให้ลงทัณฑ์กับบริเวณไม่เกิน ๓ วัน หรือลดความสะดวกที่สถาน
สงเคราะห์จะอำนวยความสะดวกให้ ครั้งที่สอง ให้ลงทัณฑ์กับบริเวณไม่เกิน ๗ วัน หรือลดความสะดวก

(๑๘) พระราชบัญญัติปราชญ์การคาประเวณี พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๑๓

(๒๐) ระเบียบวินัยและการทำงานของผู้รับการสงเคราะห์ ข้อ ๒๔ - ๓๒

ที่สถานสงเคราะห์จะอำนวยความสะดวกให้ ครั้งที่สามหรือครั้งที่ต่อไป ให้ลงทัณฑ์กบฏบริเวณไม่เกิน ๑๕ วัน หรือลดความสะดวกที่สถานสงเคราะห์จะอำนวยความสะดวก หรือตัด หรือลดประโยชน์ ส่วนแบ่งเงินรางวัลที่ผู้รับการสงเคราะห์จะได้รับเนื่องจากการทำงานหรือการผลิตคุณนั้น ทั้งหมดที่มีอยู่ไม่เกิน ๕ %

๒. ถ้าผู้รับการสงเคราะห์ปฏิบัติฝ่าฝืนข้อบังคับนี้หรือกระทำความผิดวินัย ซึ่งเป็นกรณีความผิดร้ายแรง หรือเคยถูกลงทัณฑ์ในความผิดร้ายแรงมาแล้วถึงสามครั้ง ให้ลงโทษกบฏบริเวณไม่เกิน ๑๕ วัน หรือตัดหรือลดประโยชน์ส่วนแบ่งเงินรางวัลผู้รับการสงเคราะห์เช่นเดียวกับข้อ ๑ ไม่เกิน ๑๐ %

ถ้ากระทำความผิดร้ายแรงเป็นครั้งที่สอง ให้ลงทัณฑ์กบฏบริเวณ ๑๕ วัน หรือให้ตัดหรือลดประโยชน์ส่วนแบ่งเงินรางวัลดังกล่าวไม่เกิน ๒๐ %

ถ้ากระทำความผิดร้ายแรงเป็นครั้งที่สามหรือครั้งที่ต่อไป ให้ลงทัณฑ์กบฏบริเวณ ๑๕ วัน หรือให้ตัดหรือลดประโยชน์ส่วนแบ่งเงินรางวัลดังกล่าวไม่เกิน ๕๐ %

๓. ผู้รับการสงเคราะห์ผู้ใดกระทำความผิดฐานมีสิ่งของต้องห้าม เสพยาเสพติด หรือเครื่องของของเมา เล่นการพนัน ก่อความไม่สงบเรียบร้อย ชักค้ำสิ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ลงทัณฑ์กบฏบริเวณไม่เกิน ๑๕ วัน หรือตัดหรือลดประโยชน์เงินรางวัลสงเคราะห์ไม่เกิน ๕๐ % ถ้ากระทำความผิดเป็นครั้งที่สอง ให้ลงทัณฑ์กบฏบริเวณไม่เกิน ๑๕ วัน หรือตัดหรือลดประโยชน์เงินรางวัลไม่เกิน ๗๕ % ถ้ากระทำความผิดเป็นครั้งที่สามหรือครั้งที่ต่อไป ให้ลงทัณฑ์กบฏบริเวณไม่เกิน ๑๕ วัน หรือตัดหรือลดประโยชน์เงินรางวัลทั้งหมด

๔. ผู้รับการสงเคราะห์ผู้ใดจงใจกระทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของ หลวงหรือประทุษร้ายต่อร่างกายชีวิตของพนักงานเจ้าหน้าที่และผู้รับการสงเคราะห์ด้วยกัน หรือหลบหนีจากสถานสงเคราะห์หรือสถานที่ซึ่งอธิบดีกำหนดให้ไปทำงานหรือประกอบอาชีพ ให้ดำเนินคดีตามกฎหมายและตัดหรือลดประโยชน์เงินรางวัลทั้งหมด

นอกจากการลงทัณฑ์ตามข้อบังคับและระเบียบวินัยและการทำงานของผู้รับการสงเคราะห์แล้ว ตามพระราชบัญญัติการกบฏประเวณี พ.ศ. ๒๕๐๓ ก็ได้มีการกำหนดโทษผู้รับการสงเคราะห์ไว้ดังนี้

"ผู้รับการสงเคราะห์ผู้ใดหลบหนีไปจากสถานสงเคราะห์หรือสถานที่ซึ่งอธิบดีกำหนด
ให้ไปทำงานหรือประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือ
ปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ" (๒๑)

ที่กล่าวมาแล้วเป็นเรื่องเกี่ยวกับระเบียบวินัยการลงโทษและการลงทัณฑ์เมื่อผู้รับการ
สงเคราะห์กระทำผิด และเพื่อให้เป็นไปตามหลักการปกครองที่ว่า การลงโทษกับการให้คุุณ
เป็นของคู่กัน ฉะนั้น ในกรณีที่ผู้รับการสงเคราะห์มีความประพฤติดี ก็มีการวางข้อกำหนดอันเป็น
ประโยชน์แก่ผู้รับการสงเคราะห์ ซึ่งมีสามประการสำคัญ คือ

๑. ตามข้อบังคับว่าด้วยระเบียบวินัยและการทำงานของผู้รับการสงเคราะห์กำหนด
ไว้ว่า "ผู้รับการสงเคราะห์ผู้ใดประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัยอันดี ตั้งใจและขยันขันแข็งใน
การทำงานอบรมและฝึกอาชีพ และให้ความช่วยเหลือการงานเป็นประโยชน์แก่ราชการสถานสงเคราะห์
ซึ่งอธิบดีพิจารณาเห็นว่า เป็นความดีความชอบจะได้รับการพิจารณาตั้งให้หัวหน้าผู้รับการ
สงเคราะห์ เพื่อช่วยเหลือพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้รับการสงเคราะห์ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็น
หัวหน้าผู้รับการสงเคราะห์จะได้รับการยกเว้นข้อปฏิบัติบางประการตามข้อบังคับนี้ ตามที่
อธิบดีจะได้อำหนดไว้" (๒๒) ซึ่งเรื่องนี้ในทางปฏิบัติแล้ว บุคคลที่ใดทำงานช่วยเหลือราชการ
สถานสงเคราะห์แม้จะไม่ได้รับการแต่งตั้งให้หัวหน้าผู้รับการสงเคราะห์ก็ตาม ถ้าหากช่วย
งานเลี้ยงบุตรผู้รับการสงเคราะห์ในค่านมบริบาลทารก ซึ่งงานเหล่านี้ไม่มีรายได้ตอบแทนเหมือน
งานฝึกอาชีพอื่น ๆ จะได้รับประโยชน์ดังกล่าวโดยได้รับการพิจารณาเสนอชื่อให้ได้รับการปลด
ปล่อยก่อนครบกำหนดเวลาแทนที่จะให้รับการสงเคราะห์เป็นเวลาหนึ่งปีเต็ม

๒. เพื่อให้เกิดกำลังใจในการทำงาน จึงได้มีการกำหนดไว้ว่า รายได้ที่เกิด
จากการทำงาน หรือการผลิตของผู้รับการสงเคราะห์เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้ว ถ้าไรสุทธิให้จัด
แบ่งเป็นรางวัลแก่ผู้รับการสงเคราะห์ เป็นจำนวน ๓๐ % แต่ถ้าเป็นรายได้ที่ผู้รับการสงเคราะห์

(๒๑) พระราชบัญญัติประมวลการตำรวจ พ.ศ. ๒๔๐๓ มาตรา ๑๔

(๒๒) ระเบียบวินัยและการทำงานของผู้รับการสงเคราะห์ ข้อ ๒๑

ออกไปทำงานนอกสถานสงเคราะห์ตามคำสั่งของอธิบดี ก็ให้เป็นของผู้รับการสงเคราะห์เต็มจำนวน (๒๓)

๓. ในกรณีที่อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์เชื่อว่าผู้รับการสงเคราะห์จะกลับตัวไม่กระทำการค้าประเวณีอีก เพราะมีความประพฤติดี หรือเพราะมีผู้มีหลักฐานควรเชื่อถือนับอุปการะหรือรับรองจะให้งานที่มีรายได้พอควรแก่การเลี้ยงชีพ อธิบดีมีอำนาจสั่งปล่อยตัวผู้รับการสงเคราะห์จากสถานสงเคราะห์หรือสถานที่ซึ่งอธิบดีกำหนดให้ไปทำงานหรือประกอบอาชีพก่อนเวลาที่ใดกำหนดไว้ คือหนึ่งปี (๒๔)

ที่กล่าวข้างต้นเป็นเรื่องระเบียบวินัย การลงโทษและการให้ประโยชน์แก่ผู้รับการสงเคราะห์ นอกจากระเบียบวินัยที่ใช้กับผู้รับการสงเคราะห์ดังกล่าวแล้ว อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ยังมีคำสั่งกรมประชาสงเคราะห์กำหนดอำนาจหน้าที่ผู้ปกครองสถานสงเคราะห์ปากเกร็ดและวินัยเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่สถานสงเคราะห์ซึ่งมีสาระสำคัญ คือ

๑. ใ้กำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองสถานสงเคราะห์ไว้ ๒ ทาง คืออำนาจหน้าที่ทางธุรการและหน้าที่ทางการเงิน อำนาจหน้าที่ประการแรกใ้กำหนดไว้รวมด้วยกัน ๑๐ ข้อ เป็นต้นว่า เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาข้าราชการและเจ้าพนักงาน มอบหมายกำหนดหน้าที่เจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เหมาะสม ควบคุมดูแลรักษาพัสดุสิ่งของทางราชการ ควบคุมดูแลผู้นอนของผู้รับการสงเคราะห์ จัดหาอุปกรณ์ประกอบอาชีพหรือการทำงาน หมั่นอบรมความประพฤติและศีลธรรมของผู้รับการสงเคราะห์ ฝึกอาชีพผู้รับการสงเคราะห์ บำรุงส่งเสริมจิตใจและอนามัยของผู้รับการสงเคราะห์ ควบคุมดูแลสุขภาพและความสะอาด ช่วยเหลือการรักษาพยาบาล ส่วนหน้าที่ทางการเงินก็ใ้แก่ การทำหน้าที่ควบคุมรักษาบัญชีและการเงิน ระมัดระวังการเก็บรักษา การเบิกจ่ายและรับเงินจากกรม (๒๕)

(๒๓) เรื่องเดียวกัน ข้อ ๑๔ - ๑๕

(๒๔) พระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๑๖

(๒๕) คำสั่งกรมประชาสงเคราะห์ ที่ ๑๑/๒๕๐๔ เรื่อง กำหนดอำนาจหน้าที่ผู้ปกครองสถานสงเคราะห์ปากเกร็ดและวินัยพนักงานเจ้าหน้าที่สถานสงเคราะห์ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๐๔

๒. คำสั่งอันเดียวกันนี้ได้กำหนดวินัยเจ้าหน้าที่สถานสงเคราะห์ไว้รวม ๑๓ ประการ คือการปฏิบัติตามวินัยของข้าราชการพลเรือน การไม่เสพยาในที่ทำกรในเวลาหรือใกล้ จักก่อนเข้าที่ทำการหรือก่อนเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการ รักษาระเบียบและเคารพระหว่างผู้ใหญ่ ผู้น้อย แต่งเครื่องแบบหรือแต่งกายสะอาด ปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัดตามกฎหมาย กฎข้อ ยั้งคัมและคำสั่งของทางราชการ ไม่บิคมังความผิดผู้รับการสงเคราะห์ ไม่หยอกล้อยั่วเข้า หรือวิวาทกับผู้รับการสงเคราะห์ แสดงความเมตตากรุณาและให้ความเป็นธรรมแก่ผู้รับการ สงเคราะห์ ประพฤติปฏิบัติตนสุภาพเรียบร้อย ไม่ประพฤตินเป็นท่างองธุระวิงกับผู้รับการ สงเคราะห์ ไม่เรียกรอง รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือ ผู้อื่นจากผู้รับการสงเคราะห์หรือผู้อื่น เอื้อเฟื้อผู้รับการสงเคราะห์เมื่อเจ็บป่วย ปฏิบัติหน้าที่ เวยยามโดยเคร่งครัด (๒๕)

ข้อกำหนดระเบียบวินัยของพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวนี้ถ้าหากมีการฝ่าฝืนยอมจะได้ รับการลงโทษตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนเหมือนข้าราชการทั่ว ๆ ไป ที่กล่าวมานี้ชี้ให้เห็นถึงหลักในเรื่องระเบียบวินัย การลงโทษและการให้ประโยชน์ ที่ทางราชการได้วางไว้ อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติแล้วเรื่องระเบียบวินัยก็ การลงโทษหรือ การให้ประโยชน์ก็ย่อมจะมีผิดแตกต่างไปจากข้างต้นบ้าง เป็นต้นว่า บางครั้งการ ลงโทษผู้รับการสงเคราะห์ต้องใช้วิธีการรุนแรง เช่น ไซ้ไม้เขี่ยนตี เมื่อมีการกระทำผิด และ ถ้ายิ่งเป็นกรณีที่ผู้รับการสงเคราะห์พยายามหลบหนีมักจะได้รับการทุตีหรือขังห้องมืด ทั้งนี้ ทำไปเพื่อประโยชน์ในการปกครอง ส่วนในทางระเบียบวินัยที่ไซ้กับพนักงานเจ้าหน้าที่บาง ครั้งก็จะเป็นต้องมีการผ่อนปรนกันในเรื่องที่การฝ่าฝืนเป็นความผิดไม่ร้ายแรง ซึ่งก็คงเป็นไป เช่นเดียวกับหน่วยราชการอื่น ๆ

๑. สิ่งอื่น ๆ ที่จัดให้แก่ผู้รับการสงเคราะห์ เมื่อผู้รับการสงเคราะห์ถูกส่งตัวเข้า รับการสงเคราะห์จะได้รับการต่าง ๆ จากสถานสงเคราะห์ตามสมควรเป็นต้นว่า การได้ รับของใช้ประจำตัว การได้รับการพักผ่อนหย่อนใจ การติดต่อกับบุคคลภายนอก แม้ภาย หลังการปลดปล่อยแล้วในกรณีที่ญาติผู้รับการสงเคราะห์อยู่ในส่วนภูมิภาคก็จะได้รับความ

ช่วยเหลือในการจัดส่งตัวกลับภูมิลำเนาโดยใช้งบประมาณของกรมประชาสงเคราะห์ ซึ่ง
สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะไต่ถามกล่าวพอสังเขปต่อไป

สิ่งแรกที่ผู้รับการสงเคราะห์ได้รับแจกก็คือ เครื่องใช้ประจำตัวและเครื่องแต่งกาย
ตามแบบที่สถานสงเคราะห์กำหนดไว้ เครื่องใช้ที่ได้รับแจกมี แปรงสีฟันและยาสีฟัน สมูทั้ง
สบู่กรมและสบู่หอม ชันน้ำ ผงซักฟอก ฯ ของ เครื่องแต่งกายและผ้าถุง สิ่งเหล่านี้นอก
จากเครื่องแต่งกายจะได้รับแจกเดือนละครั้งหรือสัปดาห์ละครั้งแล้วแต่ลักษณะเครื่องใช้ ส่วน
เครื่องแต่งกายจะได้รับแจกปีละ ๒ ชุด นอกจากในกรณีขาดกอนกำหนด นอกจากนี้ บางคน
ที่ไม่มีเสื้อผ้าจะได้รับแจกบ้าง ส่วนรองเท้านั้นผู้รับการสงเคราะห์จะได้รับแจกรองเท้า
เมื่อมีการทำพิธีปลดปล่อย แต่เมื่อเสร็จพิธีแล้วของกินสถานสงเคราะห์ นอกจากสิ่งเหล่านี้
แล้ว บริการอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องจัดให้แก่ผู้รับการสงเคราะห์ก็คือ ที่พักอาศัยหลับนอนและอาหาร
ที่พักอาศัยหลับนอนนั้นจัดแบ่งเป็นเรือนนอน สามารถบรรจุผู้รับการสงเคราะห์ได้ประมาณ
แห่งละ ๓๕๐ คน ฉะนั้น ในบางครั้งถ้ามีการจับกุมผู้รับการสงเคราะห์เป็นจำนวนมาก ที่
พักอาศัยจึงคับแคบและเป็นอุปสรรคบ้าง สำหรับอาหารนั้นเฉลี่ยค่าอาหาร คนละ ๕ บาท
ต่อวัน มีทั้งอาหารคาวหวานและกาแฟ ต่อไปเป็นเรื่องเกี่ยวกับวัสดุการศึกษา พวกที่ถูก
กำหนดให้เรียนหนังสือจะได้รับแจกอุปกรณ์การเรียนหนังสือซึ่งได้แก่ดินสอและสมุด ในคาน
เวชภัณฑ์ก็จะได้รับบริการโดยการตรวจรักษาจากแพทย์และไคยาเมื่อเกิดเจ็บป่วย นอกจากนี้
ในกรณีที่ผู้รับการสงเคราะห์มีบุตรติดมารคาก็จะได้รับบริการในด้านการศึกษาเลี้ยงดูและรักษาพยาบาล
เช่นเดียวกัน

ในด้านการศึกษาที่สถานสงเคราะห์จัดให้มีงานรื่นเริงในงานเทศกาล
สงกรานต์และปีใหม่ โดยจัดให้มีการแสดงและการรื่นเริงพอสมควร ส่วนตามปกติการศึกษา
ที่สถานสงเคราะห์มีเครื่องรับโทรทัศน์ไว้เป็นเครื่องให้ความบันเทิงแก่ผู้รับการสงเคราะห์ ส่วนใน
ด้านการศึกษาที่สถานสงเคราะห์เคยจัดให้มักทำในรมบางชนิด เช่นแบคมินตัน หมากฮอส ฯลฯ
แต่ทราบว่าอุปกรณ์การเล่นสูญหายและไม่ได้รับการรักษา ภายหลังจึงไม่ได้จัดหาให้แก่ผู้รับ
การสงเคราะห์ สำหรับสถานสงเคราะห์ที่แยกอนเคยมีกรจัดนำผู้รับการสงเคราะห์ประเภท

สมัครใจไปเที่ยวทางไกล แต่ขณะนี้มิได้จัดทำแล้ว เนื่องจากข้อข้องในเรื่องเจ้าหน้าที่ที่จะคอยควบคุมการหลอมหิน

ในด้านการติดต่อกับบุคคลภายนอกนั้น สถานสงเคราะห์ได้เปิดโอกาสให้ผู้รับการสงเคราะห์ได้มีการติดต่อเยี่ยมเยียนได้จากภายนอกสัปดาห์ละ ๒ ครั้ง โดยกำหนดเวลาวันเปิดที่ทำการ แต่เพื่อป้องกันผู้รับการสงเคราะห์ที่จะติดต่อกับพวกเจ้าสำนักที่ชักชวนให้กลับไปประกอบอาชีพเดิม หรือพวกชายแฉ่งค้ายาเสพติด สถานสงเคราะห์จึงวางระเบียบในการเยี่ยมเยียนอย่างเคร่งครัด คือให้เยี่ยมเฉพาะบิดามารดา สามีที่จดทะเบียนสมรสหรือสามีที่มีจดทะเบียนสมรส แต่อยู่ด้วยกันจนเกิดบุตรเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อให้แน่ใจว่าผู้รับการสงเคราะห์จะไม่ได้รับการชักจูงให้กลับไปประกอบอาชีพเช่นเดิมอีก ฉะนั้น ในกรณีที่มีบุคคลมาแสดงความจำนงขอเยี่ยมเยียน ทางสถานสงเคราะห์จึงจัดให้มีการสอบประวัติ ความประพฤติ และความผูกพันระหว่างผู้เยี่ยมกับผู้รับการสงเคราะห์เสียก่อนทุกครั้ง ส่วนกรณีทางสถานสงเคราะห์พาผู้รับการสงเคราะห์ที่มีภูมิลำเนาไกล เคียงไปเยี่ยมเยียนครอบครัวนั้น เติมเคยจัดทำ แต่ด้วยเหตุที่ประสบปัญหาการหลอมหินบ่อยครั้ง และเจ้าหน้าที่ทำงานไม่เพียงพอจึงมิได้จัดทำอีกต่อไป นอกจากเจ้าหน้าที่ของสถานสงเคราะห์จะไปเยี่ยมด้วยตนเอง ในด้านการติดต่อนั้น นอกจากการติดต่อโดยการ เยี่ยมเยียนแล้ว สถานสงเคราะห์ยังเปิดโอกาสให้มีการติดต่อทางจดหมายอีกด้วย แต่การติดต่อกับทุกครั้งที่ต้องผ่านการตรวจจากเจ้าหน้าที่สถานสงเคราะห์เสียก่อน เพื่อป้องกันการติดต่อในทางที่ไม่สมควร ชักกับการสงเคราะห์ ซึ่งมีมักจะพบเสมอว่า ผู้รับการสงเคราะห์ติดต่อกับเจ้าสำนักเดิมให้มาเยี่ยมเยียน และแนะนำให้อบอว้าง เป็นญาติใกล้ชิด

นอกจากการจัดทำสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นแล้ว เมื่อภายหลังการปลดปล่อย ผู้รับการสงเคราะห์ยังได้รับการช่วยเหลือในค่านอื่น ๆ อีก ซึ่งจะกล่าวในบทต่อไป

จ. ปัญหาต่าง ๆ ในสถานสงเคราะห์ สถานสงเคราะห์โสภณภักดิ์เช่นเดียวกับหน่วยงานอื่น ๆ คือต้องประสบปัญหาที่ยากมากมายหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโดยลักษณะงานซึ่งทำหน้าที่จำกัคือสภาพผู้รับการสงเคราะห์ให้อยู่ภายในสถานสงเคราะห์ด้วยแล้ว ปัญหา

ต่าง ๆ ก็ยิ่งจะมีมากขึ้น มีทั้งแก้ปัญหาสำคัญ ๆ จนถึงปัญหาซึ่งเป็นรายละเอียดปลีกย่อยลงไป จนยากที่จะกล่าวให้ละเอียดลงไปให้หมดสิ้น ฉะนั้น ที่จะกล่าวต่อไป จะขอกล่าวถึงปัญหาสำคัญ ๆ บางประการ เท่านั้น

(๑) อาคารสถานที่ สถานสงเคราะห์ทั้งสองแห่งตั้งอยู่ห่างไกลจากที่ชุมชน การคมนาคมและการติดต่อจึงไม่ใคร่ความสะดวก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานสงเคราะห์พานเกร์กัศระการตั้งอยู่บนเกาะเกร็ด ซึ่งทางที่จะติดต่อจะทำโดยทางเรือ ย่อมเป็นปัญหาในการติดต่อ การไปมาแต่ละครั้งจึงไม่สามารถเป็นไปโดยรวดเร็ว ในการติดต่อราชการกับทางกรม กองแต่ละครั้งจึงสิ้นเปลืองเวลามาก เพราะไม่สามารถติดต่อทางโทรศัพท์ และโดยปกติ สถานสงเคราะห์ทั้งสองแห่งมีอัตราใช้ข้าราชการเพียง ๒ คน ซึ่งต้องไขในงานต่าง ๆ อย่างมากมาย เช่นการติดต่อรับขักรักเสื่อผ้า การติดต่อเกี่ยวกับการฝึกอาชีพอื่น ๆ การติดต่อทางด้านการแพทย์ของนำเลือดส่งโรงพยาบาลเพื่อตรวจผล การนำผู้เจ็บป่วยส่งโรงพยาบาล การเยี่ยมบ้านผู้รับการสงเคราะห์ ฯลฯ เหล่านี้ย่อมทำให้การติดต่อเป็นไปโดยล่าช้าทั้งสิ้น ฉะนั้น ในบางครั้งเรื่องที่จะเสนอเข้ากรม กองครั้งหนึ่ง ๆ จึงกินเวลาหลายวัน นอกจากอุปสรรคทางที่ตั้งของสถานสงเคราะห์ทั้งกล่าวแล้ว อาคารของสถานสงเคราะห์ทั้งสองแห่งยังมีจำนวนไม่พอที่จะรับบุคคลเข้าไว้ทำการสงเคราะห์ได้มากนัก เรื่องนี้จึงเป็นอุปสรรคประการหนึ่งที่ไม่สามารถให้การสงเคราะห์ผู้กระทำผิดในส่วนภูมิภาคได้ทุกจังหวัด แม้แต่ในพระนครชนบุรีเองถ้าหากทางเจ้าหน้าที่ตำรวจกวาดล้างจับกุมจริง ๆ แล้ว สถานสงเคราะห์ทั้งสองแห่งก็ไม่พอที่จะรับผู้กระทำผิดไว้ให้การสงเคราะห์ทั้งหมด

(๒) เจ้าหน้าที่ ปัญหาเรื่องเจ้าหน้าที่เป็นอุปสรรคสำคัญประการหนึ่งที่ขัดขวางต่อการดำเนินงานสงเคราะห์ ทำให้การดำเนินงานไม่ใคร่เป็นไปตามที่มุ่งหมายไว้ ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเจ้าหน้าที่มีด้วยกันมากมายหลายประการ เป็นต้นว่าจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ การขาดคนที่มีความรู้ความสามารถ การขาดกำลังใจในการทำงาน เรื่องดังกล่าวนี้ย่อมเป็นสิ่งที่ควรแก้ไขโดยด่วน ทั้งนี้ เพราะความสำเร็จหรือความล้มเหลวของงานย่อมขึ้นอยู่กับบุคคลผู้ทำงานเป็นสำคัญ

ในเรื่องเกี่ยวกับจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ นั้น ขณะนี้แม่จะได้อธิบายแล้วใน
 บทก่อนแล้วว่า สถานสงเคราะห์ทั้งสองแห่งมีจำนวนเจ้าหน้าที่คนงานรวมด้วยกันประมาณ ๔๐ คน
 ซึ่งควรถือว่ามีจำนวนไม่น้อยทีเดียว เมื่อเทียบกับผู้บริหารสงเคราะห์ประมาณ ๔๐๐ คน แต่
 โดยแท้จริงแล้ว จำนวนเจ้าหน้าที่ของสถานสงเคราะห์ยังขาดแคลนอยู่อีกมาก โดยเฉพาะ
 ตำแหน่งสำคัญที่จะต้องใช้ความรู้และวิชาชีพ เป็นคนว่า จิตแพทย์ นักจิตวิทยา นอกจากนี้
 ตำแหน่งบางตำแหน่งแม่จะมีอยู่แล้ว แต่บุคคลที่ปฏิบัติงานอยู่ยังมีจำนวนน้อยเกินไป จึงไม่
 สามารถรับผิดชอบงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาที่จะเห็นได้จากจำนวนนัก
 สังคมสงเคราะห์ ๓ คน ต่อผู้บริหารสงเคราะห์ ๔๐๐ คน ตำแหน่งผู้ช่วยผู้ปกครองสถาน
 สงเคราะห์ซึ่งบางครั้งต้องทำงานทั้งหน้าที่ธุรการและฝึกอาชีพ เนื่องจากหาบุคคลมาปฏิบัติ
 หน้าที่แทนตำแหน่งที่ว่างไม่ได้ กรณีเรื่องขาดแคลนเจ้าหน้าที่ที่กล่าวนี้ นับเป็นเรื่องสำคัญ
 ที่ควรพิจารณาบรรจุเพื่อให้ความรับผิดชอบของงานในหน้าที่เป็นไปตามสัดส่วนเหมาะสม
 งานอันจะเป็นผลดีต่อการทำงานต่อไป

ปัญหาการขาดคนที่มีความรู้ความสามารถถือเป็นปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่ง ทั้งนี้
 มิได้หมายความว่าบุคคลที่ทำงานในสถานสงเคราะห์จะเป็นผู้ขาดความรู้ความสามารถ แต่
 ลักษณะการทำงานของสถานสงเคราะห์มิได้มีเครื่องดึงดูดใจบุคคลใหม่มาทำงานที่สถานสงเคราะห์
 เรื่องนี้จะเห็นได้จากการที่ไม่ค่อยมีบุคคลที่ดำรงตำแหน่งชั้นสูงมาทำงานดังกล่าว แม้บางครั้ง
 จะได้รับการบรรจุให้ทำงานในสถานสงเคราะห์ แต่ขอเท็จจริงก็หลีกเลียวไปทำงานที่อื่น
 โดยการวิ่งเต้นขอย้าย ฉะนั้น ตำแหน่งชั้นโทและชั้นตรีหลายตำแหน่งที่ควรมีบุคคลทำงานใน
 สถานสงเคราะห์ กลับมีแต่ชื่อและตำแหน่งไว้เท่านั้น แม้แต่ตำแหน่งผู้ปกครองสถานสงเคราะห์
 ชั่วระยะเวลา ๔ ปีเศษก็มีการเปลี่ยนผู้ดำรงตำแหน่งถึง ๔ คน นอกจากนี้ในเรื่องขาดบุคคล
 ที่มีความรู้ความสามารถนั้น ขอเท็จจริงในขณะนี้ปรากฏว่าสถานสงเคราะห์ทั้ง ๒ แห่งมีข้าราชการ
 ที่จบปริญญาตรีเพียง ๔ - ๕ คน เท่านั้น กรณีเหล่านี้ย่อมถือเป็นเหตุขัดขวางมิให้การ
 ทำงานบรรลุถึงวัตถุประสงค์

ในด้านการขาดกำลังใจในการปฏิบัติราชการนั้น ย่อมก่อให้เกิดความท้อถอยในการ
 ทำงานอันเป็นเหตุให้เกิดผลเสีย เรื่องการขาดกำลังใจในการทำงานนั้นก็เนื่องมาจากการ

ขาดเหตุจูงใจต่าง ๆ ได้แก่การทำงานเหนื่อยยากกว่าแห่งอื่นเพราะต้องมีการอยู่เวรเสมอ ๆ การคมนาคมไม่สะดวก ไม่มีบ้านพักที่จะอยู่อาศัยได้อย่างสะดวกสบาย ขาดความก้าวหน้าในการทำงาน ลักษณะของงานเป็นงานที่วัดผลได้ยากทำให้ไม่เห็นถึงความสำเร็จของผลงาน ฯลฯ ฉะนั้น บุคคลที่ทำงานดังกล่าวควรจะมีจิตใจที่จะยอมทำงานเสียสละจริง ๆ แต่โดยที่สถานสงเคราะห์ของไทยมีลักษณะเป็นหน่วยราชการซึ่งข้าราชการย่อมจะหาทางก้าวหน้าในชีวิตการทำงาน มิใช่เพื่อหวังประโยชน์ในศาสนาเหมือนสถานสงเคราะห์ในต่างประเทศ ผลก็คือผู้ปฏิบัติงานหาทางย้ายไปปฏิบัติงานอื่นที่มีโอกาสก้าวหน้ากว่าที่เดิม และยังเป็นข้าราชการซึ่งตามระเบียบข้าราชการพลเรือนเปิดโอกาสให้มีการโอนและโยกย้ายคว้ยแล้ว ข้าราชการในสถานสงเคราะห์ที่มีโอกาสมักจะหาโอกาสที่จะไปปฏิบัติงานหน่วยอื่น นอกจากพวกข้าราชการแล้ว ขณะนี้ยังปรากฏว่าในสถานสงเคราะห์ทั้งสองแห่งนี้มีพวกลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราวตลอดจนพวกคนงานอีกมากมาย พวกนี้ก็เช่นเดียวกัน ขาดความก้าวหน้าที่จะเลื่อนตำแหน่งในชั้นสูง ๆ จึงทำให้ทำงานไปวันหนึ่ง ๆ โดยมีใจหวังอะไรมากกว่านั้น แท้ก็มาสังเกตว่าพวกคนงานและลูกจ้างโดยเฉพาะพวกที่ขาดความรู้และวิชาชีพมักจะพอใจในความเป็นอยู่เพราะมีบ้านพักอาศัย แม่จะแอดก็อยู่รวมกันหลาย ๆ ครอบครัวก็นับว่าแบ่งเบาภาระเรื่องค่าเช่าบ้าน ยิ่งไปกว่านั้น พวกนี้ยังได้รับประโยชน์ภาวะค่าอาหารซึ่งสามารถรับประทานอาหารของสถานสงเคราะห์โดยเสียเงินไม่มากนัก

นอกจากที่กล่าวแล้วข้างต้น มีปัญหาเรื่องทัศนคติของเจ้าหน้าที่ของสถานสงเคราะห์บางคนมีความเห็นว่า ผู้รับการสงเคราะห์เป็นผู้กระทำผิด จึงปฏิบัติต่อผู้รับการสงเคราะห์คล้ายกับเป็นนักโทษ เป็นตนว่าการลงโทษ การใช้คำพูด ลักษณะท่าทีกริยา ทัศนคติอีกอันหนึ่งก็คือ เจ้าหน้าที่ส่วนมากเห็นว่างานสงเคราะห์ไร้ผลเป็นงานที่ไม่ได้รับความสำเร็จจนมากนัก และเมื่อผลพลอยไปแล้วก็กลับไปประกอบอาชีพเดิมอีก ทัศนคติอันนี้จึงทำให้เจ้าหน้าที่ทำงานไปโดยมีใจหวังผลงานมากมายนัก กรมนี้ยอมเป็นปัญหาสำคัญเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ในปัญหาต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างเรื่องทราบว่าสถานสงเคราะห์ได้ดำเนินแก้ไขข้างแล้ว บางเรื่องก็ยังมีได้ดำเนินการเพราะอาจเป็นเรื่องที่อยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่หรือเหตุขัดข้องอันอื่น ๆ ซึ่งไม่อาจแก้ไขได้โดยง่าย

(๓) ปัญหาการเงิน ปัญหาการเงินนับว่าเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งทำเป็นอุปสรรคในการดำเนินงาน เพราะในการดำเนินงานจะต้องมีการใช้เงิน ถ้าหากมีเงินน้อยย่อมเกิดความขัดข้องในการปฏิบัติงาน และโดยที่สถานสงเคราะห์ปัจจุบันมีฐานะเป็นหน่วยราชการ ความขัดข้องในเรื่องการเงินจึงมีมากยิ่งขึ้น เพราะเกี่ยวพันถึงงบประมาณแผ่นดิน ฉะนั้น เกี่ยวกับอุปสรรคขัดข้องในการดำเนินงาน เจ้าหน้าที่สถานสงเคราะห์จึงมักจะยกเอาปัญหาทางการเงินขึ้นมาพิจารณาเสมอ (๒๗) และถือว่าทำให้ไม่สามารถขยายงานสงเคราะห์ออกไปได้ จึงทำให้ไม่สามารถดำเนินงานตามที่วางไว้ ซึ่งได้แก่การที่ยังไม่สามารถจัดตั้งสถานสงเคราะห์ตามภาคต่าง ๆ และการจัดให้มีสถานสงเคราะห์เพื่อฝึกอบรมอาชีพแก่เยาวชนหญิงที่อายุต่ำกว่า ๑๘ ปี การจัดตั้งที่พักภายหลังการปลดปล่อย (Half-way Home) การจัดตั้งสถานที่มีโบสถ์และที่นันทนาการ การจัดตั้งสถานแรกรับและแนะแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาส่วนบุคคล การปฏิบัติในการปรับสภาพ (๒๘)

อย่างไรก็ดี ในเรื่องปัญหาทางการเงินนี้มีข้อควรพิจารณาประการหนึ่งก็คือ การที่ไม่สามารถดำเนินงานใหม่บรรลุตามแผนงานที่วางไว้นั้นเป็นเพราะอุปสรรคจากทางการเงิน เพราะเหตุที่สิ่งเกตุจากยอดงบประมาณที่ทางสถานสงเคราะห์ตั้งไว้ในงบประมาณ ๒๕๐๔ และที่ขอไปใหม่ในปี ๒๕๐๕ นั้น ก็มีใ้กระบุดังการที่จะดำเนินงานตามแผนงานข้างต้นทุกอย่างใดเลย งานที่กำหนดจะทำในปี ๒๕๐๕ จะทำเป็นงานที่มีการปรับปรุงซ่อมแซมต่อเติมอาคารสถานที่ การจะรับจำนวนผู้รับการสงเคราะห์เพิ่มขึ้นอีก ๕๐ คน และการรักษาและอบรมฝึกอาชีพเหมือนเดิม (๒๙) ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่าอุปสรรคการดำเนินงานสำคัญ ๆ มิได้เกิดเพราะอุปสรรคทางการเงิน ใด ๆ อย่างไรก็ดีตาม ก็เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า ปัญหาทางการเงินเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานโดยทั่ว ๆ ไปของสถานสงเคราะห์

(๒๗) ผลปฏิบัติตามแผนและโครงการพัฒนาการ เศรษฐกิจแห่งชาติ ปีงบประมาณ ๒๕๐๕ ของกองสัมมาอาชีพสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์ (โรเนียว) หน้า ๔

(๒๘) จุดหมายของโครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๓ - ๒๕๐๕ โครงการการสงเคราะห์บุคคลบางประเภท งานสงเคราะห์หญิงไร้อาชีพ กรมประชาสงเคราะห์ (โรเนียว) หน้า ๕ - ๑๐

(๒๙) แผนงาน - งาน-รายจ่าย งานสงเคราะห์หญิงไร้อาชีพ หน้า ๒

บทที่ ๖

การปลดปล่อย

ก. ระเบียบการปลดปล่อย

เมื่อได้รับผู้รับการสงเคราะห์ไว้รักษาและอบรมฝึกอาชีพแล้ว ก็จะต้องมีการปลดปล่อยตัวผู้รับการสงเคราะห์จากสถานสงเคราะห์ การปลดปล่อยนี้อาจแบ่งได้เป็นสองกรณี คือกรณีที่ผู้รับการสงเคราะห์ไว้จนครบเวลาหนึ่งปีตามที่กฎหมายกำหนดไว้ และกรณีอื่น ๆ ซึ่งสถานสงเคราะห์จะปลดปล่อยผู้รับการสงเคราะห์ก่อนครบกำหนดหนึ่งปี

ในกรณีแรก เมื่อผู้รับการสงเคราะห์ได้รับการรักษาและฝึกอาชีพครบกำหนดเวลาหนึ่งปีแล้ว สถานสงเคราะห์จำเป็นต้องจะต้องปล่อยตัวผู้รับการสงเคราะห์ออกจากสถานสงเคราะห์ไม่ว่าผู้รับการสงเคราะห์จะได้รับการรักษาและฝึกอาชีพได้ผลตามความมุ่งหมายหรือไม่ ทั้งนี้ เนื่องจากตามพระราชบัญญัติปราชญ์การคาประเวณีได้ให้อำนาจอธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ที่จะสั่งให้ส่งตัวผู้รับการสงเคราะห์ไปรับการรักษาและอบรมฝึกอาชีพในสถานสงเคราะห์ไม่เกินกำหนดเวลาหนึ่งปี ฉะนั้น ไม่วาจะเป็นไปค่ายเหตุผลใด ๆ เมื่อครบกำหนดเวลาหนึ่งปีแล้วจะต้องมีการปลดปล่อยผู้รับการสงเคราะห์ทันที อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติเมื่อทางสถานสงเคราะห์เห็นว่าเมื่อครบกำหนดปลดปล่อยแล้ว ผู้รับการสงเคราะห์อาจจะออกไปประกอบอาชีพเดิมอีก ทางสถานสงเคราะห์มักจะบังคับให้ผู้รับการสงเคราะห์ลงนามในหนังสือขอสมัครใจเข้ารับการสงเคราะห์ต่อไปอีก กรณีนี้ แม้สถานสงเคราะห์จะหวังผลในการดำเนินงาน แต่ก็จะเป็นการละเมิดต่อตัวกฎหมาย ซึ่งถือเป็นการผิดต่อเสรีภาพอันเป็นความผิดในทางอาญา แต่ก็ไม่เคยปรากฏว่ามีเรื่องราวเกิดขึ้นแต่อย่างใด

ในกรณีหลัง เป็นการปลดปล่อยผู้รับการสงเคราะห์ก่อนครบกำหนดหนึ่งปี ซึ่งได้มีการวางหลักเกณฑ์กำหนดไว้ดังนี้ (๑)

(๑) คำสั่งกรมประชาสงเคราะห์ ที่ ๒๐/๒๕๐๔ เรื่องระเบียบการปล่อยตัวผู้รับการสงเคราะห์ ตามพระราชบัญญัติปราชญ์การคาประเวณี พ.ศ. ๒๕๐๓ วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๐๔

๑. เมื่อผู้รับการสงเคราะห์ได้เข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์แล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๙ วัน และแพทย์ได้ตรวจแล้วปรากฏว่าไม่เป็นโรคอันควรได้รับการรักษา และปรากฏผลจากการสอบชีวประวัติเป็นที่เชื่อถือได้ว่า ผู้รับการสงเคราะห์ผู้นั้นมีอาชีพอื่นที่สุจริตอยู่แล้ว และรับรองจะกลับตัวไม่กระทำการค้าประเวณีอีก หรือมีผู้มีหลักฐานควรเชื่อถือรับอุปการะ

๒. ผู้รับการสงเคราะห์ซึ่งประพฤติก้าวค้ำ ขยันขันแข็งในการอบรมฝึกอาชีพไม่เคยกระทำความผิดของมัจฉิมเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑๕๐ วัน และปรากฏว่าผู้นั้นไม่เป็นโรคอันควรได้รับการรักษา และได้พิจารณาเป็นที่เชื่อถือได้ว่า จะกลับตัวไม่กระทำการค้าประเวณีอีก

๓. ผู้รับการสงเคราะห์ซึ่งประพฤติก้าวค้ำ ขยันขันแข็งในการอบรมฝึกอาชีพไม่เคยกระทำความผิดของมัจฉิมเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑๒๐ วัน และปรากฏว่าผู้นั้นไม่เป็นโรคอันควรได้รับการรักษา และมีผู้มีหลักฐานเชื่อถือได้รับอุปการะหรือรับรองจะให้งานที่มีรายได้พอควรแก่การเลี้ยงชีพ

๔. ผู้รับการสงเคราะห์ที่มีความประพฤติดีเป็นพิเศษ อธิบดีจะพิจารณาสั่งปล่อยตัวออกจากสถานสงเคราะห์ โดยไม่คำนึงถึงระยะเวลาตามข้อ ๒ - ๓ ก็ได้ แต่จะต้องเป็นผู้ที่เข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์แล้วไม่น้อยกว่า ๒๐ วัน

๕. ผู้รับการสงเคราะห์ที่ได้รับการปลดปล่อยออกจากสถานสงเคราะห์ไปแล้ว และไปกระทำความผิดของคำพิพากษาของศาล และถูกสั่งให้ส่งตัวมายังสถานสงเคราะห์อีก เมื่อได้เข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์แล้วไม่น้อยกว่า ๑๕๐ วัน เมื่อปรากฏว่ามีความประพฤติดี และมีญาติหรือผู้อื่นที่มีหลักฐานควรเชื่อถือรับอุปการะ โดยยินยอมทำสัญญาวางเงินสกลไว้เป็นประกันต่อสถานสงเคราะห์เป็นจำนวนเงิน ๕,๐๐๐ บาทว่าจะไม่ให้ผู้รับการสงเคราะห์กลับไปที่ทำการค้าประเวณีอีกภายในระยะเวลา ๓ ปี นับแต่วันที่ได้รับอนุญาตให้รับตัวออกไปได้

๖. ผู้รับการสงเคราะห์เจ็บป่วยเรื้อรัง อันทำให้ต้องทนทุกข์เวทนานานไม่มีกำหนด ซึ่งถ้าหากจะให้ญาติรับตัวไปพยาบาลเอง หรือผู้รับการสงเคราะห์สมัครใจจะออกไปรักษาตัวนอกสถานสงเคราะห์ จะเป็นผลดีแก่ผู้รับการสงเคราะห์ซึ่งทำการรักษาพยาบาลในสถานสงเคราะห์ เมื่อได้รับอนุมัติจากอธิบดีแล้ว ให้ผู้ปกครองสถานสงเคราะห์ปล่อยตัวไปได้

จึงเห็นได้ว่าตามระเบียบการปลดปล่อยตัวใดกำหนดระยะเวลาให้ผู้รับการสงเคราะห์ เข้ารักษาและอบรมฝึกอาชีพในสถานสงเคราะห์ตั้งแต่ ๓ วันไปจนกระทั่งถึง ๑ ปี นอกจาก เรื่องที่ผู้รับการสงเคราะห์เจ็บป่วยเรื้อรัง อย่างไม่รู้ก็ ในทางปฏิบัติเมื่อมีการปลดปล่อยมัก จะไม่มีผู้รับการสงเคราะห์คนใดได้รับการปลดปล่อยเร็วเกินไป เพราะทางสถานสงเคราะห์ จะต้องใช้เวลาในการตรวจรักษาและสอบประวัติผู้รับการสงเคราะห์จนแน่ใจว่าถูกต้องกับ ความจริงเสียก่อน เรื่องเหล่านี้สถานสงเคราะห์ต้องรอผลการตรวจโลหิตและปัสสาวะจาก โรงพยาบาล ต้องรอผลการสอบสวนจากอำเภอหรือเจ้าพนักงานตำรวจท้องที่ที่ผู้รับการสง- คราะห์มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ ซึ่งจะต้องใช้เวลานานมีใช้น้อย

สำหรับในเรื่องการพิจารณาปลดปล่อยนั้น ค่ายเหตุที่ทางสถานสงเคราะห์มีสถาน ที่จำกัด จึงได้รับคำสั่งให้ทำการพิจารณาปลดปล่อยผู้รับการสงเคราะห์ทุก ๆ สัปดาห์ ทั้งนี้ เพื่อให้สถานสงเคราะห์สามารถรับบุคคลที่กระทำผิดความผิดได้มากยิ่งขึ้น และขณะนี้ เท่าที่มี การทำพิธีปลดปล่อยนับเป็นจำนวนใด ๒๐ รุ่นแล้ว ซึ่งแต่ละรุ่นก็มีจำนวนไม่เท่ากันแล้วแต่จะ มีผู้รับการสงเคราะห์ประเภทใดมากน้อยเพียงไร อย่างไรก็ตาม ในการปลดปล่อยนั้น ทาง สถานสงเคราะห์ได้จัดแบ่งไว้เป็นประเภท ซึ่งพิจารณาตามประเภทเมื่อคราวปลดปล่อยรุ่นที่ ๒๐ ได้ดังนี้ (๒)

- ๑. ปลดปล่อยจากบ้านปากเกร็ด ๒๒ คน
 - ก. ประเภทมีค่าครอง ขอรับตัว ๓๐ คน
 - ข. ประเภทไม่มีค่าครองขอรับตัว ๒๑ คน
 - ค. ประเภทมีกรรม ๒ คน
 - ง. ประเภททำประโยชน์ให้สถานสงเคราะห์เป็นหัวหน้าหอ ๓ คน
 - จ. ประเภททำประโยชน์ให้สถานสงเคราะห์ฝ่ายแพทย์ ๒ คน

(๒) รวบรวมจากแผนเรื่องการปลดปล่อย สถานสงเคราะห์หญิงไร้อาชีพปากเกร็ด

- ๒. ปลดปล่อยจากงานเกร็ดกระการ ๔๒ คน
 - ก. ประเภทมีค่าธรรมเนียม ๒๗ คน
 - ข. ประเภทไม่มีค่าธรรมเนียม ๕ คน
 - ค. ประเภททำประโยชน์ให้สถานสงเคราะห์เป็นหัวหน้าหอ ๕ คน
 - ง. ประเภทโรคติดคอ ๑ คน

เป็นที่น่าสังเกตว่า การจัดแบ่งเป็นประเภทในคราวพิจารณาปลดปล่อยนั้น มิได้ช่วยให้เห็นว่าผู้รับการสงเคราะห์คนใดเข้ารับการสงเคราะห์นานเท่าใด แต่หากแบ่งเป็นประเภทดังกล่าวข้างต้นเพื่อสะดวกแก่การนำเสนอคณะกรรมการปลดปล่อยพิจารณา

ข. วิธีการปลดปล่อย

ในการปลดปล่อยนั้น จะมีการพิจารณาปลดปล่อยปีละ ๓ ครั้ง ในการพิจารณานั้น ทางสถานสงเคราะห์ได้มีวิธีการพิจารณาเป็น ๓ ระคับ คือ ระคับครูฝึกอาชีพ ระคับฝ่ายปกครอง ฝ่ายแพทย์ และฝ่ายสังคมสงเคราะห์ และระคับกรรมการพิจารณาปลดปล่อยที่กรมประชาสงเคราะห์ได้จัดตั้งขึ้น (๓)

ในระคับครูฝึกอาชีพนั้น ครูฝึกอาชีพแต่ละวิชารวมทั้งครูสอนหนังสือ จะรวมกันพิจารณาและเสนอรายชื่อผู้รับการสงเคราะห์ที่ตนเห็นว่ามี ความขยันขันแข็งต่อการฝึกอาชีพ และช่วยเหลือในการทำงาน เมื่อพิจารณาตกลงกันเรียบร้อยแล้ว ก็จะนำรายชื่อเสนอฝ่ายปกครองต่อไป

เมื่อได้รับการเสนอชื่อจากระคับครูฝึกอาชีพแล้ว จะมีการประชุมกันพิจารณาภายในสถานสงเคราะห์อีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาปลดปล่อย คราวนี้เป็นการประชุมระหว่างฝ่ายแพทย์ ฝ่ายสังคมสงเคราะห์ และฝ่ายปกครองซึ่งมีผู้ปกครองและผู้ช่วย ระคับนี้จะทำการพิจารณารายชื่อผู้สมควรได้รับการปลดปล่อยที่ได้รับการเสนอจากระคับครูฝึกอาชีพ ในขั้นนี้จะมีการพิจารณาว่า รายชื่อที่เสนอนั้นเป็นผู้สมควรได้รับการปลดปล่อย

(๓) สัมภาษณ์ คุณชิตา นรินทร์ นักสังคมสงเคราะห์สถานสงเคราะห์หญิงไร้อาชีพปากเกร็ด

หรือไม่เพียงใด โดยพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่วางไว้ เช่น ปราศจากโรคติดต่อ มีบิดามารดา หรือสามีมาขอรับตัว เชื่อว่าผู้รับการสงเคราะห์จะไม่กลับไปประกอบอาชีพเดิมอีก ฯลฯ เมื่อพิจารณาได้แล้วก็ให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณาปลดปล่อยต่อไป ในระดัมนี้อาจหากปรากฏว่ารายชื่อผู้รับการ เสนอจากกระต๊อบกรุ๊ปอาชีพเป็นผู้ไม่อยู่ในข่ายควร ได้รับการพิจารณาปลดปล่อย ก็จะไม่นำเสนอคณะกรรมการชั้นสุดท้าย

ในการพิจารณาชั้นสุดท้าย เป็นคณะกรรมการที่ทางกรมประชาสงเคราะห์ได้แต่งตั้งขึ้น มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็นในการปลดปล่อย ผู้รับการสงเคราะห์ต่ออธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ คณะกรรมการนี้ชื่อว่า "คณะกรรมการพิจารณาปล่อยตัวผู้รับการสงเคราะห์" (๔) คณะกรรมการนี้ประกอบด้วย

- ๑. หัวหน้ากองสัมมาอาชีพสงเคราะห์ เป็นประธานกรรมการ
- ๒. ผู้อำนวยการ กอสวัสดิการสงเคราะห์ เป็นที่ปรึกษา
- ๓. ผู้ปกครองสถานสงเคราะห์ เป็นกรรมการ
- ๔. แพทย์หญิงเพียร เวชบุลหรือผู้แทน เป็นกรรมการ
- ๕. จิตแพทย์ประจำสถานสงเคราะห์ เป็นกรรมการ
- ๖. นักสังคมสงเคราะห์ประจำสถานสงเคราะห์ เป็นกรรมการและเลขานุการ

ต่อมาได้มีคำสั่งกรมประชาสงเคราะห์ถึงกรรมการพิจารณาปล่อยตัวผู้รับการสงเคราะห์เพิ่มเติมอีก ๒ ครั้ง คือ ครั้งแรกถึงนายแพทย์ประจำสถานสงเคราะห์ปากเกร็ดเป็นกรรมการเพิ่มขึ้น (๕) ครั้งที่สองถึงเพิ่มเติม ๒ ท่าน คือ ผู้ปกครองสถานสงเคราะห์บ้านเกร็ดกระการ และนางสาวใจปอง สุทธิศรีศิลป์ นักสังคมสงเคราะห์ทางแพทย์ กรมอนามัย ซึ่งช่วยปฏิบัติราชการประจำสถานสงเคราะห์หญิงไร้อาชีพ (๖)

(๔) คำสั่งกรมประชาสงเคราะห์ ที่ ๑๔/๒๕๐๔ เรื่องตั้งคณะกรรมการพิจารณาปล่อยตัวผู้รับการสงเคราะห์ วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๐๔

(๕) คำสั่งกรมประชาสงเคราะห์ ที่ ๔๘/๒๕๐๔ เรื่องตั้งกรรมการพิจารณาปล่อยตัวผู้รับการสงเคราะห์ วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๐๔

(๖) คำสั่งกรมประชาสงเคราะห์ ที่ ๑๔๓/๒๕๐๕ เรื่องตั้งกรรมการพิจารณาปล่อยตัวผู้รับการสงเคราะห์ วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๐๕

คณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่เสนอความเห็นในการพิจารณาปลดปล่อยต่ออธิบดีกรม
 ประชาสงเคราะห์ โดยจะพิจารณารายชื่อผู้ที่ได้รับการปลดปล่อยตามบัญชีรายชื่อที่ทางสถาน
 สงเคราะห์นำเสนอ โดยปกติการพิจารณามักไม่มีปัญหาอะไรมากนัก เพราะคณะกรรมการ
 เหล่านี้ย่อมไม่สามารถดูรายละเอียดเกี่ยวกับผู้รับการสงเคราะห์มากนัก นอกจากกรรมการ
 ที่เป็นเจ้าหน้าที่สถานสงเคราะห์และเนื่องจากรายชื่อที่นำเสนอผ่านการเห็นชอบจากเจ้าหน้าที่
 ของสถานสงเคราะห์แล้ว การพิจารณาจึงเป็นเรื่องที่ทางเจ้าหน้าที่สถานสงเคราะห์คอย
 แจ้งต่อกรรมการอื่น ๆ ในกรณีที่สงสัยเช่นในเรื่องอายุ ระยะเวลาที่อยู่ในสถานสงเคราะห์
 การรับตัว ฯลฯ ฉะนั้น การประชุมจึงเป็นไปตามระเบียบพิธี ทั้งนี้ จะสังเกตเห็นได้จาก
 การประชุมเพื่อปลดปล่อยผู้รับการสงเคราะห์ครั้งหนึ่ง ๆ จำนวนประมาณร้อยคนเศษ ใช้
 เวลาประชุมกันเพียงประมาณสองชั่วโมงเท่านั้น

เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการชุดนี้แล้ว ทางสถานสงเคราะห์จะนำ
 รายชื่อเสนออธิบดีกรมประชาสงเคราะห์เพื่อมีคำสั่งปลดปล่อยต่อไป ซึ่งโดยปกติแล้ว อธิบดี
 ย่อมจะเห็นชอบด้วยความเห็นที่คณะกรรมการนำเสนอ เมื่อได้รับอนุมัติจากอธิบดีแล้ว
 ต่อไปก็จะมีการทำพิธีปลดปล่อยต่อไป

ก่อนที่จะมีการทำพิธีปลดปล่อยผู้รับการสงเคราะห์ จะมีการอบรมผู้รับการสงเคราะห์
 เป็นระยะเวลาประมาณอีก ๑ - ๒ สัปดาห์ โดยสถานสงเคราะห์จะเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วย
 งานต่าง ๆ มาดำเนินการอบรมผู้รับการสงเคราะห์ เป็นคนว่า เชิญอนุศาสนาจารย์มาอบรม
 กำนจิติใจ ผู้แทนกรมอนามัยจะอบรมในสถานสุภาพอนามัยและสาธารณสุข นอกจากนี้ยังมีการ
 เชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาอบรมในด้านการเลี้ยงทารก การทำให้อาหาร การทำให้อาหารอบรมดังกล่าว
 เพื่อให้ผู้รับการสงเคราะห์มีความรู้ในวิชาที่ได้รับการอบรมอันจะเป็นประโยชน์ภายหลังการ
 ปลดปล่อย เมื่อจบการอบรมก็จะมีพิธีปลดปล่อย

ในการทำพิธีปลดปล่อยทางสถานสงเคราะห์จะใ้กำหนดวันเวลาทำพิธีปลดปล่อย
 ผู้รับการสงเคราะห์โดยจะเชิญรัฐมนตรีว่าการหรือช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยมาเป็น
 ประธานในพิธีและแขกผู้มีเกียรติอื่น ๆ อีกมากมาย ก่อนการทำพิธีปลดปล่อย ทางสถาน
 สงเคราะห์จะนิมนต์พระสงฆ์มาเทศน์อบรมจิตใจผู้รับการสงเคราะห์อีกครั้งหนึ่ง ต่อไปผู้รับ
 การสงเคราะห์จะได้รับหนังสือรับรองจากอธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ แล้วจึงทำพิธีปลดปล่อย

การรับเข้าและปลดปล่อยตัวผู้รับการสงเคราะห์ในปี พ.ศ. ๒๕๐๗

บ้านเกร็ดกระการ

สถานสงเคราะห์ปากเกร็ด

พ.ศ. ๒๕๐๗	รับเข้า			ปลดปล่อยและจำหน่ายออก			รับเข้า			ปลดปล่อยและจำหน่ายออก		
	เด็กติด มารดา	ถูกจับกุม	อื่น ๆ	เด็กติด มารดา	ปลดปล่อย	ส่งไปพิทักษ์	เด็กติด มารดา	ถูกจับกุม	อื่น ๆ	เด็กติด มารดา	ปลดปล่อย	ส่งไปพิทักษ์
มกราคม	๓	๓๕	๒	๒	๑๔	๔	-	-	-	-	๔๓	-
กุมภาพันธ์	๕	๓๗	๑	๑๖	๕	๓๑	๑๖	๒๕	๕	-	๗	๔
มีนาคม	๒	๕๓	๘	๔	๕	๑๐๓	๕	๑๑๐	๒	๑	๑๑	๒
เมษายน	๔	๔๔	๒	๑	๒๒	๒	๔	-	๔	๓	๒๐	๒
พฤษภาคม	๔	๓๒	๒	๒๐	๑๑	๔๒	๒๓	๓๗	๑	๖	๑๒	๒
มิถุนายน	๗	๓๒	๑	๑	๒๗	๒๑	๔	๑๖	๒	๘	๒๗	๒
กรกฎาคม	๒	๕๗	๒	๑	๑๐๕	๒๒	๓	๑๒	๒	๑๓	๗๓	๑
สิงหาคม	๔	๖๑	๓	๗	๑๕	๑๐๒	๗	๑๐๑	๗	๓	๑๔	๑
กันยายน	-	๑๑	-	-	๑	๘	๓	๕	๓	๑๐	๑๐	๑
ตุลาคม	๕	๑๐๗	๒	๒	๔	๖	๑	๕	๔	๑	๓	๑
พฤศจิกายน	๖	๖๘	๓	๖	๔	๑๖	๑๓	๑๐	๒	๒	๑๔	๑
ธันวาคม	๑๐	๕๐	๓	๔	๓๖	๒๐	๑	๑๖	๒	๗	๓๕	๔
	๕๖	๖๗๓	๒๙	๖๔	๒๔๓	๓๕๗	๘๐	๓๓๓	๓๔	๕๔	๒๗๒	๒๑

ที่มา รวบรวมจากรายงานผลการปฏิบัติงานของสถานสงเคราะห์

ตารางที่ ๖

จำนวนผู้รับการสงเคราะห์ที่ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจส่งตัวเข้ารับการสงเคราะห์ในปี ๒๕๐๓
แยกตามจำนวนครั้ง

	จำนวนผู้รับการสงเคราะห์	เข้ารับการสงเคราะห์ครั้งแรก	เข้ารับการสงเคราะห์ครั้งที่สอง	เข้ารับการสงเคราะห์ครั้งที่สามขึ้นไป
มกราคม	๓๓	๒๕	๘	-
กุมภาพันธ์	๕๒	๒๙	๑๓	-
มีนาคม	๕๙	๔๐	๑๖	๑
เมษายน	๕๓	๔๑	๒	-
พฤษภาคม	๓๙	๓๔	๓	-
มิถุนายน	๕๒	๓๖	๒	๔
กรกฎาคม	๙๔	๕๘	๑๓	๑
สิงหาคม	๖๑	๕๒	๙	-
กันยายน	๔๑	๓๙	๑	๑
ตุลาคม	๔๙	๔๑	๑๕	๑
พฤศจิกายน	๖๘	๕๙	๙	๒
ธันวาคม	๖๑	๕๙	๔	-
	๖๕๖	๕๔๙	๕๙	๑๒

ที่มา รวบรวมจากสถานสงเคราะห์บ้านเกร็ดตระการ

ค. การช่วยเหลือภายหลังการปลดปล่อย

เมื่อปลดปล่อยผู้รับการสงเคราะห์ออกจากสถานสงเคราะห์แล้ว หน้าที่ของสถานสงเคราะห์มิได้สิ้นสุดลงเพียงนั้น กล่าวคือ สถานสงเคราะห์ยังจะต้องให้ความช่วยเหลือแก่ผู้รับการสงเคราะห์ต่อไปอีกหลายประการ เช่น การส่งตัวผู้รับการสงเคราะห์กลับภูมิลำเนา การจัดหางานให้ การช่วยเหลือสงเคราะห์ครอบครัว เป็นต้น

ในการจัดส่งผู้รับการสงเคราะห์กลับภูมิลำเนาเดิมนั้น ถ้าหากว่าผู้รับการสงเคราะห์มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดพระนครธนบุรีหรือจังหวัดใกล้เคียง และไม่มีบิดามารดาหรือญาติมารับตัว ทางสถานสงเคราะห์จะให้เจ้าหน้าที่ของสถานสงเคราะห์เป็นผู้พาผู้รับการสงเคราะห์ไปส่งถึงบ้าน ถ้าเป็นกรณีผู้รับการสงเคราะห์มีภูมิลำเนาอยู่ในต่างจังหวัด และไม่มีญาติมารับตัว สถานสงเคราะห์ก็จะจัดส่งผู้รับการสงเคราะห์กลับภูมิลำเนาเดิมโดยออกค่าใช้จ่ายในการเดินทางให้ด้วย การส่งทำโดยสถานสงเคราะห์ติดต่อให้ประชาสงเคราะห์จังหวัด หรือตำรวจท้องที่สถานีรถไฟปลายทางเป็นผู้คอยรับตัว ส่งทางตัวผู้รับการสงเคราะห์นั้นทางสถานสงเคราะห์จะนำส่งโดยฝากผู้รับการสงเคราะห์ไปกับตำรวจรถไฟ ฉะนั้น ในปีหนึ่ง ๆ สถานสงเคราะห์จึงต้องสิ้นค่าใช้จ่ายในการจัดส่งตัวผู้รับการสงเคราะห์กลับภูมิลำเนาเป็นจำนวนไม่ใช่น้อย

นอกจากการช่วยเหลือโดยการส่งตัวผู้รับการสงเคราะห์กลับภูมิลำเนาแล้ว บางกรณีที่ทางสถานสงเคราะห์เห็นว่าผู้รับการสงเคราะห์ประสงค์ที่จะกลับตัวเป็นคนดีและต้องการที่จะประกอบอาชีพในพระนครธนบุรี ในกรณีนี้ทางสถานสงเคราะห์จะช่วยติดต่อหางานให้ผู้รับการสงเคราะห์จัดทำ ซึ่งได้แก่งานประเภทต่าง ๆ เป็นต้นว่า การตัดผม การรับจ้างทำงานบ้าน การทำงานอยู่ตามโรงงาน อย่างไรก็ตาม ในการหางานให้ผู้รับการสงเคราะห์ย่อมจะมีเหตุขัดข้องหลายประการ จึงทำให้ไม่สามารถจัดหางานให้ผู้รับการสงเคราะห์ได้อย่างเต็มที่ เหตุเหล่านี้ได้แก่ความรู้สึกรังเกียจในอดีตของผู้รับการสงเคราะห์ การไม่สามารถหาผู้ค้าประกันในการสมัครเข้าทำงาน การที่ทางสถานสงเคราะห์ไม่มีเจ้าหน้าที่เพียงพอที่จะทำงานจัดหางาน

แต่ด้านเดียว การที่ผู้รับการสงเคราะห์ไม่ยอมออกทนทำงานลำบากมีรายได้น้อย เพราะเคย
มีความเป็นอยู่อย่างพอเพียงในการประกอบอาชีพค้าประเวณีมาแล้ว เหล่านี้ล้วนเป็นอุปสรรค
ในการจัดหางานให้ผู้รับการสงเคราะห์ทั้งสิ้น ด้วยเหตุนี้เอง ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมานับแต่
สถานสงเคราะห์ได้จัดตั้งขึ้นและมีการปลดปล่อยผู้รับการสงเคราะห์ไปแล้วประมาณ ๒๐ รุ่น
แต่การจัดหางานให้แก่ผู้รับการสงเคราะห์ยังคงดำเนินไปน้อยมาก กล่าวคือ ใ้ฝากผู้รับการ
สงเคราะห์ทำงานคัดผมเพียง ๒ ราย ฝากไว้ตามโรงงานประมาณ ๒๕ ราย และฝากทำงาน
บ้านอีกประมาณ ๕๐ ราย (๗)

เกี่ยวกับความช่วยเหลือผู้รับการสงเคราะห์ภายหลังการปลดปล่อยนี้ ขณะนี้ยังมีได้
จัดทำไปมากนัก แม้จะปรากฏในรายงานการปฏิบัติงานของสถานสงเคราะห์ว่า สถานสงเคราะห์
ได้ช่วยเหลือติดตามฟังผลและให้ความช่วยเหลือบริการต่าง ๆ แต่ก็ยังมีได้มีการดำเนินงานอย่าง
แท้จริง ทั้งนี้ จะเห็นได้จากในรายงานเกี่ยวกับการช่วยเหลือภายหลังการปลดปล่อยจะกล่าว
ถึงการช่วยเหลือไว้ถึง ๔ ประการ คือ (๘) (๑) ช่วยติดตามด้านการรักษาโรค (๒) ช่วย
จัดหางาน (๓) ช่วยเหลือสงเคราะห์ครอบครัว (๔) แนะนำแนวทางและชี้แจงปัญหาส่วนตัวโดย
วิธีการติดตามผล แต่แท้จริงแล้วมิได้มีการช่วยเหลือทั้ง ๔ ประการข้างต้นอย่างเต็มที่ กล่าว
คือการช่วยเหลือด้านการรักษาโรคก็ไม่อาจทำได้และมิได้มีการช่วยเหลือแต่ประการใด การ
จัดหางานก็เป็นไปดังกล่าวดังข้างต้น การช่วยเหลือสงเคราะห์ครอบครัวก็มีได้จัดทำมากนัก
นอกจากการช่วยเหลือยังบุตรผู้รับการสงเคราะห์ในเมื่อผู้รับการสงเคราะห์ไม่อาจจะนำไปอยู่ด้วย
ได้ ส่วนเรื่องการที่ทางสถานสงเคราะห์มีเงินทุนให้ผู้รับการสงเคราะห์กู้ยืมนั้นก็มิได้มีการดำเนิน
งานมากนัก ทั้งนี้ เนื่องจากเงินดังกล่าวมีอยู่จำกัด จึงไม่อาจจัดให้แก่ผู้รับการสงเคราะห์ได้ทุก

(๗) สัมภาษณ์ คุณวัชระ จายนีเยโยชิน ผู้ช่วยผู้ปกครองสถานสงเคราะห์ฝ่ายฝึกอาชีพ
สถานสงเคราะห์ปากเกร็ด

(๘) รายงานประจำปี ๒๕๐๖

คน การแนะแนวทางและขจัดปัญหาส่วนตัว ขณะนี้สถานสงเคราะห์ยังมีใครจัดตั้งสถานแนะ
แนวทางและขจัดปัญหาส่วนตัวอย่างไร นอกจากจะอบรมผู้รับการสงเคราะห์และแนะแนวทาง
ว่า เมื่อเกิดปัญหายุ่งยากทั้งในคานส่วนตัวและการงาน ให้ไปขอความช่วยเหลือจากสถาน
สงเคราะห์หรือที่กองสัมมาอาชีวะสงเคราะห์เท่านั้น

จึงสรุปได้ว่า การดำเนินงานช่วยเหลือผู้รับการสงเคราะห์ยังมีใครดำเนินไปมาก
นัก เนื่องจากมีเหตุขัดข้องต่าง ๆ ในการดำเนินงาน

ง. การติดตามผล

ในการติดตามผลงานนั้น ขณะนี้ทางสถานสงเคราะห์ยังมีใครมีการจัดทำแต่อย่างใด
กล่าวคือ เมื่อสถานสงเคราะห์ใดทำการปลดปล่อยผู้รับการสงเคราะห์ออกจากสถานสงเคราะห์
แล้ว ในกรณีที่มีการส่งผู้รับการสงเคราะห์กลับภูมิลำเนาเดิม ทางสถานสงเคราะห์จะส่งให้
ผู้รับการสงเคราะห์ไปรายงานตัวต่อประชาสงเคราะห์จังหวัดหรือนายอำเภอท้องที่ว่าได้เดินทาง
ไปถึงจุดหมายปลายทางแล้ว และประชาสงเคราะห์จังหวัดหรือนายอำเภอท้องที่จะรายงานต่อ
มายังสถานสงเคราะห์อีกครั้งหนึ่ง ต่อจากนั้นก็มิได้มีการดำเนินงานอีก จึงทำให้ไม่สามารถ
ทราบได้แน่ชัดว่าผู้รับการสงเคราะห์กลับตัวใดหรือไม่อย่างไร ทั้งนี้ เนื่องจากทางสถาน
สงเคราะห์ยังมีใครมีการติดตามผลงาน ฉะนั้น การที่ทางสถานสงเคราะห์ได้รับรายงานจาก
ทางอำเภอท้องที่ก็ดี หรือไม่ได้รับรายงานก็ดี ก็มีใ้หมายความว่าผู้รับการสงเคราะห์จะกลับ
ไปอยู่ภูมิลำเนาเดิม แล้วกลับตัวเป็นคนดีเสมอไป ทั้งนี้ อาจจะเป็นคยว่า เมื่อกลับไปถึง
ภูมิลำเนาเดิมแล้วอาจจะหลบหนีกลับมาประกอบอาชีพเดิมอีกก็ได้ เนื่องจากขาดการติดตาม
ผลนี้เอง จึงไม่อาจทราบได้แน่ชัดว่าเท่าที่ปลดปล่อยผู้รับการสงเคราะห์ไปแล้ว ผู้รับการสงเคราะห์
จะกลับตัวเป็นคนดีมากน้อยเท่าไร หรือไปประกอบอาชีพเดิมอีกจำนวนเท่าใด อย่างไรก็ดี ใน
เรื่องการติดตามผลนี้ ทราบว่าทางสถานสงเคราะห์ก็มีแผนงานที่จะดำเนินงานอยู่ แต่เนื่องจาก
เกิดความขัดข้องในเรื่องเจ้าหน้าที่และระบบการทำงานจึงไม่อาจจัดทำได้ อุปสรรคประการนี้
เองทำให้ไม่สามารถวัดผลการดำเนินงานสงเคราะห์ได้

บทที่ ๘

การศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานสงเคราะห์ทางประการ

การสงเคราะห์โสเภณีเป็นเรื่องที่มีมาไม่ยาวนานนัก และถือเป็นงานใหม่สำหรับประเทศไทย กล่าวคือ แต่เดิมการดำเนินงานสงเคราะห์โสเภณียังมิได้จัดทำกันอย่างแพร่หลายจนกระทั่งได้มีการตราอนุสัญญาฉบับรวม ในปี ๑๙๔๕ จึงเป็นผลให้บรรดาประเทศที่ให้สัตยาบันต่ออนุสัญญาดังกล่าวได้ดำเนินการจัดตั้งสถานสงเคราะห์ขึ้นเพื่อให้ไปตามวัตถุประสงค์แห่งอนุสัญญาฉบับนั้น ด้วยเหตุนี้เองประเทศต่าง ๆ จำนวน ๒๒ ประเทศ (๑) ได้ยกเลิกระบบการจดทะเบียนโสเภณีและจัดให้มีการสงเคราะห์หญิงโสเภณีขึ้นในปี ๑๙๔๕ การสงเคราะห์โสเภณีจึงเริ่มแพร่หลายตั้งแต่นั้นมา โดยมีการดำเนินงานอยู่ทั่ว ๆ ไป ในประเทศต่าง ๆ เป็นต้นว่า ญี่ปุ่น กรีก นิคารากัว สเปน อิตาลี อังกฤษ และอินเดีย (๒) ในการสงเคราะห์นี้บางประเทศ เช่น ลังกามีได้ตั้งสถานสงเคราะห์โสเภณีขึ้น แต่จะมีการส่งตัวหญิงโสเภณีเข้าปรับสภาพและอบรมจิตขึ้นยังสถานสงเคราะห์คนพเนจร (๓) สำหรับประเทศไทยเรายังคงได้กล่าวแล้วว่า ได้มีการเตรียมการที่จะให้มีการสงเคราะห์มานานแล้ว แต่ก็มีได้จัดทำจนกระทั่งได้มีพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ. ๒๕๐๓ จึงได้มีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์ตั้งแต่นั้นมา โดยที่การดำเนินงานสงเคราะห์โสเภณีเป็นงานใหม่ที่เพิ่งจัดทำในระยะเวลาอันสั้น จึงควรที่จะศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินการสงเคราะห์ทางประการกับสถานสงเคราะห์ในต่างประเทศบางแห่ง ทั้งนี้ เพื่อจะได้ทราบถึงข้อดีข้อเสียและข้อบกพร่องอันควรแก้ไขต่อไป ดังนั้น ในบทนี้จะได้กล่าวถึงลักษณะการดำเนินงานทางประการซึ่งจะได้ทำการเปรียบเทียบ คือ

(๑) International Survey of Programmes of Social Development (United Nations, New York, 1959) หน้า ๑๑๔

(๒) เรื่องเดียวกัน

(๓) วารสารการวิจัยทางการศึกษา เล่มที่ ๑ มกราคม - เมษายน ๒๕๐๖ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ หน้า ๖๐

ก. การบริหารงานสถานสงเคราะห์ ในเรื่องการบริหารงานสถานสงเคราะห์
ของไทยเรามีข้อที่แตกต่างจากสถานสงเคราะห์ในต่างประเทศที่ควรพิจารณา คือ

๑. สถานสงเคราะห์ของไทยเราเป็นหน่วยงานที่รัฐจัดตั้งขึ้น จึงมีฐานะเป็น
หน่วยงานของรัฐบาล บุคคลผู้ทำงานในสถานสงเคราะห์เป็นข้าราชการ ลูกจ้างหรือพนักงาน
ซึ่งได้รับเงินเดือนจากรัฐทั้งสิ้น กรณีนี้ย่อมต่างกับสถานสงเคราะห์ในต่างประเทศบางแห่งที่
จัดทำโดยองค์การ ทางศาสนา เช่น สถานสงเคราะห์ "กอด เซฟเอิร์ธ" (God Save Earth)
ในนอร์คเทอริคัม (๕) "เบซทานี" (Bathany) (๕) ของศาสนาคาทอลิก และสถานสงเคราะห์
"ซาลเวชันอาร์มี" (Salvation Army) ในอังกฤษ (๖) ของโปรเตสแตนต์ หรืออาจเป็น
องค์การสงเคราะห์อาสาสมัครซึ่งจัดทำโดยเอกชน เช่น สถานสงเคราะห์ "คอง เคอ อโกร-
ลอง โท" (๗) ในเรื่องนี้ขอเสียเปรียบของสถานสงเคราะห์ของไทยเราก็คือ เจ้าหน้าที่ทำงาน
ในสถานสงเคราะห์มุ่งต่อความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ราชการมากกว่าผู้ทำงานในสถาน
สงเคราะห์มุ่งต่อผลในค่านศาสนาหรือสาธารณกุศล นอกจากนี้ลักษณะราชการ ยิ่งมุ่งยากไป
ควยระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ล้วนเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานทั้งสิ้น อย่างไรก็ตาม ในข้อที่
ได้เปรียบก็คือ ความสะดวกในการติดต่อประสานงานกับหน่วยราชการต่าง ๆ เป็นคนว่าการ
สอบประวัติผู้รับการสงเคราะห์โดยผ่านเจ้าหน้าที่อำเภอ การนำผู้รับการสงเคราะห์ส่งสถาน
สงเคราะห์ ฯลฯ เป็นต้น ฉะนั้น ในเรื่องเกี่ยวกับฐานะของสถานสงเคราะห์จึงมีทั้งข้อดีและ
ข้อเสีย

(๕) การปรับสภาพหญิงนครโสเภณี หน้า ๓

(๕) เรื่องเดียวกัน หน้า ๔

(๖) เรื่องเดียวกัน หน้า ๑๑

(๗) เรื่องเดียวกัน หน้า ๑๐

๒. ประการต่อไปได้แก่เรื่องลักษณะอาคารและสถานที่ ลักษณะอาคารของสถานสงเคราะห์ทั้งสองแห่งทั้งที่บ้านปากเกร็ดและบ้านเกร็ดกระการนั้น สามารถรับคนไว้สงเคราะห์จำนวนมากถึงประมาณ ๔๐๐ คน โดยให้ผู้รับการสงเคราะห์หลับนอนอยู่บนเรือนรวมกันเรือนละประมาณ ๑๐๐ คน ลักษณะในเรื่องที่อยู่อาศัยนี้แตกต่างกับสถานสงเคราะห์บางแห่งที่จัดทำอยู่ กล่าวคือ สถานสงเคราะห์ในต่างประเทศมักจะจัดให้สถานสงเคราะห์มีลักษณะคล้ายบ้าน ทั้งนี้ เพราะ "ถ้าหากเราสามารถจัดบรรยากาศให้เหมือนในบ้านได้ ก็จะทำให้ทุกคนรู้สึกว่ารักชีวิตในบ้านยิ่งขึ้น และซาบซึ้งในคำว่า ครอบครัว ยิ่งขึ้นด้วย โดยมากหญิงโสเภณีมักมีบ้านที่เลวมากจน พ่อแม่แตกแยก หยาร้าง บ้านทรุดโทรม กล่าวโดยย่อว่าครอบครัวเก่า ๆ ของเธอไม่มีอะไรดีเลย ฉะนั้น เราจึงต้องสร้างครอบครัวใหม่มาให้แก่เธอในสถานสงเคราะห์นี้แหละ" (๘) ด้วยเหตุผลอันนี้จึงทำให้สถานสงเคราะห์ในต่างประเทศนิยมจัดสถานสงเคราะห์เป็นงานเล็ก ๆ ไม่รับคนเข้าสงเคราะห์มากมายเหมือนอย่างของไทยเรา และมักจะสร้างสถานสงเคราะห์ให้เหมือนบ้านมากที่สุด จะเห็นได้จากการวางแผนการดำเนินงานของอิน เคียซึ่ง เสนอให้จัดสถานสงเคราะห์หญิงโสเภณีในบอมเบย์จำนวน ๘ แห่ง" ว่าควรจะให้ผู้รับการสงเคราะห์อยู่ภายในกระท่อม (Cottages) ที่มีอากาศบริสุทธิ์ ไกลจากอิทธิพลและความชั่วร้ายในเมือง (๙) นอกจากนี้แม่สถานสงเคราะห์ในสหรัฐอเมริกาบางแห่ง เช่น คลินตัน ฟาร์ม ในมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ แม่จะรับผู้รับการสงเคราะห์ไว้ถึง ๔๐๐ คน (๑๐) แต่ก็มีการจัดให้อยู่ในบ้านพักหลาย ๆ หลัง และบ้านพักจะรวมกันเป็นกลุ่มบ้าน โดยให้กลุ่มบ้านแต่ละกลุ่มมีผู้รับการสงเคราะห์ประมาณ (๑๑) กลุ่มละ ๕๐ คนเท่านั้น

(๘) เรื่องเดียวกัน หน้า ๖

(๙) Social Welfare in India (The Planning Commission Government of India New Delhi 1955) หน้า ๓๖๒ - ๓๖๓

(๑๐) สถานสงเคราะห์หญิงโสเภณี ในสหรัฐอเมริกา เอกสารสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาสังคมวิทยา สภ ที่ ๓๖/๒๕๐๓ หน้า ๕

(๑๑) เรื่องเดียวกัน หน้า ๒

นอกจากนี้ในเรื่องที่เกี่ยวกับสถานที่นั้น สำหรับสถานสงเคราะห์ของไทยเมื่อเปรียบเทียบกับสถานสงเคราะห์ในต่างประเทศบางแห่งแล้ว เห็นว่าบริเวณเนื้อที่สถานสงเคราะห์ของไทยเรายังเล็กกว่ามาก คือ สถานสงเคราะห์ของไทยทั้งสองแห่งมีพื้นที่เพียงประมาณ ๓๒ ไร่เท่านั้น ส่วนของต่างประเทศ เช่น "คลินตันฟาร์ม" มีพื้นที่ถึง ๓๔๖ เอเคอร์ ซึ่งกว้างกว่าหลายร้อยเท่า

อนึ่ง สำหรับลักษณะของสถานสงเคราะห์ของไทยเรานั้น มีผู้เห็นว่าลักษณะเป็นสถานสงเคราะห์เปิด แต่แท้จริงแล้วมิได้เป็นเช่นนั้น เพราะสถานสงเคราะห์ของไทยเรามีรั้วล้อมรอบ ผู้รับการสงเคราะห์ไม่อาจเข้าออกได้อย่างเสรี ต่างกับสถานสงเคราะห์บางแห่ง เช่น สถานสงเคราะห์หอบริโค ฟิโน อีส ในฝรั่งเศส ซึ่งรับเฉพาะโสเภณีที่สมัครใจ สถานสงเคราะห์แห่งนี้จะเปิดโอกาสให้โสเภณีเข้าออกได้อย่างสบายใจ ทั้งนี้ เนื่องจากแน่ใจแล้วว่า แต่ละคนที่สาบานตนจะเลิกประกอบอาชีพดังกล่าวโดยเด็ดขาด (๑๓)

๓. เจ้าหน้าที่ เมื่อเปรียบเทียบถึงจำนวนเจ้าหน้าที่ของไทยกับจำนวนเจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์ในต่างประเทศแล้ว จะเห็นได้ว่าของไทยเรามีจำนวนน้อยกว่า เมื่อคำนึงถึงความรับผิดชอบในจำนวนผู้รับการสงเคราะห์ กล่าวคือ ในสถานสงเคราะห์ในสหรัฐอเมริกา มีเจ้าหน้าที่ ๑๐๐ คน ต่อผู้รับการสงเคราะห์ ๕๐๐ คน แต่ของไทยเรามีเจ้าหน้าที่ประมาณ ๕๐ คน ต่อผู้รับการสงเคราะห์จำนวน ๕๐๐ คน

นอกจากเรื่องจำนวนแล้ว สิ่งที่สำคัญก็คือ ในเรื่องเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่บางตำแหน่ง เช่น จิตแพทย์ นักจิตวิทยา ผู้คุมประพฤติ ผู้ดูแลควบคุม สถานสงเคราะห์ในประเทศไทยยังไม่มีผู้ทำหน้าที่ดังกล่าว ซึ่งเท่ากับขาดบุคคลที่ทำหน้าที่สำคัญ ๆ ไป ส่วนตำแหน่งบางตำแหน่งแม้จะมีอยู่แล้วซึ่งเห็นว่ายังมีอยู่น้อยเกินไป เช่น นักสังคมสงเคราะห์ มีจำนวนไม่ได้สัดส่วนกับผู้รับการสงเคราะห์ จึงควรจะรีบดำเนินการให้เหมือนต่างประเทศ เพราะถือว่าเป็นเรื่องสำคัญที่จะปฏิบัติงานให้ลุล่วงไปด้วยดี

(๑๒) เรื่องเดียวกัน หน้า ๑

(๑๓) การปรับสภาพหญิงนครโสเภณี หน้า ๑๕ - ๑๖

ประการสุดท้ายเกี่ยวกับเรื่องเจ้าหน้าที่คือ ระดับการศึกษา เจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์ของไทยเรา ยังมีระดับการศึกษาไม่เป็นที่น่าพอใจ ในเรื่องนี้เมื่อเปรียบเทียบกับต่างประเทศแล้วจะเห็นได้ว่าระดับการศึกษาของเจ้าหน้าที่ก็เป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งเช่นกัน อย่างไรก็ตามในเรื่องที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ โดยทั่วไปในเรื่องการบริหารงานสวัสดิการสังคมในต่างประเทศ มักจะประสบปัญหาเรื่องขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ และอัตราเงินเดือนและค่าจ้างของเจ้าหน้าที่ค่อนข้างต่ำ (๑๔) จึงเป็นเหตุให้ไม่สามารถได้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถมาทำงานในค่านนี้ เช่นเดียวกับปัญหาที่สถานสงเคราะห์ของไทยประสบอยู่ แต่ข้อที่น่าคำนึงถึงก็คือ ปัจจุบันอาชีพรับราชการยังอยู่ในความนิยมพอที่จะดึงดูดเอาคนที่มีความสามารถมาทำงานในค่านนี้ ซึ่งก็น่าจะทำให้สถานสงเคราะห์ของไทยเรามีโอกาสรับคนดีเข้าทำงานได้ดีกว่าสถานสงเคราะห์ในต่างประเทศ

ข. วิธีการสงเคราะห์ ในเรื่องวิธีการสงเคราะห์นี้ เมื่อศึกษาถึงวิธีการสงเคราะห์ของไทยเปรียบเทียบกับสถานสงเคราะห์บางแห่งในต่างประเทศแล้ว จะเห็นได้ว่า มีข้อที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกันหลายประการ ซึ่งจะได้อธิบายเปรียบเทียบเฉพาะวิธีการดำเนินการที่สำคัญ ๆ คือ

๑. การจำแนกลักษณะผู้รับการสงเคราะห์ (Classification) ในการดำเนินการสงเคราะห์นั้น สถานสงเคราะห์ของไทยเรายังมิได้มีการจำแนกลักษณะผู้รับการสงเคราะห์ให้ถูกต้องตามหลักวิชา แม้แต่การแยกโสเภณีวัยเด็กออกจากโสเภณีผู้ใหญ่ก็ยังไม่จัดทำได้ ความจริงแล้ว การจำแนกลักษณะผู้รับการสงเคราะห์เป็นสิ่งสำคัญมากในการดำเนินการสงเคราะห์ โดยทำการศึกษาถึงประวัติชีวิตความเป็นมา สภาพจิตใจ ระยะเวลาที่ค้าประเวณี สาเหตุแห่งการค้าประเวณี การป่วยเป็นโรคอันควรได้รับการรักษา ฯลฯ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์และความสะดวกในการดำเนินงานสงเคราะห์ให้ถูกต้องตามความเหมาะสมกับผู้รับการสงเคราะห์แต่ละคน ในเรื่องการจัดจำแนกลักษณะผู้รับการสงเคราะห์ สถานสงเคราะห์ของไทยจัดทำ

(๑๔) Helen L. Clarke, Principles and Practice of Social Work,

(New York : Appleton - Century - Crofts, Inc., 1947) หน้า ๑๕๗

เพียงแต่โดยการแยกผู้รับการสงเคราะห์ที่มีครรภ์หรือมีบุตรมาไว้ในสถานสงเคราะห์บ้านปากเกร็ด เพื่อสะดวกในการเลี้ยงดูและทำคลอด นอกจากนี้ ก็ทำเมื่อสถานสงเคราะห์ปากเกร็ดมีที่ว่างพอ จะรับผู้รับการสงเคราะห์คนใดเข้าฝึกอาชีพใด ก็ให้สถานสงเคราะห์บ้านเกร็ดตระการซึ่งทำหน้าที่ เป็นศูนย์แรกๆรับ ซึ่งผู้รับการสงเคราะห์ที่เคยฝึกอาชีพนั้นมาก่อนมายังสถานสงเคราะห์บ้านปากเกร็ด เพื่อความสะดวกในการฝึกอาชีพ ซึ่งพิจารณาใคว่าการจัดทำดังกล่าวยังไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ที่เกี่ยวข้อง

ในเรื่องการจำแนกลักษณะผู้รับการสงเคราะห์นี้ ในสหรัฐอเมริกาได้มีการจัดทำอย่างละเอียด โดยให้มีการตรวจร่างกายจากแพทย์ทันทีเมื่อเริ่มรับผู้รับการสงเคราะห์ไว้ในสถานสงเคราะห์ เมื่อเห็นว่าผู้รับการสงเคราะห์ปราศจากโรคติดต่อหรือโรคอันตรายได้รับการรักษาแล้ว ก็เป็นหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์ที่จะพิจารณาข้อเท็จจริงเพื่อจัดกลุ่มผู้รับการสงเคราะห์และกำหนดให้อยู่ในกลุ่มบ้านเพื่อให้เกิดความเหมาะสมต่อไป^(๑๕) ส่วนในสหราชอาณาจักรนั้นก็ได้มีการแบ่งแยกผู้รับการสงเคราะห์ออกเป็นราย ๆ เช่น การแยกหญิงมีครรภ์ หญิงที่เป็นโรค หญิงที่มีจิตบกพร่อง การแยกโสเภณีผู้ใหญ่กับเด็ก^(๑๖) จึงเห็นได้ว่า การแบ่งแยกดังกล่าวยอมจะอำนวยความสะดวกในด้านการสงเคราะห์หญิงโสเภณีมากมาย อย่างไรก็ตามการดำเนินงานดังกล่าวจะทำได้ยาก ดังเห็นได้จากมีหลายประเทศอ้างว่า "บุคคลยอมแตกต่างกันในค่านิยมมารยาท การศึกษา สุขภาพอนามัย และความสามารถในการทำงาน"^(๑๗) และมีอุปสรรคขาดทุนทรัพย์ที่จะมาจัดตั้งแผนกต่าง ๆ ได้อย่างครบครัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องอาคารสถานที่^(๑๘) แต่กระนั้น ก็ควรถือว่าเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องจัดทำ อย่างน้อยที่สุดก็แบ่งแยกตามลักษณะที่แตกต่างกันด้วยประการสำคัญ ๆ

๒. การฝึกอาชีพและอบรมปรับสภาพ สถานสงเคราะห์ของไทยเราได้ดำเนินการฝึกอาชีพเช่นเดียวกับสถานสงเคราะห์อื่น ๆ ในต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ แตกต่างกันที่ว่าสถานสงเคราะห์

(๑๕) สถานสงเคราะห์หญิงโสเภณีในสหรัฐอเมริกา หน้า ๑ - ๒
 (๑๖) การปรับสภาพหญิงโสเภณี หน้า ๑
 (๑๗) เรื่องเดียวกัน หน้า ๒
 (๑๘) เรื่องเดียวกัน หน้า ๑

ในต่างประเทศมักใช้เวลาอบรมฝึกอาชีพนานกว่าของไทย จึงทำให้ผู้รับการสงเคราะห์ที่มีความรู้ ความชำนาญมากกว่า ในเรื่องเกี่ยวกับระยะเวลาโดยปกติมักกำหนดไว้ ๒-๓ ปี แต่ของไทย กำหนดไว้ไม่เกินระยะเวลาหนึ่งปีเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ในเรื่องระยะเวลานี้ก็ยังเป็นที่ถกเถียง ไม่เป็นที่ตกลงกันได้ในหมู่นักวิชาการ

ส่วนในเรื่องการอบรมปรับสภาพทางจิตใจนั้น สถานสงเคราะห์ของไทยยังจัดทำน้อยมาก โดยจัดทำรวมกันเป็นกลุ่ม ๆ และไม่ได้จัดทำเป็นประจำ จึงทำให้ได้ผลน้อยกว่า สถานสงเคราะห์ ในต่างประเทศบางแห่งซึ่งใช้อธิวิพลทางศาสนาโดยกำหนดให้ผู้รับการสงเคราะห์ชาวหรือทดลองบวช กรรมนิยมนำให้การปรับสภาพทางจิตใจของผู้รับการสงเคราะห์ในประเทศดีกว่าของไทยเรา

นอกจากนี้ การรับบุคคลเข้าสงเคราะห์ สถานสงเคราะห์ของไทยเรารับบุคคลที่กระทำ ความผิดและถูกทางเจ้าหน้าที่ส่งตัวเข้ารับการสงเคราะห์ กรรมจึงทำการปรับสภาพยากกว่าสถาน สงเคราะห์บางแห่งในต่างประเทศที่รับเฉพาะผู้รับการสงเคราะห์ประเภทสมัครใจเท่านั้น

๓. การคุมประพฤติและการพักการลงโทษ (Probation and Parole) ในเรื่อง การคุมประพฤตินั้น เท่าที่เป็นมาประเทศเรายังมิได้มีการจัดทำเลย เพราะส่วนใหญ่เมื่อโสภณถูก เจ้าหน้าที่จับกุมก็มักจะได้รับโทษแต่เพียงโทษปรับเท่านั้น โทษจำคุกไม่ค่อยปรากฏหรือมีก็น้อยมาก อย่างไรก็ตามในเรื่องเกี่ยวกับการคุมประพฤตินี้ ปัจจุบันนี้ต่างประเทศได้นิยมใช้กันอย่างกว้างขวาง คือ แทนที่จะให้มีการลงโทษผู้กระทำผิด แต่กลับใช้วิธีคุมประพฤติให้เสรีภาพผู้กระทำผิดภายใต้เงื่อนไขว่าจะ กลับตัวไม่ประพฤติผิดอีก ในระดับนี้จะต้องมีพนักงานคุมประพฤติคอยดูแลสอดส่องหญิงโสภณ โดย กำหนดให้ผู้ถูกคุมประพฤติคอยรายงานความเคลื่อนไหว หรือรายงานตัวให้พนักงานคุมประพฤติทราบ เสมอ ซึ่งในกรณีนี้จะช่วยแก้ไขให้บุคคลกลับตัวเป็นคนดีได้เป็นจำนวนไม่น้อย

นอกจากนี้ ในบางประเทศก็ยังมีวิธีการที่เรียกว่าการพักการลงโทษโดยให้มีการปล่อยตัว ผู้กระทำผิดจนถึงกำหนดปลดปล่อยโดยมีเงื่อนไขว่าจะไม่ประพฤติผิดอีก กรณีนี้ก็เช่นเดียวกัน ย่อม จะช่วยให้โสภณกลับตัวได้เช่นเดียวกับเรื่องการคุมประพฤติ

สำหรับประเทศไทยยังไม่มีการใช้ระบบทั้งสองนี้ ถ้าหากจะมีการดัดแปลงนำมาใช้คงจะ
ได้ผลดีไม่น้อย ทั้งนี้ โดยวิธีการปลดปล่อยผู้กระทำผิดก่อนกำหนด ขณะเดียวกันก็ให้มีการราย
งานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติอยู่เสมอ ซึ่งก็คงจะเป็นผลดีต่อการดำเนินงานสงเคราะห์อย่างแน่นอน

๔. ระเบียบวินัย ในเรื่องระเบียบวินัยนี้ถือว่า เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับสถานสงเคราะห์
ที่จะต้องจัดให้มีการวางกฎเกณฑ์ขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากในชีวิตของโสเภณีมักไม่เคยมีกฎเกณฑ์มาก่อนไม่
ว่าเป็นกฎของตัวเองหรือสิ่งแวดล้อม เพราะการใช้ชีวิตอย่างสบายตามใจตัวเองตลอดมา ฉะนั้น
การเข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์จึงจำเป็นต้องฝึกให้รู้จักกฎเกณฑ์ คือ รู้จักการควบคุมตัวเอง รู้จัก
กฎของสถานสงเคราะห์ ซึ่งต่อไปจะทำให้การดำรงชีวิตเป็นไปตามกฎ (๑๘) ในเรื่องกฎเกณฑ์สถาน
สงเคราะห์ทั้งของไทยและของต่างประเทศจึงมีลักษณะคล้ายคลึงกัน จะต่างก็ตรงที่เกี่ยวกับการลงโทษ
ในต่างประเทศมีการใช้ระบบ "ให้เกียรติ" กล่าวคือ ในกรณีที่มีผู้กระทำการฝ่าฝืนระเบียบและกฎเกณฑ์
ตัวจะถูกลงโทษจากเพื่อนโดยไม่ยอมคบหาสมาคม ระบบให้เกียรตินี้ทำให้ผู้รับการสงเคราะห์ไม่กล้า
ประพฤติผิดวินัยอย่างร้ายแรง สำหรับสถานสงเคราะห์ของไทยเมื่อมีการฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ก็จะมี การลง
โทษตามระเบียบที่วางไว้ ซึ่งเป็นการลดประโยชน์ที่จะได้รับหรือตัดประโยชน์ของผู้รับการสงเคราะห์
นอกจากนี้ในบางครั้ง เจ้าหน้าที่บางคนยังใช้วิธีการลงโทษนอกระเบียบที่วางไว้ด้วยการทุบตีทำร้าย
หรือขังห้องมืด การกระทำดังกล่าวแม้จะมีผลดีในการปกครองแต่ก็เป็นอุปสรรคต่อการสงเคราะห์
ทั้งนี้ มีข้อที่ควรระลึกถึงก็คือ เจ้าหน้าที่ไม่ควรจะถือว่าผู้รับการสงเคราะห์ทุกคนเป็นผู้ที่ต่ำต้อยหรือเป็น
บุคคลชั้นต่ำ แต่ควรจะให้เกียรติและไม่ควรรังเกียจและให้เสรีภาพ นั่นก็คือ ไม่บังคับขู่เข็ญหรือควบคุม
แบบผู้ต้องโทษ สิ่งนี้เองที่ชนะใจผู้รับการสงเคราะห์ เมื่อทุกคนรู้สึกสบายใจสบายกายก็ตั้งหน้าตั้งตา
คิดและทำในสิ่งที่ดี ฝึกงานก็ดำเนินไปด้วยดี ทำงานเกินชั้น ความประพฤติดีขึ้น ในที่สุดการปรับสภาพ
ก็จะประสบผลสำเร็จ (๒๐) ควญเหตุนี้เอง สถานสงเคราะห์ของไทยเราจึงควรนำระบบให้เกียรตินี้
ไปพิจารณาและใช้ตามควรแก่กรณีด้วย.

(๑๘) เรื่องเดียวกัน หน้า ๑๕)

(๒๐) เรื่องเดียวกัน หน้า ๑๔

๕. การส่งเคราะห์รายบุคคล (Case Work) ในเรื่องการส่งเคราะห์นั้น นอกจากจะต้องมีการดำเนินงานเป็นกลุ่ม (Group Work) แล้ว ยังต้องมีการดำเนินงานเป็นรายบุคคล ทั้งนี้ เพื่อให้การส่งเคราะห์ได้บรรลุถึงจุดหมายตามความต้องการ คือ ให้การส่งเคราะห์ที่ถูกต้องนั้นเอง ในการดำเนินงานส่งเคราะห์ย่อมมีหลักเกณฑ์อยู่ว่า บุคคลแต่ละคน ย่อมต้องการการส่งเคราะห์ที่แตกต่างกัน การช่วยเหลือควรเป็นไปตามบุคคลิกภาพและจิตใจ ตามสาเหตุและระยะเวลาแห่งการประพฤตินั้น ตามประวัติชีวิตความเป็นมา ตามหลักทางการแพทย์ในเรื่องป้องกันโรคติดต่อและการรักษาพยาบาล ตลอดจนการส่งเคราะห์และช่วยเหลือในกรณีอื่น ๆ ในการช่วยเหลือในกรณีรายบุคคลนี้ย่อมจะก่อให้เกิดผลดีเป็นอย่างมาก ฉะนั้น ในต่างประเทศจึงมีการให้การส่งเคราะห์เป็นรายบุคคล ตามที่ได้ผ่านการจำแนกลักษณะผู้รับการส่งเคราะห์มาแล้ว และในขณะเดียวกัน การส่งเคราะห์บางอย่างก็ดำเนินเป็นกลุ่ม เช่น การฝึกอาชีพ โดยเหตุนี้ในการส่งเคราะห์จึงควรทำไปพร้อม ๆ กันทั้งสองทาง

สำหรับการส่งเคราะห์เป็นรายบุคคลนี้ สถานส่งเคราะห์ของไทยเรายังมิได้มีการจัดทำแต่อย่างใด ผู้รับการส่งเคราะห์คนหนึ่ง ๆ เมื่อได้รับการสอบประวัติจากนักสังคมสงเคราะห์แล้ว ก็จะได้รับการบันทึกประวัติและให้ความเห็นแนวทางแห่งการส่งเคราะห์ แต่หลังจากนั้นก็มิได้มีการดำเนินงานส่งเคราะห์ตามแนวทางที่วางไว้ เพราะส่วนใหญ่การส่งเคราะห์มักจะทำกันเป็นกลุ่มเป็นต้นว่า การฝึกอาชีพก็ การอบรมทางจิตใจก็ดี ได้จัดทำกับผู้รับการส่งเคราะห์จำนวนครั้งละมาก ๆ ซึ่งย่อมทำให้ไม่ไค้ผลดีเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องเกี่ยวกับลักษณะทางจิตใจ ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องการส่งเคราะห์เป็นรายบุคคลเป็นอย่างมาก โดยเหตุนี้เองจึงควรจะได้จัดให้มีการส่งเคราะห์เป็นรายบุคคลเพื่อประโยชน์ดังกล่าวข้างตน

ค. การปลดปล่อยตัวผู้รับการส่งเคราะห์ จากการศึกษาเปรียบเทียบในเรื่องเกี่ยวกับการปลดปล่อยผู้รับการส่งเคราะห์และการช่วยเหลือด้วยการส่งเคราะห์ภายหลังการปล่อย พบว่า สถานส่งเคราะห์ของไทยมีลักษณะการดำเนินงานคล้ายคลึงและแตกต่างกับสถานส่งเคราะห์ใน

ต่างประเทศที่ควรพิจารณา คือ

๑. การช่วยเหลือคนที่พักภายหลังการปลดปล่อย สถานสงเคราะห์ในต่างประเทศ โดยช่วยเหลือผู้รับการสงเคราะห์ โดยการจัดให้แต่ละคนได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม เช่น บางรายอาจส่งไปอยู่กับครอบครัว บางรายอาจส่งไปอยู่อาคารพัก บางรายอาจจัดหางานที่เหมาะสม เหล่านี้ยอมทำให้สามารถช่วยเหลือผู้รับการสงเคราะห์กลับตัวเป็นคนดีได้เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดสร้างที่พักภายหลังการปลดปล่อย นั้น จะทำให้ผู้รับการสงเคราะห์ที่มีที่พักอาศัยเมื่อภายหลังปลดปล่อยจากสถานสงเคราะห์ระยะหนึ่ง ก่อนที่จะหางานทำหรือก่อนจะกลับภูมิลำเนาเดิม เพราะมีฉะนั้นแล้ว เมื่อภายหลังการปลดปล่อย ผู้รับการสงเคราะห์ไม่มีที่พักอาศัยหรือไม่รู้จะประกอบอาชีพใด อาจจะหันไปประกอบอาชีพเดิมอีก

สำหรับผู้รับการสงเคราะห์ของไทยนั้น เมื่อมีการปลดปล่อยมักจะส่งผู้รับการสงเคราะห์กลับภูมิลำเนาเดิมเป็นส่วนใหญ่ การจัดหางานให้ทำยังมีน้อยมาก การส่งผู้รับการสงเคราะห์กลับภูมิลำเนาย่อมจะเกิดผลเสียเป็นอย่างมาก เพราะเท่ากับว่าส่งผู้รับการสงเคราะห์กลับไปหาปัจจัยที่เคยมีอิทธิพลต่อลักษณะความประพฤติของผู้รับการสงเคราะห์ในอดีต อันจะทำให้ผู้รับการสงเคราะห์หนีออกจากบ้านกลับไปประกอบอาชีพเดิมอีก นอกจากนี้โดยที่ลักษณะสังคมในชนบทเป็นสังคมแคบ ๆ การที่สถานสงเคราะห์ทำการติดต่อส่งผู้รับการสงเคราะห์กลับภูมิลำเนาเดิมโดยผ่านทางอำเภออาจจะทำให้เป็นที่ทราบทั่วกันไปในละแวกบ้านหรืออย่างน้อยก็ในหมู่บ้านที่นั้นว่าผู้รับการสงเคราะห์เคยเป็นโสเภณีมาก่อน และพากันเหยียดหยามดูถูก ซึ่งก็ย่อมจะทำให้ผู้รับการสงเคราะห์ไม่สามารถอยู่อาศัยเป็นสมาชิกภายในสังคมนั้นได้อย่างแน่นอน ผลก็คือ อาจจะไปประกอบอาชีพเดิมอีก ฉะนั้น ในเรื่องดังกล่าวนี้ถ้าจะจัดให้ที่พักภายหลังการปลดปล่อยแล้วยอมจะช่วยให้ผู้รับการสงเคราะห์กลับตัวเป็นคนดีไ้มากกว่าการส่งกลับภูมิลำเนา

อย่างไรก็ดี ในเรื่องเกี่ยวกับการจัดให้ที่พักภายหลังการปลดปล่อยนี้ ทราบว่า อยู่ใน

โครงการที่ทางสงเคราะห์จะจัดทำเช่นเดียวกัน แต่เนื่องจากเหตุขัดข้องจึงยังมิได้จัดทำ

๒. การติดตามสงเคราะห์ ในการช่วยเหลือติดตามสงเคราะห์ภายหลังการปลดปล่อยนั้น ดังไคกล่าวแล้วว่า สถานสงเคราะห์ของไทยเรายังมิได้มีการจัดทำ ซึ่งต่างกับสถานสงเคราะห์ในต่างประเทศได้จัดทำให้มีการติดตามสงเคราะห์ภายหลังการปลดปล่อย โดยจัดให้มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายติดตามสงเคราะห์ คอยเยี่ยมเยียนผู้รับการสงเคราะห์อยู่เสมอ ณ สถานที่ทำงานของแต่ละคน บางทีไปเยี่ยมบ้าน เยี่ยมครอบครัวที่เชอพักอาศัย และสำหรับโสเภณีที่ถูกจำคุก เจ้าหน้าที่ฝ่ายติดตามสงเคราะห์ก็ไปเยี่ยมถึงที่คุมขัง คอยให้กำลังใจคอยติดต่อครอบครัว และเมื่อออกจากที่คุมขังก็จัดหางานให้ทำ สิ่งเหล่านี้ย่อมจะช่วยให้ผู้รับการสงเคราะห์กลับตัวได้ในที่สุด ในการติดตามช่วยเหลือผู้รับการสงเคราะห์ภายหลังการปลดปล่อยนี้ ถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะแรก ๆ ของการปลดปล่อย เพราะในระยะนั้น ผู้รับการสงเคราะห์ยังมีจิตใจไม่มั่นคงอาจหันกลับไปประกอบอาชีพเดิมเมื่อไรก็ได้ จึงควรจะใช้วิธีการสงเคราะห์ที่เรียกว่า **after care** คือ ติดตามช่วยเหลือผู้รับการสงเคราะห์อย่างใกล้ชิด วิธีนี้ย่อมเป็นการป้องกันมิให้ผู้รับการสงเคราะห์กลับไปประกอบอาชีพเดิมได้

๓. การติดตามผลงาน (Follow-up) ในเรื่องการติดตามผลงานก็เช่นกัน เป็นสิ่งจำเป็นที่ควรจะทำ ทั้งนี้ เพื่อจะได้ทราบถึงผลของการปฏิบัติงานว่าได้รับความสำเร็จมากน้อยเพียงไร ฉะนั้น ในการติดตามผลงานนี้จึงมีการจัดทำกันในสถานสงเคราะห์ประเทศอื่น ๆ สำหรับประเทศไทยเนื่องจากประสบอุปสรรคและเหตุขัดข้องจึงมีอาจจัดทำได้ ทำให้ไม่ทราบถึงผลการดำเนินงานว่าโดยผลสำเร็จมากน้อยเพียงไร

๔. ปัญหาต่าง ๆ สถานสงเคราะห์หญิงโสเภณีของไทยก็ประสบปัญหาที่คล้ายคลึงกับสถานสงเคราะห์ในต่างประเทศ คือ คนทั่วไปมักจะพากันรังเกียจในอคติของผู้รับการสงเคราะห์ ทำให้ผู้รับการสงเคราะห์ไม่สามารถไม่อาจประพฤติดีตัวเข้ากับสังคมได้ ทำให้ต้องหันกลับไปมีชีวิตเช่นเดิมอีก และเนื่องจากความรังเกียจของสังคมนี้เอง ทำให้เป็นอุปสรรคแก่การจัดหางานให้ผู้รับ

การสงเคราะห์ทำภายหลังการปลดปล่อย ทำให้เกิดปัญหาในการกลับตัวเป็นคนดี อย่างไรก็ตาม
ในเรื่องนี้ เมื่อเปรียบกับปัญหาของต่างประเทศแล้ว จะเห็นได้ว่า ขอรังเกียจในอดีตของผู้รับการ
สงเคราะห์นี้มีมากในประเทศแถบตะวันออก รวมทั้งประเทศไทย ต่างกับประเทศตะวันตกมักไม่ค่อย
มีการคำนึงถึงอดีตในชีวิตที่ล่วงมาแล้วเท่าใดนัก

นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องทัศนคติของผู้รับการสงเคราะห์ เนื่องจากผู้รับการสงเคราะห์
ในสถานสงเคราะห์ของไทยมิได้รับเฉพาะพวกสมัครใจเหมือนอย่างสถานสงเคราะห์ในต่างประเทศ
จึงทำให้ผู้รับการสงเคราะห์มิได้คิดกลับตัวอย่างจริงจัง และยิ่งสถานสงเคราะห์ยังมีอุปสรรคในการ
ดำเนินงานด้วยแล้ว ทำให้เกิดความยากลำบากในการสงเคราะห์เป็นอย่างมาก

ปัญหาในทางเศรษฐกิจ เป็นปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้ไม่สามารถแก้ไขให้ผู้รับการ
สงเคราะห์กลับตัวเป็นคนดี ทั้งนี้ เนื่องจากโสภณมักเป็นผู้ขาดความรู้ความสามารถ ไม่สามารถ
ประกอบอาชีพที่มีรายได้มากมาย แม้ได้รับการฝึกอาชีพก็เป็นงานที่เล็ก ๆ น้อย ๆ ไม่ก่อให้เกิด
รายได้มากมายและเป็นงานลำบาก เป็นปัญหาที่ผู้รับการสงเคราะห์ไม่สามารถหางานดี ๆ ทำ มี
รายได้พอแก่การเลี้ยงชีพ ทำให้ผู้รับการสงเคราะห์ต้องไปประกอบอาชีพเดิมเป็นจำนวนไม่ใช่น้อย
ในเรื่องนี้เมื่อเปรียบเทียบกับสถานสงเคราะห์ในต่างประเทศในยุโรปและอเมริกาแล้ว ยอมรับเปรียบ
กับปัญหาน้อยกว่า เพราะการหางานทำก็ทำได้ง่าย รายได้ตอบแทนก็สูง เพราะมีกำรกำหนดอัตรา
ขั้นต่ำของค่าจ้างไว้ ความเห็น้อยยากก็มัน้อยกว่า เพราะการมีเครื่องจักรใช้แทนแรงงาน จึงนับ
เป็นข้อยากลำบากในการสงเคราะห์อีกประการหนึ่ง

ฉะนั้น เท่าที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่าการสงเคราะห์โสภณของไทยมีอุปสรรค
ขัดข้องในการดำเนินงานมากมาย และเมื่อศึกษาเปรียบเทียบกับสถานสงเคราะห์ในต่างประเทศ
โดยเฉพาะในยุโรปและอเมริกาคด้วยแล้ว จะเห็นว่าสถานสงเคราะห์ของไทยมีข้อยากลำบากในการ
ดำเนินงานมากกว่า และข้อยากลำบากเหล่านี้บางข้อก็อาจแก้ไขและจัดให้มีขึ้นได้ บางข้อก็
ไม่สามารถแก้ไขได้ เช่น เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติทางสังคม ปัญหาทางเศรษฐกิจ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม
ก็คิดว่าการศึกษาในบทนี้ เห็นว่าควรจะได้มีการแก้ไขปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นเท่าที่เป็นไปได้ เพราะ
จะทำให้การสงเคราะห์ได้ผลดียิ่งขึ้น.

บทสรุป

จากผลการค้นคว้าวิจัยของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ย่อมทำให้ทราบถึงการบริหารงานของสถานสงเคราะห์ วิธีการดำเนินงาน, การปลดปล่อยผู้รับการสงเคราะห์ และการศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานกับสถานสงเคราะห์ในต่างประเทศ และในบทสรุปนี้จะได้อธิบายให้เห็นถึงความสำเร็จและอุปสรรคของการดำเนินงาน ประโยชน์ของการดำเนินงาน และข้อคิดของอันควรรแก้ไข เพื่อให้การสงเคราะห์เป็นไปอย่างไคผลดียิ่งขึ้น อันเป็นการสรุปถึงเรื่องการดำเนินงานสงเคราะห์หญิงโสเภณี

๑. ในเรื่องเกี่ยวกับความสำเร็จของการดำเนินงานนั้น เท่าที่มีการดำเนินงานตลอดระยะเวลาประมาณ ๔ ปีเศษ ยังมีใ้ได้มีการติดตามผลการดำเนินงาน จึงไม่สามารถทราบว่า การดำเนินงานสงเคราะห์ได้รับผลสำเร็จมากน้อยเพียงไร อย่างไรก็ดี เมื่อได้ศึกษาถึงการบริหารวิธีการสงเคราะห์ การสัมภาษณ์ความรู้สึกของเจ้าหน้าที่และผู้รับการสงเคราะห์ ตลอดจนจนตัวเลขสถิติที่มีการจับกุมผู้รับการสงเคราะห์เข้ารับการสงเคราะห์ซ้ำเป็นรอบที่สองรอบที่สามแล้ว จะเห็นได้ว่า การสงเคราะห์หญิงโสเภณีได้รับผลสำเร็จน้อยมาก เพราะเมื่อผู้รับการสงเคราะห์ได้รับการปลดปล่อยแล้ว ส่วนใหญ่มักจะกลับไปประกอบอาชีพเดิมอีก ซึ่งในเรื่องนี้จะเห็นได้จากสถิติจำนวนผู้ที่ถูกส่งตัวเข้ารับการสงเคราะห์ในปี ๒๕๐๓ จำนวน ๖๕๖ คน เป็นผู้รับการสงเคราะห์ที่เคยได้รับการปลดปล่อยไปจากสถานสงเคราะห์แล้ว มีจำนวนถึง ๑๐๘ คน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ๑ ใน ๖ ของผู้ที่ถูกจับส่งตัวเข้ารับการสงเคราะห์เคยผ่านการสงเคราะห์มาแล้ว ดังนั้น ในเรื่องความสำเร็จของการดำเนินงานสงเคราะห์ที่จะให้ผู้รับการสงเคราะห์เลิกประกอบอาชีพโดยเด็ดขาดจึงนับว่าไคผลน้อยมาก ทั้งนี้ อาจจะเป็นควยวว่า การสงเคราะห์โสเภณียังเป็นงานใหม่สำหรับประเทศไทย จึงต้องใช้เวลาในการแก้ไขปรับปรุง จนกระทั่งเมื่อการดำเนินงานเขารูปเขารอยแล้ว คงจะไครับความสำเร็จมากกว่านี้

อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินงานสงเคราะห์เท่าที่ผ่านมาก็สามารถช่วยแก้ไขให้ผู้รับการสงเคราะห์กลับตัวเป็นคนดีไคเป็นจำนวนไม่น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พวกที่เพิ่งเริ่มค้าประเวณีและ

พวกที่ถูกปล่อยวางใหม่ประกอบอาชีพตั้งกล่าว จึงนับว่าสถานสงเคราะห์ได้ดำเนินงานได้ผล
อยู่บ้าง ฉะนั้น ขณะนี้จึงปรากฏผู้รับการสงเคราะห์จำนวนไม่น้อยมีชีวิตอย่างผาสุกกับครอบครัว
ประกอบการหาเลี้ยงชีพในทางที่ถูกที่ควรต่อไป

สำหรับอุปสรรคของการดำเนินงานนั้น สถานสงเคราะห์ก็ประสบปัญหาเช่นเดียวกับหน่วย
งานโดยทั่วไป คือ พบกับอุปสรรคในการทำงาน อุปสรรคที่เป็นเครื่องขัดขวางการดำเนินงานของ
สถานสงเคราะห์นั้นมีอยู่หลายประการ ได้แก่ การขาดเงินงบประมาณในการดำเนินงาน การขาด
กำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน การขาดเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงาน การขาดระบบการทำงานที่
ถูกต้อง การมีสถานที่คับแคบ และความยากลำบากในการจัดหางานให้ผู้รับสงเคราะห์ทำภายหลัง
การปลดปล่อย อุปสรรคเหล่านี้บางอันก็สามารถจะแก้ไขได้ บางอันก็แก้ไขได้ยาก เป็นต้นว่า ใน
เรื่องเกี่ยวกับทัศนคติของสังคมที่มีความรังเกียจในอคติความเป็นมาของผู้รับการสงเคราะห์
เหล่านี้ล้วนแต่เป็นเหตุให้การดำเนินงานสงเคราะห์ไม่ได้รับผลสำเร็จตามที่มุ่งหมายไว้

ข้อที่น่าสังเกตรวมถึงคือ งานสงเคราะห์โสเภณีเป็นงานที่จัดทำได้ยากลำบาก ทั้งนี้ เพราะ
หญิงโสเภณีในสถานสงเคราะห์แต่ละคน ล้วนแต่มีความแตกต่างกันในชั้นวรรณะ ชาติ ตระกูล
กำเนิด การแตกต่างกันในด้านจิตใจ ความสามารถ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในชีวิตของ
แต่ละคนก็ไม่เหมือนกัน นอกจากนี้บางคนมีร่างกายและจิตใจไม่สมบูรณ์ประกอบ บางคนมีความเฉลียว
ฉลาด บางคนมีภูมิก่อน เหล่านี้ล้วนทำให้เกิดความยากลำบากในการดำเนินงานทั้งสิ้น

อย่างไรก็ดี สำหรับในเรื่องเหตุขัดข้องดังกล่าวนี้ควรที่สถานสงเคราะห์จะไตร่ตรอง
ให้ลุล่วงไปโดยเร็ว ทั้งนี้ เพื่อให้การสงเคราะห์เป็นไปอย่างได้ผลดียิ่งขึ้น

๒. เท่าที่ได้มีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์ชนวิกลจริตและอบรมฝึกอาชีพผู้รับการสงเคราะห์นั้น
ย่อมจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากทั้งประโยชน์ในด้านตัวบุคคลผู้รับการสงเคราะห์และประโยชน์
ต่อสังคมอันเป็นส่วนรวม ในด้านตัวผู้รับการสงเคราะห์นั้น ย่อมจะทำให้ผู้รับการสงเคราะห์ได้รับ
การรักษาและป้องกันจากโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภัยจากกาโรค การที่ผู้รับ
การสงเคราะห์ไว้ในสถานสงเคราะห์จึงเป็นประโยชน์แก่ตัวผู้รับการสงเคราะห์เป็นอย่างมาก

นอกจากนี้ การจัดตั้งสถานสงเคราะห์ขึ้นเพื่ออบรมฝึกอาชีพยอมจะทำให้ผู้รับการสงเคราะห์มีความรู้พอที่จะออกไปประกอบหาเลี้ยงชีพในทางที่ถูกที่ควรได้ โดยการเลิกประกอบอาชีพค้าประเวณีต่อไป ประการสุดท้ายก็คือ ทำให้สถานสงเคราะห์ช่วยให้บุคคลพ้นจากการถูกบังคับขู่เข็ญ หรือล่อลวงให้ค้าประเวณี ส่วนในด้านที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมนั้น เนื่องจากขอบเขตของการสงเคราะห์ยังดำเนินไปไม่กว้างขวาง ประโยชน์ของการสงเคราะห์ที่จะอำนวยแก่สังคมจึงมีไม่มากนัก ซึ่งถ้าหากสามารถมีผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติปราบการค้าประเวณี เข้ารับการสงเคราะห์ได้ทั่วประเทศแล้ว สังคมยอมจะได้รับประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เป็นต้นว่า ปัญหาอาชญากรรมลดน้อยลง ชักปัญหาการล่อลวงหญิงและเด็ก อันตรายจากกามโรคไม่แพร่หลายมากนัก แต่เนื่องจากขอบเขตของการสงเคราะห์เป็นไปอย่างจำกัด ฉะนั้น การสงเคราะห์หญิงโสเภณีจึงอำนวยประโยชน์แก่สังคมได้ไม่มากนัก

๓. เนื่องจากการดำเนินงานสงเคราะห์ในปัจจุบันยังมีอุปสรรคและข้อขัดข้อง ทั้งในด้านการบริหารงาน กรรมวิธีในการดำเนิน ฉะนั้น ในที่นี้จะขอเสนอข้อควรแก้ไขปรับปรุงดังต่อไปนี้

ก. ในด้านการบริหารงาน

(๑) โดยที่การสงเคราะห์โสเภณีของไทยเรา เป็นก้ารดำเนินงานโดยหน่วยราชการ จึงก่อให้เกิดข้อขัดข้องในการดำเนินงานหลายประการ เพื่อแก้ไขอุปสรรคดังกล่าว รัฐควรให้การสนับสนุนให้องค์การเอกชน มูลนิธิ หรือสมาคมเข้ามามีบทบาทในเรื่องการสงเคราะห์หญิงโสเภณี เพราะปัจจุบันมีมูลนิธิ หรือองค์การเอกชนสนใจในงานด้านนี้อยู่แล้ว ถ้ารัฐให้ความสนับสนุนในเรื่องการเงิน ก็คงจะทำให้การดำเนินงานสงเคราะห์ขยายออกไป ในการนี้รัฐอาจจะร่วมมือกับเอกชน โดยกำหนดให้ผู้รับการสงเคราะห์เฉพาะประเภทสมัครใจเท่านั้นก็ได้ ซึ่งจะทำให้การสงเคราะห์ได้ผลดียิ่งขึ้น

(๒) เนื่องจากอาคารสถานที่ของสถานสงเคราะห์ยังคับแคบ ไม่สามารถรับผู้รับการสงเคราะห์ไว้มากนัก ควรขยายอาคารสถานที่ออกไป นอกจากนี้ ถ้าเป็นไปได้ควรจัดให้สถานสงเคราะห์มีลักษณะคล้ายบ้าน แต่ละบ้านให้ผู้รับการสงเคราะห์อยู่รวมกันไม่เกิน ๑๐ คน

และให้มีผู้ปกครองดูแลผู้รับการสงเคราะห์ในแต่ละบ้าน แต่ปัญหาเรื่องที่จะคัดแปลงอาคาร สถานที่ใหม่มีลักษณะดังกล่าวคงจะเป็นปัญหาใหญ่ นอกจากจะย้ายสถานสงเคราะห์และจัดการ สร้างขึ้นใหม่ อย่างไรก็ตามก็ขอพิจารณาเมื่อจะมีการขยายงานจัดตั้งสถานสงเคราะห์ แห่งใหม่ขึ้น

(๓) เรื่องเจ้าหน้าที่ของสถานสงเคราะห์ ควรจัดให้มีจำนวนเจ้าหน้าที่มากขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับปริมาณงาน ควรเพิ่มจำนวนนักสังคมสงเคราะห์ให้มากขึ้นอย่างน้อยที่สุด นักสังคมสงเคราะห์คนหนึ่ง ๆ ไม่ควรจะรับผิดชอบต่อผู้รับการสงเคราะห์เกินกว่า ๕๐ คน เพราะเมื่อมีงานล้นมือ งานย่อมไม่ล้าเนิ่นไปได้ดีเท่าที่ควร นอกจากนี้ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ ตำแหน่งสำคัญ ๆ เช่น จิตแพทย์ นักจิตวิทยา พนักงานคุมประพฤติ เพราะเท่าที่เป็นอยู่ยังไม่มี ผู้ใดทำหน้าที่เหล่านี้ แม้ตำแหน่งจิตแพทย์ทางสถานสงเคราะห์เคยได้รับความร่วมมือจากกรม อนามัย แต่ภายหลังเกิดความขัดข้องจึงมิได้มีจิตแพทย์มาช่วยงานอีก อันที่จริงแล้วหน้าที่เหล่านี้ เป็นงานสำคัญ สถานสงเคราะห์ควรมีเจ้าหน้าที่ของตนเองและจัดทำเป็นการติดต่อกัน โดยไม่หยุดยั้ง มิฉะนั้นแล้ว การสงเคราะห์จะดำเนินไปอย่างไรก็ไม่ได้ผล ข้อที่ควรจะต้องแก้ไขปรับปรุงอีกประการหนึ่ง ก็คือ ระดับการศึกษาของเจ้าหน้าที่สถานสงเคราะห์ ควรจะได้ปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะ การสงเคราะห์จะดำเนินโดยลุล่วงต้องมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถ ประการสุดท้ายก็คือ ควรปรับปรุงสวัสดิการของเจ้าหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น เป็นคนว่า ในด้านที่พักอาศัย ในด้านความสะดวก ในการคมนาคม ขอชักจูงใจในการทำงาน ขอที่จะช่วยให้เจ้าหน้าที่มีกำลังใจในการทำงานดีขึ้น และแก้ปัญหาเรื่องเจ้าหน้าที่ของสถานสงเคราะห์พากันย้ายหรือโอน หรือมีเพียงแต่ขอเท่านั้นที่ ลังคักอยู่ในสถานสงเคราะห์

(๔) ฐานะการเงิน ปัญหาในเรื่องการเงินมักจะถูกยกขึ้นเป็นข้ออ้างถึงอุปสรรค อันสำคัญของการดำเนินงานว่าไม่ได้รับงบประมาณจึงไม่สามารถดำเนินงานสงเคราะห์อย่างไรก็ไม่ได้ ขอให้นำหากพิจารณาให้ดีแล้วจะเห็นว่า สถานสงเคราะห์มิได้ขอตั้งงบประมาณในการ

สงเคราะห์ให้ถูกต้องตามแผนที่วางไว้ จึงเป็นเหตุให้ไม่ได้รับการพิจารณามากกว่า ขอนี้ยอมจะชี้ให้เห็นใว้ว่าสถานสงเคราะห์เคหะว่างแผนที่จะจัดให้มีบ้านพักภายหลังการปลดปล่อย การจัดให้มีการควบคุมโสเภณีวัยรุ่นออกจากโสเภณีผู้ใหญ่ การจัดให้มีเจ้าหน้าที่บางตำแหน่ง เช่น จิตแพทย์ แต่แผนงานเหล่านี้ไม่ได้ถูกนำเสนอเพื่อขอให้รัฐบาลพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้ เพราะเท่าที่สังเกตเห็นถึงการจัดทำรายละเอียด เพื่อเสนอของบประมาณก็มิได้มีการตั้งงบประมาณในการดำเนินงานเหล่านี้ไว้ด้วย ขอนี้จึงควรถือเป็นเรื่องที่ควรพิจารณาอย่างยิ่ง เพราะเชื่อว่า ถ้าหากพิจารณาจัดทำในสิ่งจำเป็นและชี้ให้ทราบถึงเหตุผลแล้ว คงจะได้รับการพิจารณาจัดสรรเงินมาดำเนินงานบ้าง แต่เท่าที่เป็นอยู่มิได้มีการเสนอขอเพื่อจัดทำตามแผนงานเลย ฉะนั้น จึงเกิดอุปสรรคในค่านกหวเงินที่จะให้การสงเคราะห์ให้โดยลติ ฉะนั้น ในข้อนี้จึงใคร่เสนอแนะให้ควรจัดเสนอของบประมาณจากรัฐเพื่อปรับปรุงงานที่ทำอยู่ให้ดียิ่งขึ้น โดยให้มีอุปกรณ์ เจ้าหน้าที่ และวิธีการดำเนินงานที่พร้อมเสียก่อนที่จะขยายการดำเนินงานออกไป เพราะถ้าหากว่าการสงเคราะห์ยังไม่โดยลติเท่าที่ควร ย่อมจะเป็นการยากที่จะได้รับความเห็นชอบจากรัฐในการจัดสรรเงินมาดำเนินงานในค่านนี้

(๕) นโยบาย สิ่งสำคัญประการหนึ่งในการบริหารงานก็คือ นโยบาย ปัจจุบันนี้มีผู้กล่าวไว้ว่า การจัดตั้งสถานสงเคราะห์เป็นการจัดทำเพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของสหประชาชาติเท่านั้น มิได้หวังผลจริงจังกที่จะให้เลิกโสเภณีได้โดยเด็ดขาด เพราะประเทศไหน ๆ ก็ไม่สามารถขจัดปัญหาโสเภณีได้ ถ้าเป็นจริงดังคักกล่าว ในเรื่องการค้าเนิงงานสงเคราะห์ยอมจะได้รับความสำเร็จโดยยาก เพราะเมื่อชาคนนโยบายที่จะจัดทำแล้ว การดำเนินงานก็คงจะเป็นไปอย่างที่เราเรียกว่า ขอให้ลติแต่เพียงว่า มีการดำเนินงานจะได้สอดคล้องกับนโยบายของสหประชาชาติเท่านั้น ฉะนั้น ในเรื่องนโยบายเกี่ยวกับการสงเคราะห์โสเภณีนี้จึงมีผู้สงสัยว่า รัฐซึ่งดำเนินการจัดทำมุ่งหวังผลเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายสหประชาชาติ หรือต้องการให้โสเภณีกลับตัวเป็นคนคืออย่างแท้จริง ในเรื่องนี้ความสำเร็จของการสงเคราะห์จึงยอมแล้วแต่รัฐซึ่ง เป็นผู้กำหนดคนนโยบาย

ข. วิธีการดำเนินงาน

(๑) เรื่องวิธีการดำเนินงานถือเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่ง เรื่องแรกที่ใครจะเสนอให้สถานสงเคราะห์จัดทำก็คือ การจำแนกลักษณะผู้รับการสงเคราะห์ โดยกำหนดให้มีการจัดตั้งแผนกจำแนกลักษณะผู้รับการสงเคราะห์ การจำแนกนี้ควรจัดทำร่วมกันระหว่างฝ่ายปกครอง ฝ่ายแพทย์ ฝ่ายสังคมสงเคราะห์ แล้วประมวลประวัติผู้รับการสงเคราะห์แต่ละคนไว้ในประวัติเล่มเดียวกัน แล้วพิจารณาวางแผนทางให้การสงเคราะห์ที่ถูกต้องต่อไป ในการจำแนกผู้รับการสงเคราะห์นี้ควรจัดทำอยู่เสมอเป็นการกระทำที่ต่อเนื่องกัน เพราะบางครั้งอาจมีการเปลี่ยนแปลงแนวทางที่ควรได้รับการสงเคราะห์ ในเรื่องการจัดจำแนกผู้รับการสงเคราะห์นี้ ควรจะรีบทำเมื่อแรกกับผู้รับการสงเคราะห์ไว้ในสถานสงเคราะห์ ในการนี้ควรจัดให้มีสถานแรกรับ (reception centre) โดยกำหนดให้ผู้รับการสงเคราะห์ทุกคนอยู่รวมกันที่ศูนย์นั้นเป็นเวลา ๒ - ๓ เดือน แล้วทำการพิจารณาจำแนกผู้รับการสงเคราะห์ เมื่อใดพิจารณาถึงผู้รับการสงเคราะห์ตามข้อแตกต่าง เป็นคนว่า อายุ เวลาประกอบอาชีพ ลักษณะจิตใจ สาเหตุแห่งการกระทำผิด ความรู้ ฯลฯ แล้ว ก็จะได้นำแนวทางสงเคราะห์และฝึกอาชีพต่อไปตามความเหมาะสม ยกตัวอย่าง เช่น ผู้เป็นโสเภณีเพราะจิตบกพร่องควรได้รับการรักษาจากจิตแพทย์ ผู้เพิ่งเริ่มเป็นโสเภณีควรแยกการควบคุมออกจากโสเภณีผู้ใหญ่

(๒) ควรจัดให้มีการอบรมปรับสภาพทางจิตใจผู้รับการสงเคราะห์ และการทำนี้ควรจะทำเป็นรายบุคคล ฉะนั้น ในเรื่องผู้รับการสงเคราะห์นี้จึงควรจะมีให้เป็นหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์ที่จะรับผิดชอบ และควรจะให้ นักสังคมสงเคราะห์คนหนึ่ง ๆ ควบคุมรับผิดชอบผู้รับการสงเคราะห์ประมาณ ๕๐ ราย ในการนี้จะทำให้นักสังคมสงเคราะห์สามารถทราบถึงเรื่องที่ต้องดำเนินการสงเคราะห์ที่แตกต่างกันในผู้รับการสงเคราะห์แต่ละราย ซึ่งย่อมบังเกิดผลดีที่จะให้การอบรมปรับสภาพจิตใจที่แตกต่างกันไปในผู้รับการสงเคราะห์แต่ละราย

(๑) ควรมีการนำวิธีพักการลงโทษและการคุมประพฤติมาใช้ในการสงเคราะห์ เพราะการดำเนินงานดังกล่าวจะช่วยให้ผู้รับการสงเคราะห์กลับตัวเป็นคนดีได้ ก็ควรจะให้มีการจำคุกผู้กระทำความผิด หรือกักขังแทนค่าปรับซึ่งยอมจะไม่บังเกิดผลดีในการสงเคราะห์ อย่างไรก็ตาม ในการคุมประพฤติหรือการพักการลงโทษนี้จำเป็นจะต้องมีพนักงานคุมประพฤติคอยดูแลผู้รับการสงเคราะห์ จึงเป็นเรื่องที่ควรกำหนดการบริหารตามความเหมาะสม

ค. การปลดปล่อยตัวผู้กระทำความผิด

(๑) ควรจะจัดให้มีที่พักภายหลังการปลดปล่อย เพื่อว่าภายหลังปลดปล่อยแล้ว ผู้รับการสงเคราะห์จะไม่มีที่พักอาศัยชั่วคราวก่อนที่จะไปประกอบอาชีพอื่น

(๒) ไม่ควรจัดส่งผู้รับการสงเคราะห์กลับภูมิลำเนาทุกราย ทั้งนี้ ควรเป็นไปตามความสมัครใจ เพราะการที่สถานสงเคราะห์แจ้งให้ทางบ้านผู้รับการสงเคราะห์ทราบถึงอดีตของผู้รับการสงเคราะห์ แล้วส่งผู้รับการสงเคราะห์กลับไปอยู่ด้วยนั้น ย่อมทำให้เกิดผลเสียเป็นอย่างมาก อาจทำให้ผู้รับการสงเคราะห์ไม่ยอมอยู่ร่วมกับครอบครัวเดิมก็เป็นได้ เพราะเกรงว่าตนจะได้รับความรังเกียจถูกเหยียดหยามจากพี่น้องและเพื่อนบ้าน

อย่างไรก็ดี ในเรื่องนี้ถ้าจะนำเอาระบบคุมประพฤติมาใช้เข้าตามควรแก่กรณีในผู้รับการสงเคราะห์บางรายก็น่าจะเป็นผลดี กล่าวคือ ทำการปลดปล่อยผู้รับการสงเคราะห์โดยมีเงื่อนไขว่า ถ้ากลับไปค้าประเวณีและถูกจับกุมอีกจะแจ้งให้ทางครอบครัวเดิมมารับตัวกลับไปอยู่ด้วย กรณีนี้ ผู้รับการสงเคราะห์บางคนกลัวทางบ้านเดิมจะรู้ถึงการประพฤติชั่วของตน อาจไม่กล้าไปประกอบอาชีพเดิมอีกก็ได้

(๓) ควรจัดให้มีการติดตามสงเคราะห์ คือ คอยติดตามช่วยเหลือผู้รับการสงเคราะห์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในระยะแรก ๆ เมื่อปลดปล่อยผู้รับการสงเคราะห์ เพราะระยะนี้ผู้รับการสงเคราะห์ยังมีจิตใจไม่มั่นคง อาจจะไปค้าประเวณีอีกเมื่อไรก็ได้ การติดตามช่วยเหลือแนะนำแก้ปัญหาต่าง ๆ การให้กำลังใจ เหล่านี้ย่อมทำให้ผู้รับการสงเคราะห์ค่อย ๆ ปรับตัวเข้ากับสังคมได้

(๔) ควรจัดให้มีการศึกษาคณะสงฆ์ คือ ศึกษาผู้รับการสงเคราะห์ไปอีกระยะหนึ่งตามแต่ละระยะเวลาอันเหมาะสม อันนี้อาจทำโดยการกำหนดให้ผู้รับการสงเคราะห์คอยรายงานตัวต่อเจ้าหน้าที่ของกรมประชาสงเคราะห์ หรือทางอำเภอ และให้ทางเจ้าหน้าที่สอคล้องดูแลความเคลื่อนไหว การย้ายที่อยู่หรือภูมิลำเนา การแต่งงาน การเปลี่ยนอาชีพ และอื่น ๆ ควรได้รับความเห็นชอบจากสถานสงเคราะห์ ทั้งนี้ เพื่อว่าทางสถานสงเคราะห์จะได้พิจารณาช่วยเหลือต่าง ๆ เช่น สืบประวัติชายที่จะแต่งงานด้วย พิจารณาลักษณะอาชีพจะนำไปสู่การประกอบอาชีพเดิมหรือไม่ การย้ายที่อยู่เพื่อกำหนดเปลี่ยนแปลงในเรื่องคุณสมบัติ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในเรื่องนี้ควรมีกำหนดโทษตามกฎหมายไว้ด้วย สำหรับในกรณีที่มีผู้ฝ่าฝืน

(๕) นอกจากที่กล่าวแล้ว สถานสงเคราะห์ควรแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เช่น อุปสรรคในการจัดหางานให้ทำ ก็ควรแก้ไขการจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมขึ้น และจ้างผู้รับการสงเคราะห์ช่วยทำการกำหนดรายได้ให้เพียงพอแก่การเลี้ยงชีพ ปัญหาเรื่องเด็กที่เป็นบุตรผู้รับการสงเคราะห์ก็ควรให้ทางกรมประชาสงเคราะห์จัดการแก้ไขโดยการจัดตั้งแผนกสงเคราะห์เด็กขึ้น เพราะเด็กพวกนี้ไม่เป็นที่ปรารถนาแก่ผู้รับการสงเคราะห์ เมื่อขาดการเลี้ยงดูอาจจะกลายเป็นโสเภณีต่อไปในภายหน้าก็ได้ จึงควรรีบแก้ไขให้ลุล่วงไป

เท่าที่กล่าวมาแล้วข้างต้น การดำเนินงานสงเคราะห์โสเภณียังไม่ได้รับผลดีเท่าที่ควร เพราะยังมีข้อบกพร่องที่ควรนำมาพิจารณาแก้ไขปรับปรุงอีกมากมายหลายประการดังกล่าวแล้ว และเมื่อได้พิจารณาแก้ไขแล้วย่อมจะทำให้การสงเคราะห์ได้ผลดีอาจดำเนินงานขยายการสงเคราะห์ออกไปตามภาคต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้.